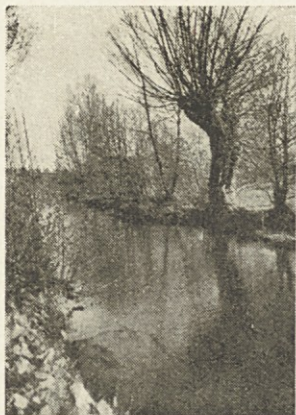

19 - APRIL - 55

Duhovno
Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

*Naslovna stran: Dekle-
tova molitev (soteska
Vintgar pri Bledu — Fo-
to C. Kunc) — Na tej
strani: Štiri podobe po-
mladi, podobe vstajenja,
veselja in vedrega opti-
mizma*

Duhovno Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

L. XXIII.

APRIL

ŠTEV. 4

NAJBOLJ ČUDOVITO ZNAMENJE

NEKAJ MISLI ZA VELIKI PETEK

JOŽE JURAK

Dvanajst dni vsako leto so križi zaviti v modre tančice. Na veliki petek jih Cerkev odstrani. Pred nami žari podobna križanega Zveličarja, ki je prelil svojo kri do zadnje kaplje, v naše odrešenje.

Gledamo ta križ, ki ga toliko ljudi naše dobe, velikih in mogočnih, pa tudi malih in slabotnih, noče več poznati. Sramujejo se tega znamenja, dasi so mnogi od njih prejeli za vse življenje v imenu tega znamenja neizbrisni pečat kristjanov v svoje duše. Ubogi vsi taki, ki jih križ več ne posvečuje in rešuje! Oropali so se najboljšega zdravila, ki lajša stisko in bedo današnjih dni vsem, ki se ga oklepajo z zaupanjem.

Gledamo ta križ in imamo ga v časti, saj nam priča, da je nekaj na svetu, kar je močnejše kot greh, stiska, sovraštvo in smrt. To nekaj je ljubezen Boga Očeta, ki svojemu Sinu ni prizanesel, temveč ga žrtvoval za nas vse. Križ, na katerem je božji Sin, najlepši med člo-

veškimi otroci, do krvi pretepen in s trnovo krono na glavi ter obleke oropan, končal sredi dveh resničnih razbojnikov v najhujših mukah svoje sveto življenje, je najlepši dokaz za človekovo veličino in dostojanstvo. Bog Oče ni mogel več, človeško povedano, gledati človeka v njegovem ponižanju. On, ki ga je čudovito ustvaril, ga je še čudoviteje prenovil. Cena za to je bila Jezusova smrt na lesu križa.

Gledamo križ, ki visi po stenah krščanskih stanovanj, križ, ki je bil priča že tolikim tihim solzam, pa tudi glasnim krikom, porojenih iz silnih bolečin. Ta križ sicer ne odpravi povsem našega trpljenja. Zemlja bo ostala za vse čase solzna dolina in bolečina nas bo spremljala vse do groba; toda nekaj stori Kristusov križ: našemu trpljenju jemlje trdoto, kajti pove nam, da naš osebni križ ni brez smisla. Razkriva nam poslanstvo bolečine; pove nam, da se da s križem zadoščevati, delati pokoro, reševati du-

še. Kdor se opre na Kristusov križ, bo srečen, čeprav se bo telo krivilo in lomilo pod udarci življenja.

Gledamo križ, in ga gledamo s ponosom in zaupanjem, saj je naše bojno znamenje. Pod njegovim varstvom je borba proti silam temé lahka in uspešna. Svet je danes poln peklenskih sil. Sicer je borba med dobrim in zlom, med Bogom in Luciferjem, med smrtjo in življenjem že odločena. Velikonočna pesem pri sv. maši pravi tako lepo in pomembno: „Smrt in življenje sta se borila (na križu) v prečudnem dvoboju: Gospod življenja je umrl in sedaj kraljuje živ.“ Toda čeprav je knez teme svojo bitko izgubil, še ne odneha. Zato mora vsak človeški rod pa tudi vsak posameznik znova prestati boj, kot ga je Kristus na križu, če hoče z Njim enkrat dokončno slaviti zmago. Ta borba

zahteva veliko napora. Le kdor svoj pogled upre na križ in se ob tem pogledu spomni velikih resnic našega odrešenja ter se Bogu da v popolni predaji na razpolago, bo doživel uresničenje besedi: „V tem znamenju boš zmagal!“

Gledamo križ, in se spominjamo besed našega Zveličarja, ki je napovedal, da se bo enkrat ta križ pokazal ob koncu časov vsem ljudstvom in rodovom, ki bodo na glas angelskih tromb vstali iz groba in se zbrali k poslednji sodbi. Takrat bo križ znamenje božje zmage in zmagoslavja vseh, ki so za časa svojega zemeljskega bivanja Bogu zvesto služili. Tedaj bo ta križ tudi glasnik novega božjega kraljestva, kraljestva, v katerem bo doma le še sreča; in ta sreča bo brez konca, kot nima konca božje življenje.

EL MENSAJE DE JESUCRISTO RESUCITADO

Por. el Mons. Dr. TIHAMER TOTI

El cristianismo es la religión del Evangelio. Evangelio significa “buena nueva”. Y el cristianismo se hizo “buena nueva”, anunciando principalmente la muerte de Cristo, en que fué vencido el pecado, y pregonando la Resurrección de Cristo, que para nosotros venció a la muerte.

Examinemos los monumentos funerarios que nos quedaron de los tiempos anteriores a Jesucristo: ¡qué mudos y tristes ante la suerte del muerto amado! En cambio, leamos los epitafios de los primeros cristianos: sentimos un consuelo alentador, algo que nos conforta; sentimos surgir de ellos la esperanza segura de resurrección.

¡Cristo padeció la muerte más ignominiosa; pero ella no fué más que un

peldaño, por el cual tuvo que pasar para llegar a la gloria más encumbrada. Y desde entonces la Pascua nos anuncia nuevas verdades: Vivimos para morir, es verdad; pero morimos para vivir después con más perfección. “Este valle de lágrimas” en que vivimos acá abajo, no es más que un vestíbulo del edificio eterno en que viviremos.

La vida terrena según la voluntad de Dios no es niebla que se disipa en el aire, sino un grano que tiene valores eternos, y la muerte no es una estación final, no es más que la puerta por la cual hemos de pasar y tras la cual nos espera una vida incomparablemente más pujante, más activa: la vida eterna.

Es el mensaje más sublime de Jesucristo resucitado.

VELIKI DAN KRŠČANSKE POVEZANOSTI

PIERRE L'ERMITE

Pri nas je vse praznično od katedrale do revne poljske kapele. Vsakdo se je praznično oblekel. Gospod, gospa, od meščana do malega zamorca na daljnem otoku, ki je za veliko noč na svoje kot ebenovino črne lase pokrtil svoj turban ognjene barve.

Duše so očiščene...

Kajti velika noč je veliki dan krščanske povezanosti, osrednji praznik, mogočni ključ naše vere, neskončno čudovita resnica, ki jo povem v dveh malih stavkih:

Kristus je bil umrl...

Tretji dan je vstal iz groba!

Zdaj je Premagavec smrti, ki se je učlovečil za nas uboge in trepetajoče smrtnike, naše največje upanje v našo lastno nesmrtnost.

☆

Akoprav pri vsakem obhajilu prejemamo Jezusa, je vendar velikonočno obhajilo edinstveno, ker je obvezno in ker deli kristjane v dve kategoriji: v žive in mrtve, kakor je to delitev tako jasno potrdil že Jezus sam: „Ako ne boste jedli mojega mesa in pili moje krvi, ne boste imeli življenja v sebi..." in Cerkev: „Svojega Stvarnika prejmi ponižno vsaj o veliki noči.“

Kadar se krščen človek ustavlja temu dvojnem pozivu, stori največji greh proti Ljubezni. On sam se izbóči. Tak je kot stavbenik, ki hoče zgraditi cerkev brez oltarjev. On zadene Boga v srce iz svojega srca, ker zaničuje nje govo daritev za človeštvo.

Vsaka resnična ljubezen stremlji za strnitvijo dveh bitij v eno samo. In ni bolj tesne zveze kot je zveza hrane s telesom. Zato pa se je Kristus spremenil v hrano.

Odhajajoč od obhajilne mize, kristian lahko ponovi besede apostola Pavla: „Nisem več jaz, ki živim, marveč Kristus živi v meni.“ Njegovo božje živ-

ljenje je nekako vsrkalo moje revno človeško življenje in ga naredilo zmognega naporov, ki so nemogoči brez Njega.

Prelistajte vso zgodovino Cerkve, pa boste vedno našli v težkih urah sv. Hostijo, iz katere črpa človek vse svoje moči, da se more zoperstavljati napadom preizkušenj.

Tarcizij je nesel, tvegajoč svoje življenje, sveto hostijo onim, ki so bili obsojeni na smrt v amfiteatru. Posvečevali so jo v globokih katakombah... Kralj Filip Avgust jo je spričo sovražnika prejel na bojnem polju pri Bonvinesu... Ivana Arška jo zaprosi, predno

Molimo Te, Kristus, in Te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil

**Tvoja spoved in obhajilo te osvobodita tvojih verig in grehov in podelita čudovišne
zmožnosti Kristusove duše: zmožnost ljubezni in odpovedi do Boga in do svojih
bratov**

je bila sežgana na grmadi. Bolj blizu nas, so jo prosili v strelskih jarkih tudi vojaki. In še včeraj jo je pobožno prejel pred smrtjo maršal Lattre de Tassigny iz rok duhovnika.

☆

In potem..., od mrtvih vstali Kristus je za nas veličastno upanje našega vstajenja.

To je velik Prijatelj, ki se ljubeznivo sklanja k naši revščini: „Pridite k meni vsi, ki trpite; in jaz vas bom pokrepčal.“

V tej puščobni zemeljski ljubezni, sredi tega žalostnega sveta, pregnete-

nega od sovraštva..., kjer je človek človeku volk, — kjer stojijo povsod samo straže, kjer se ne govori drugega kot o smrtonosnih strojih, ki so eden bolj strašen kot drugi: kako dobro in sladko je slišati utripati srce Boga ob strani našega srca in se zateči v mogočno naročje Onega, ki je premagal Smrt.

Zato pojdite k Njemu na ta lepi praznični dan!

Pojdite iskat moči tja, kjer je moč!

Ne bodite vendar mrliči sredi veselja tolikih od mrtvih vstalih!

Prevedel + Vinko Lovšin

**KO BOMO S CERKVIJO ZA VELIKO NOČ OBHAJALI
KRISTUSOVO ZMAGO NAD SMRTJO IN SVOJE LAST-
NO VSTAJENJE IZ NAPAK IN GREHOV, BOMO ŠELE
PRAV DOUMELI, V ČEM JE MIR SRCA IN ZADO-
VOLJSTVO DUHA**

**TA EDINSTVENI MIR IN TO TIHO ZADOVOLJSTVO
ŽELI REVIJA**

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

ZA LETOŠNJO VELIKO NOČ

**VSEM SVOJIM NAROČNIKOM, SODELAVCEM,
BRALCEM IN PRIJATELJEM**

Hvalimo in prosimo

Kyrie je advent pri maši, Gloria, „Slava Bogu na višavah“ je božič. Potem ko smo vztrajno in zaupljivo trkali na božja vrata v devetkratnem „Gospod usmilj se“, se nam vrata odpro. Skozi tisočletja so ljudje zdihovali: „Rosite nebesa, oblaki dežite Pravičnega“; na prvo božično noč se je v odgovor oglašil angelski spev: Slava Bogu na v šavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“ Tako se tudi pri maši, če se ne opravlja v črni ali vijolični barvi, za Kyrie oglasila Gloria. Vsaka maša je majhen božič. V sveti noči je prišel Bog na zemljo kot nebogljeno Dete in Mati Marija ga je povila v plenice in položila v jasli; pri maši prihaja Bog v skromni podob, kruha in vina, platnen prtč je podoba plenice, oltar so jaslice. Zato je tudi prav, da se glasi znova angelski spev ob tem novem, skrivnostnem rojstvu božjega Sina: „Naznanjam veliko veselje za vse ljudstvo.“ Angelski spev: slava Bogu, mir ljudem, je vodilo Zveličarjevega življenja na zemlji; je pa tudi razlog, zakaj darujemo mašno daritev: da bi bila Bogu vrnjena čast, ki mu gre in mir obnovljen v človeških

sreih. Cerkev povzema angelski spev svete noči in ga nadaljuje. Je to hvalnica presveti Trojici, vsem trem osebam skupno in vsaki posamezno. Takole jo moremo deliti:

Hvalnica troedinemu Bogu:

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje.

Hvalimo te. Slavimo te. Molimo te. Poveljujemo te.

Zahvaljujemo se ti zaradi tvoje velike slave.

Bogu Očetu:

Gospod, nebeški Kralj, Bog Oče vsemogočni.

Bogu Sínu:

Gospod, edinorojeni Sin, Jezus Kristus.

Gospod Bog, Jagnje božje, Sin Očetov.

Ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas.

Ki odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo prošnjo.

Ki sediš na desnici Očetovi, usmili se nas.

Zakaj edino ti si Sveti. Edino ti Gospod.

Svetemu Duhu:

S Svetim Duhom v slavi Boga Očeta. Amen.

Okrasek na mašnem plašču okrog leta 1750

To je hvalnica popólne ljubezni do Boga; človek skoraj ne ve, kako bi jo izrazil: „zahvaljujemo se ti zaradi tvoje velike slave“: pač zato ker s; jo nam razodel in nam daješ delež v njej po posvečujoči milosti. Vse izraze za hvalo zberemo, saj je vse skupaj premalo, da bi dostojno izrazili eno veliko dejstvo: ti si Najvišji, tebi gre vsa slava, Gospod! V hvalnico Bogu Sinu, ki je predvsem izpoved vere v njegovo dostojanstvo, vpletemo tudi prošnjo za odpuščanje in usmiljenje, saj on je „Jagnje božje, ki odjemlje grehe“, kakor ga imenuje Krstnik. Sveti Duh je omenjen kratko v zaključku; celotna hvalnica se imenuje tudi „veliki čast bodi Očetu“.

Ob koncu Slave duhovnik poljubi oltar, se obrne k ljudstvu in z razširje nimy rokami pozdravi: „Gospod z vami.“ V imenu ljudi strežnik odgovarja: „In s tvojim duhom“. Duhovnik gre h knjigi in moli molitev, ki jo imenujemo cerkveno prošnjo, ali tudi zborna molitev.

Najprej pogledjmo bolj podrobno pomen liturgičnega pozdrava: Gospod z vami. Osemkrat ga srečamo pri maši. Le duhovnik sme uporabljati ta pozdrav. Ta pozdrav je bil znan že v stari zavezi in angel Gabrijel pozdravlja Marijo: Gospod s teboj. Danes nam beseda Gospod pomenja Kristusa. Cerkev vošči svojim otrokom po svojem poslancu, duhovniku, naj Kristus živi z njimi in v njih. Tako se bo dopolnila prerokba Izaijeva, da bo obljubljeni Odrešenik „Emanuel-Bog z nami“. Kristjani, bodite bolj in bolj „nosilci Kristusov“. Odgovor: „In s tvojim duhom“, pomenja predvsem: tudi tebi želimo, da naj bo Gospod s teboj. Pa beseda „tvoj duh“ ima še poseben pomen. Cerkev z njo priznava duhovniku posvečenje, ki ga je prejel v zakramentu sv. Reda (mašniškega posvečenja). S tem pozdravom, ki ga le duhovnik uporablja, pozdravlja vernike uradno kot predstavnik Cerkve

in verniki mu z odgovorom: „In s tvojim duhom“ priznavajo njegov položaj kot srednika med Bogom in njimi. Duhovnik poljubi oltar, ki predstavlja in pomenja Kristusa. Z razprostrtim; rokami pozdravlja kakor bi hotel reči: blagoslov, ki sem ga prejel od Gospoda, dajem naprej. Tako beseda in dejanje pomenjata: kot srednik med Bogom in vami, vam naklanjam milosti, ki sem jih prejel od Kristusa in jih ta uradni moj pozdrav pomenja in podeljuje.

Rekli smo, da se naslednja prošnja imenuje „cerkvena molitev“, ker je to glavna molitev prazn'ka oziroma nedelje; tudi v duhovniških molitvah ali brevirju se ta molitev moli in sicer le ta za dot'čni praznik. Imenuje se tudi „zborna molitev“ (colecta). Ime ima iz prvih krščanskih stoletij, ko so se verniki zbirali v določeni cerkvi, odkoder so v procesiji šli v drugo cerkev, kjer je bila maša. To molitev so molili v zborni cerkvi, potem ko so se vsi zbrali, zato bi jo mogli po slovensko imenovati „zborna molitev“, kar bi odgovarjalo latinski besedi: colecta.

Pravilno sestavljena cerkvena molitev ima tri dele: 1. naslov: O Bog. Večkrat je Bogu dodan priimek kot vse-mogočni, večni, usmiljeni; 2. v odvisnem stavku, ki se začinja s „ki...“ povzemamo razlog, zakaj prosimo: sklicujemo se navadno na misel in vsebino praznika; 3. prošnja sama. Za primer navajam klasično molitev (klasično nam pomeni dovršeno po vsebini in obliki!) za praznik Vnebohoda Gospodovega: 1. Vsemogočni Bog (naslov s priimkom); 2. ko verujemo, da je današnji dan tvoj edinorojeni Sin, naš Odrešenik, šel v nebesa (razlog, zakaj prosimo prav tega je skrivnost praznika); 3. podeli, da bomo tudi sami s srcem prebivali v nebesih: prošnja, ki je primerna za ta praznik.

V cerkvenih molitvah prevladuje razum in čustvo je skrito v velikih mislih

in pravičnih željah. Te molitve nas učijo, kako je treba v pogovoru z Bogom iskati najprej božjega kraljestva, vse drugo se bo navrglo. Saj tudi Cerkev moli za časne potrebe, pa vedno tako, da večnih ne izgublja izpred oči. Treba je, da se uživimo v ta način, kako uspešno prositi. Molitev se začneja z „Molimo“. To je torej skupna molitev vseh zbranih vernikov. Mašnik razprostre roki. To je kretnja, ki je bila zelo v navadi pri prvih kristjanih; predstavlja Kristusa na križu in zdi se kot da bi človek odpiral srce, da ga izlije pred Boga in sprejme, kar mu Bog namerava nakloniti po molitvi. Zaključuje se molitev povečini: „po Gospodu našem Jezusu Kristusu...“ Kristus nam je zagotovil, da bomo uslišani, če prosimo v njegovem imenu. Prošnje so naslovljene na Boga Očeta, le redkokdaj na Boga Sina, nobena zborna molitev ni naslovljena na Svetega Duha. Te molitve vsebujejo globoke misli in so obenem veroizpoved v troedinega Boga, ki živi in kraljuje... Z besedo „Amen“, ki jo odgovori strežnik v imenu vernikov, zbrani potrdijo prošnjo: tako bodi.

Tako smo se z molitvijo kesanja, hrepenenja, hvale in prošnje približali Bogu in sedaj čakamo njegovega odgovora.

Jože Vovk, USA

Po slavospěvu se mašnik obrne k ljudstvu s pozdravom: Gospod z vami. To je prvi pozdrav duhovnika, ki ga med sv. mašo slišimo osemkrat. Naj ne bo ta pozdrav za nas samo „dobro jutro“, temveč naj pretrese naša srca in odpre pot Gospodu v najbolj skrite kotičke naših duš, naj bo kot ogenj, ki nas vne-
ma za dobra dela v Njegovi službi

Kristus je vstal

Bogá povelíčajmo,
Odrešenik je vsta.
z Marijo se radujmo,
ki jo je obiskal.

Spet bje za kristjane
Gospodovo Srce;
telo, presvete rane
kot sonce mu žaré.

Na svetem križu klie
ljubezni večne cvet;
Zveličar, Sin Marije,
odrešil je ves svet.

Gospod je vstal, kristjani,
vstanimo tudi mi!
Očiščeni, skesani
se mu darujmo vsi.

Gregor Mali

VELIKONOČNI ŽEGEN

(Vipavski običaji)

Naša mati in moja sestra sta imeli na veliko soboto opravila čez glavo: skuhati velikonočni žegen, poribati in pospraviti hišo. Moški so pometali in očistili dvorišča, hleve in lope. Otroci smo bili povsod na poti, ker smo hoteli vse videti. Blížal se je večer. Mati vklada v jerbas žegen: najprej potico, masten kruh, potem pa kuhano pleče, jajca, pirhe, hren, župco. Jerbas je obširen in visok, ker je velika družina. Poleg tega se pričakuje za velikonočni ponedeljek še obisk sorodstva. Vsi smo morali biti tiho in mirno, ko se je polnil jerbas, da se ne bi kaj zmotilo ali pozabilo. Moja

sestra je bila določena, da nese naš žegen, zato je tudi ona pomagala pri vkladanju v jerbas. Žegen je ponos hiše in gospodinje, zato je določen poseben velik in močan jerbas, lep in bel kot sneg. Ko je bilo vse vloženo, so jerbas pogrnili z močnim platnenim prtom in močno zatlačili ob kraju, da ga ne bi odgrnila sapa in da se ne bi videla vsebina. Čez prvi prt so nato dali drug fin prozoren prtič, čez oboja je pa prišel še lep, snežnobel z rožami okrašen in prepleten prt, ki je bil pritrjen na določenih mestih ob košu, štirje vogali so pa padali ob robu jerbasa.

Prvič je zapel zvon okrog dveh v znamenje, da se je treba pripraviti, drugi pa četrto ure pred blagoslovom, ko je prišel v vas duhovnik. Tedaj so se vzdignila dekleta z okrašenimi jerbasi, polnimi najboljše vsebine kmečke hiše v celem letu. Moja sestra je bila močna, a sta ji morali le dve pomagati, ko ga je dvignila na glavo. Čudovito, kaj preneso slovenske ženske na glavi! Sestra se je smejala, češ, bo že šlo, da je le na glavi! In odhitela je z lahkim korakom iz hiše proti cerkvi. Ta čudovit pogled, kako plavajo kot veliki golobi ob smehu, šalah in pogledih mogočni jerbasi na glavah veselih in ponosnih deklet! Cerkve na gričku sprejema od vseh strani došle mladenke, ki postavljajo jerbase po klopih in stranskih oltarjih, dekleta se pa držijo blizu vrat, kajti tista, ki bo prva, velja za najbolj brhko v vasi. Komaj duhovnik izreče zadnji blagoslov, že nastane nervozno šumenje, rahel smeh na dekliških ustnih, češ, zdaj pa v dirko. Nagajivi mežnar nerodno in počasi odpira vrata, kar še stopnjuje nervozo. Duhovnik konča z molitvijo, iz cerkve se pa vsujejo frfrajoči golobčki na glavah deklet in plavajo v vas. Doma je mati zaklenila žegen v shrambo in nikdo ni smel blizu.

Maksim Gaspari: Velikonočna procesija

Miza z velikonočnim žegnom je pripravljena; v jerbasu, ki pomeni Jezusov grob je kolač — Jezusova krona, rdeče pobarvani pirhi — Jezusove rane in kri, hren — grenka pijača, klobase — žebliji in vrvi, pomaranča, ki pomeni gobo in še svinjska gnjat, ki pomeni Jezusovo telo. Vse to blagoslovi duhovnik ob priliki blagoslova velikonočnih jedi.

Zvečer so pritrkovali zvonovi po vseh gričkih in cerkvah k prazniku vstajenja. Jaz sem bil takrat prepričan, da na vsem svetu ni lepšega večera. Ženske so likale srajce in praznične obleke, moški snajli čevlje, vsi v neki sveti tihoti in resnobi.

Ko so utihnili zadnji zvonovi tam nekje v dalji, smo se v velikem pričakovanju prihodnjega jutra spravili spat.

Na velikonočno jutro je že ob treh zadonel veliki farni zvon, in potem mali, nato srednji. Oznanjali so vstajenje. Vsi smo bili hkrati pokoneci, ob štirih pa že v bajno razsvetljeni cerkvi.

In začelo je vstajenje! Pevci, nebo, zastava, križi, sveče in kadilo pred božjim grobom! Nato trojni „aleluja“. Ni bilo brez solz ganotja.

Nato je stari župnik v zlatem pluvialu dvignil zlato monštranco z vstalim Kristusom, ključar pa pred njim kip vstalega Zveličarja s svežim pušeljcem v desnici in zastavo v levi.

Zadonela je veličastna himna vstajenja in razvila se je procesija skozi okničano cerkev. Pritrkovanje zvonov, petje cerkvenih pevcev, zvončkanje strežnikov, grmenje topičev — en sam aleluja...

In potem „Te Deum“ in peta sveta maša.

Nato veselo domov!

Z belim prtom pogrnjena miza. Nikdo nič ne zagrizne, vsi sedejo okrog mize — oče, mati, otroci, ded, teta, dedka, hlapec, pastir in revež, ki je po naključju prišel v to hišo za noč — vsi poskušajo žegen — po molitvi mora vzeti vsak najprvo drobec hrena, potem kos maslenega kruha in potice, nato plče, klobase, kar vse vprek. Žejo zaliva s kozarcem starega vina. Oče družini vošči praznike, družina pa ne štedi s priznanjem materi, da je lepo vzšel kolač in potice, da je dobro vse zabeljeno, mati je ponosna in priznava hčeri, da se že prav dobro razume pri peki. V veslem kramljanju hitro potekajo ure, mladina se odpravlja k drugi sveti maši. Ko se vrne, je pri skupnem obedu spet prvi žegen. Otroci dobe spet nove pirhe in potice. Popoldne se zbirajo gručice pred hišami, začne se sekanje pirhov in pomaranč.

O, slovenska velika noč, kdo te je zamislil tako lepo, saj si taka, kakršne ni nikjer. Kdo je versko misel in verske resnice tako čudovito mojstrsko predel s preprostim življenjem — to je storil genij slovenskega naroda in kdor to ubija, zaničuje in zameta, je skrunilec lastnega ljudstva. Pojdi, narod, nazaj k svojim verskim in narodnim svetinjam — k praznovanju take velike noči.

EVANGELIJ po *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JEZUS IN JANEZ KRSTNIK

Za čudežnim obujenjem mrtvega mladeniča iz Najma nam Luka poroča o odposlanstvu, ki je v imenu Janeza Krstnika prišlo k Jezusu. To priložnost je Jezus porabil, da je javno pohvalil svojega predhodnika in da je prav tako javno pogrjal farizeje in učitelje postave, ki niso hoteli sprejeti Janezovega pričevanja:

O vsem tem so Janezu sporočili njegovi učenci. In Janez je poklical dva izmed svojih učencev ter ju poslal h Gospodu vprašat: „Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo?“ Moža sta prišla k njemu in rekla: „Janez Krstnik je naju k tebi poslal vprašat: ‘Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo?’“ Prav tisti čas jih je bil mnogo ozdravil od bolezni in nadlog in hudih duhov, in je mnogim slepcem podaril vid. In odgovoril jim je: „Pojdita in Janezu sporočita, kar sta videla in slišala: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo, ubogim se blagovest oznanja; in blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne“ (Lk 7, 18–23; prim. Mt 11,2–6).

Janez Krstnik je bil zaprt v nepristopni trdnjavi Maherunt, v Pereji, na vzhodni strani Mrtvega morja. Kot nam je Luka že poročal, ga je vrgel v ječo Herod Antipa, ker ga je Janez „grajal zaradi Herodijade, žene njegovega bra-

ta, in zaradi vseh hudobij, ki jih je Herod storil“ (Lk 3, 19 sl). Kljub temu Janez ni bil popolnoma odrezan od sveta. Njegovi učenci so imeli razmeroma lahek dostop do njega in so mu sproti poročali o vsem, kar je Jezus delal in učil. Janez je bil torej natančno poučen, kako je napredovalo Jezusovo javno delovanje, kakšna čudežna znamenja so ga spremljala in kako si je vedno bolj osvajal srca ljudskih množic. Vse to je Janeza navdajalo s tiho radostjo, ki mu je vsaj malo posladila grenke ure jetništva. Po drugi strani pa so prav te novice postale zanj vir novega trpljenja. Zakaj?

Ni povsem gotovo, kako so Janezu njegovi učenci poročali o Jezusovem delovanju, ker evangelist o tem molči. Vendar pa moremo iz drugih dogodkov s precejšnjo verjetnostjo sklepati, da so Janezovi učenci zelo po strani gledali Jezusove uspehe (prim Jan 3, 26; Mt 9, 14; Dž XXII–571 sl). Ni jim šlo v račun, da je vse drlo za Jezusom, dočim se za Janeza kljub nekdanji priljubljenosti skoraj nihče ni več zmenil. Zato tudi pred Janezom niso prav nič prikrivali svoje ljubosumnosti in nevoščljivosti. Vse to je plemenitega Janeza zelo bolelo. In kako tudi ne? Saj je bil ves smisel njegovega življenja ravno ta, da pripravi srca ljudskih množic za sprejem Odrešenika. Zato je tudi trpel v ječi: Sedaj pa vidi, da se

celo njegovi lastni učenci kar nočejo ogreti za Jezusa in da morda celo dvomijo, če je res Jezus pravi Mesija.

Pa to še ni vse. Bilo je še nekaj drugega, kar je Janeza brez dvoma silno mučilo. Med vsemi novicami, ki jih je slišal o Jezusu, ni bilo tiste, ki jo je najbolj željno pričakoval. Jezus se namreč do takrat še nikoli ni javno proglasil za Mesija. Nasprotno! Ponovno je naročal, naj ne razglašajo njegovih čudežev, in stalno se je umikal vsem priložnostim, ko bi ga ljudje lahko na svojo roko oklicali za Mesija (prim. Dž XXII—334 sl; 473 sl). Janezu ni šlo v glavo, zakaj neki je Jezus tako ravnal, ko je on sam vendar tako hrepenel po tem trenutku. Tedaj bi šele bilo njegovo poslanstvo zares zaključeno, če bi se Jezus slovesno predstavil kot Mesija. Tako pa je njegovo delo bilo dejansko še nedokončano. Ali mora še kaj storiti, kljub temu, da je v ječi? Ta misel Janezu ni dala miru, toliko bolj, ker je vedel, da se njegov konec naglo bliža.

In po vrhu vsega tega je Janez videl, da Jezusovo javno delovanje ni tako potekalo, kot si je bil on predstavljal (prim. Dillersberger 118 sl). Po splošni razlagi starozaveznih preokb o Mesiju, so ljudje poznali samo en prihod Gospodov. Ob tem prihodu bo Mesija upostavil božje kraljestvo, čemur bo sledila božja sodba. Te predstave so bile čisto človeške, da ne rečem, pristno judovske; kajti ljudje morejo vedno spoznati le eno stran, oziroma le en majhen delček božje misli. In nobena dvoma ni, da je Janez prav tako mislil, kar se jasno vidi iz njegovih pridig. Čeprav je imel Janez pravilne pojme o duhovnem značaju božjega kraljestva, vendar si je tudi on predstavljal, da bo Mesija prišel v moči in veličastvu in da bo ob tej priliki sodil svet. Zato je ljudem Mesija takole opisal: „Vel-nico ima v roki, da bo očistil svoje gumno in spravil pšenico v svojo žit-

nico, plevé pa bo sežgal z neugasljivim ognjem“ (Lk 3, 17). „Že je namreč sekira nastavljena drevesom na korenino; vsako drevo torej, katero ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo v ogenj“ (Lk 3, 9; prim. Dž XXI—754 sl). Če pa je sedaj Janez opazoval Jezusovo delovanje, ni zgedalo, da bi bilo takšno, kot si ga je bil on predstavljal. Kako je torej z vso stvarjo? Na Janezovo dušo je legla tema. Seveda na noben način ne smemo misliti, da bi Janez zaradi tega zdvomil nad Jezusovim mesijanstvom, saj je bil priča dogodkov ob Kristusovem krstu, ko je po božjem navdihnjenju spoznal, da je Jezus obljubljeni Mesija (prim. Mt 3, 13—17; Jan 1, 33 sl; Dž XXI—817). S tem pa seveda ni rečeno, da bi Janez že takoj takrat do vseh podrobnosti spoznal Jezusovo bodoče delo. Zato ni nič čudnega, če so v njegovi duši vstajala mučna vprašanja, ki jim ni vedel odgovora. Saj so se celo Jezusovi Materi le postopoma odkrivali načrti božjega odrešenja. Tudi Marija je kljub svoji neomajni veri, ki je po popolnosti presegala vero vseh svetnikov, večkrat občutila v svoji duši mučno temo, ki jo je silila k razjasnitvi. Zato je vprašala angela, ki ji je prišel oznaniti njeno božje materinstvo: „Kako se bo to zgodilo?“ (Lk 1, 34). In ko je po treh dnevih žalosti in skrbi našla dvanajstletnega Jezusa v templju, ga je vprašala: „Otrok, zakaj si nama to storil?“ (Lk 2, 48). Zakaj se torej Janezu ne bi moglo kaj podobnega zgoditi? Bog mu je pač poslal eno preizkušnjo več, da bi se Janez po njej še više povzpél v svetosti. In ta težava je bila za Janeza toliko bolj boleča, ker so jo verjetno opazili tudi njegovi učenci, ki so se morda celo sklicevali nanjo, češ da se zaradi tega ne približajo Jezusu.

Janez je premišljeval, kaj bi storil. Končno se je odločil. Poklical je dva izmed svojih učencev, ter ju poslal h

Gospodu vprašat: „Ali si ti, kateri mora priti, ali naj drugega čakamo?“ Izraz „kateri mora priti“ je v stari zavezi pomenil Mesija, ki so ga preroki napovedovali in kateremu je Janez pripravljaj pot. S tem je Janez hotel Jezusa nagniti, da bi se sam pred množico slovesno in določno izjavil o svojem mesijanstvu. Tako bi ga vse ljudstvo priznalo za Mesija. Pa tudi Janezovi učenci bi morali opustiti svoje nezaupanje do Jezusa in se mu pridružiti. In morda bi tudi v Janezovo temo posvetila luč, ki bi mu pojasnila težko vprašanje. Na vsak način bi vsaj to prijetno zavest lahko imel, da je res dovršil svoje poslanstvo. Saj je morda Jezus prav na to priložnost čakal, da potem izpelje odrešilno delo v vsem obsegu, kot si ga je Janez predstavljaj.

Janezova učenca sta prišla k Jezusu in mu dobesedno stavila vprašanje, kot jima je bilo naročeno. Vendar se je zaveda iztekla drugače, kot je Janez pričakoval. Jezus seveda ni mogel zankati, da je Mesija, spet pa ni tega tako jasno in izrečno zatrdil, kakor si je Janez želel. Na kratko rečeno, namesto da bi Jezus odgovoril z besedami, je odgovoril z dejanji, iz katerih se je dalo spoznati, če je Jezus Mesija ali ne. „Prav tisti čas,“ ko sta poslanca prišla k Jezusu, je Gospod storil celo vrsto čudežev. Moža sta lahko na lastne oči videla, da jih je Jezus „mnogo ozdravil od bolezni in nadlog in hudih duhov in (da) je mnogim slepcem podaril vid“. Na te čudeže se je torej Jezus skliceval pred njima: „Pojdita in Janezu sporočita, kar sta videla in slišala: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo, ubogim se blagovest oznanja.“ Prerok Izaija je napovedoval, da bodo v Mesijevem času slepi videli, gluhi slišali, hromi hodili (Iz 29, 18; 35, 5 sl) in da se bo ubogim oznanila blagovest odrešenja (Iz 61, 1). Ker so se vse te

prerokbe, ki so jih ljudje dobro poznali, izpolnile na Jezusu, je bilo kaj lahko narediti zaključek, da je Jezus Mesija. Vendar pa ta izrečna beseda ni prišla iz Jezusovih ust.

Gospod je le še pristavil: „Blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne.“ Težko je reči z vso gotovostjo, komu je ta opomin namenjen. Nekateri mislijo, da je veljal Janezovim učencem, ki so bili ljubosumni na Jezusa. Vendar je bolj verjetno, da je Jezusov odgovor splošnega značaja. Jezus prizna, da je povsem možno, da se kdo ob njem spotakne, zakaj njegov nastop res ni bil čisto tak, kot so si ga ljudje na splošno predstavljali. Njegova ponižnost in skromnost je bila v očividnem nasprotju s takšno razlago prerokov, ki je bila takrat udomačena, da se bo Mesija pojavil v vsem veličastvu in bo z oblastjo obnovil kraljestvo in sodil svet. Res je sicer, da je Jezus tisti, ki mora priti, a svoje poslanstvo bo izvršil postopoma in ne bo še tako hitro konec vsega. Tudi svet bo sodil, pa šela ob svojem drugem prihodu. Vendar pa kljub vsemu temu ni tako težko prepoznati, da je on res pravi Mesija. Naj pogledamo samo na njegova dela, ki tako jasno pričajo zanj. Nihče še ni storil toliko čudežev kot on. In ker se je s temi čudeži povrhu še uresničila mesijanska prerokba, res ni bilo tako težko verovati vanj, čeprav se do takrat ni še popolnoma vse dopolnilo, kar je bilo o njem pisano. Čudeži in prerokbe, ki so še danes glavni dokazi knjižanske apologetike, neizpodbitno pričajo za njegovo mesijanstvo. Zato blagor tistemu, ki se nad Jezusom ne spotakne.

Jezusov odgovor sta učenca brez dvoma sporočila Janezu v ječo. Evangelij nam nič ne pove, kako ga je Janez vzel na znanje. Čisto možno je, da si je želel drugačnih novic. Gotovo bi ga bolj veselilo, če bi zvedel, da se je Jezus javno proglasil za Mesija in da

Guardabassi: Kristus po vstajenju in tri Marije (Rim, Accademia di San Luca)

ga množice navdušeno pozdravljajo kot svojega kralja. Če je to res, bi tudi zanj veljala Lukova opomba, ki jo je zapisal o Mariji in Jožefu: „Toda ona nista razumela besed, ki jih jima je rekel“ (Lk 2, 50). Potemtakem tudi Janez ne bi razumel Jezusovega odgovora iz raznih možnih vzrokov. Med njimi je bil brez dvoma ta, da ni vedel, da Jezus hoče le postopoma razodevati svoje mesijanstvo, ker je moral zavarovati njegov duhovni značaj.

Še danes po dva tisoč letih zgodovine odrešenja se kristjani kar ne znamo sprijazniti s tem, da božji mlini meljejo počasi. Zlasti v časih splošne stiske in hudega trpljenja se nam zdi, da bi Bog moral pred vsem svetom na izreden način pokazati svojo moč in nasilno spremeniti tok dogodkov. Tudi Marijine prerokbe v Fatimi si mnogi tako razlagajo. Ali ne pričakujejo trenutka, da bo Bog z enim samim mahom ponižal sovražnike Cerkve in rešil svoje zveste sinove? In ta trenutek kar noče priti! In tudi ne bo prišel, razen če bi Bog hotel narediti veliko izjemo. Se-

veda bo Bog kljub temu svoje načrte pripeljal do zmage, a veliko bolj preprosto in enostavno, kot si mi predstavljamo. In blagor mu, kdor se zaradi tega ne spotakne nad božjo Previdnostjo.

Razgovor med Jezusom in Janezovima učencema se ni vršil na samem, temveč v pričo ljudi. In zelo verjetno je, da pri njih ni pustil najlepšega vtisa o Janezu. Vsaj nevarnost je bila, da bi se to zgodilo. Ali ni Janezovo vprašanje tako zgledalo, kot da je začel dvomiti o Jezusu, čeprav je bil ravno Janez tisti, ki ga je ob Jordanu predstavil ljudstvu kot Mesija? Ali ni mar tudi Jezus tako razumel vprašanja? Saj je naročil naj mu odgovore: „Blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne.“ Ali je bilo z Janezom res že tako daleč, da se je celo on spotaknil nad Jezusom? Ta in podobna vprašanja so vstajala v srih okoli stoječe množice. Zato je Jezus sam javno nastopil v obrambo svojega predhodnika ter pred vsemi poudaril njegovo stanoovitost, strogost njegovega življenja in vzvišenost njegovega poslanstva:

Ko pa sta Janezova poslanca odšla, je začel ljudstvu govoriti o Janezu: „Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? Ali kaj ste šli gledat? Človeka oblečenega v mehka oblačila? Glejte, ti, ki se imenitno oblačijo in v razkošju žive, prebivajo v kraljevskih palačah. Ali kaj ste šli gledat? Preroka? Da, povem vam, več ko preroka. Zakaj ta je tisti, ki je o njem pisano: 'Glej, pošiljam svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj.' Povem vam namreč: Med rojenimi od žena ni večjega preroka, kakor je Janez Krstnik; kdor pa je najmanjši v božjem kraljestvu je večji od njega.“ Vse ljudstvo, ki ga je slišalo, tudi cerstninarji, so priznali božjo pravičnost in so prejeli Janezov krst. Farizeji in učitelji postave pa so uničili namen, ki ga je imel Bog z njimi, ker se niso dali krstiti (Lk 7, 24–30; prim. Mt. 11, 7–15).

Jezus ni hotel govoriti o Janezu, dokler sta bila navzoča še njegova poslanca. Ko pa sta odšla, je vprašal ljudstvo: „Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje?“ Bregovi Jordana, kjer je Janez pridigal in krščeval, so bili polni trsta. Vendar je besedo trst na tem mestu treba umeti v prenesenem pomenu, v kolikor nam predstavlja lahkega in nestanovitnega človeka. Janez prav gotovo ni človek, ki bi se obračal po vetru. Zato bi bilo nespametno misliti, da je spremenil svoje mnenje o Jezusu. Gospod na svoje vprašanje niti ni odgovoril, ker so ga vsi dobro razumeli, temveč je nadaljeval: „Ali kaj ste šli gledat? Človeka oblečenega v mehka oblačila? Janez prav gotovo ni noben mehkužnež in slabič. Takšne ljudi je lahko najti v kraljevih palačah, ne pa v puščavi, kjer je Janez v obleki iz kamelje dlake pokoril svoje telo. Prav ta Janezova strogost do samega sebe je bila podlaga njegove kremenite značaj-

nosti. Jezus je s tem razblinil sumničenja, ki bi mogla vstati proti Janezu.

Nato pa je Jezus še s tretjim vprašanjem pokazal vso veličino Janezove službe: „Ali kaj ste šli gledat? Preroka?“ Res, ljudje so prav zato v množicah hodili v puščavo k Janezu, ker so ga imeli za preroka. Jezus pa jim sedaj pove, da je Janez več kot prerok. Kaj je torej? Janez je Mesijev glasnik in predhodnik, ki ga je naznanil prerok Malahija (3, 1): Nebeški Oče sam je namreč obljubil svojemu Sinu, da bo ob njegovem prihodu na svet poslal pred njim glasnika. Zato je čisto razumljivo, da je od vseh prerokov Janez največji: „Med rojenimi od žena ni bilo večjega preroka kakor Janez Krstnik.“ Dočim so drugi preroki samo napovedovali Mesija, ki bo prišel enkrat v bodočnosti, je Janez Gospoda osebno poznal, ga krstil v Jordanu in ga predstavil ljudstvu. Kot se vidi iz tega se Jezusove besede ne nanašajo na Janezovo osebno svetost, temveč na vzvišenost njegovega poslanstva in na veliko dostojanstvo, ki ga je bil deležen kot Jezusov predhodnik. Ker Jezus pove, da se je Malahijeva prerokba izpolnila na Janezu, s tem dosti jasno naznači, da je on pričakovani Mesija.

Z ozirom na preteklost je Janez zadnji in največji predstavnik stare zaveze. Kaj pa z ozirom na bodočnost? Tu pa je stvar drugačna; kajti „kdor je najmanjši v božjem kraljestvu, je večji od njega.“ Gre za kraljestvo, ki ga je Kristus prišel ustanavljat. Že v svojem govoru na gori je Jezus poudaril, da bo Bog v Mesijevem kraljestvu na zemlji, to je v sveti Cerkvi, na poseben način razlil na človeštvo svojo milost in svojo ljubezen. V tem kraljestvu nič ne pomeni rojstvo „iz žene“, sploh se ne da soditi po človeških merilih. V božjem kraljestvu je odločilno samo rojstvo „iz vode in Duha“ (Jan 3, 5). Po Jezusovi zaslugi in dobroti smo dejansko postali otroci

božji, včlenjeni smo v skrivnostno telo Kristusovo, dvignjeni smo k tako veliki časti, da se hranimo z Mesom in Krvjo samega Sinu Božjega. Zato tudi tisti, ki je najmanjši po časti in službi v tem božjem kraljestvu, presega po svojem dostojanstvu Janeza Krstnika, ki je največji med vsemi preroki. Tako vzvišena je nova zaveza nad staro! In prav za to gre pri tem. Jezus hoče povdariti, kako velika je razlika med staro zavezo in njegovim kraljestvom. Ko bi se vsi kristjani tega zavedali!

Ta nova doba, ki je tako vzvišena nad staro, se je začela prav z nastopom Janeza Krstnika: „Od dni Janeza Krstnika doslej nebeško kraljestvo trpi silo in silni ga otemajo. Kajti vsi preroki in postava so ga napovedovali do Janeza; in če hočete priznati, on je Elija, ki mora priti. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša“ (Mt 11, 12—15; prim. Lk 16, 16). Odkar je Janez Krstnik začel pridigati, „nebeško kraljestvo trpi silo (biázetai)“, to se pravi, da se z močjo uveljavlja in si z velikim uspehom utira pot v svet, je Janezova beseda tako pretresla množice, da so ljudje trumoma prejemali krst pokore v želji, da bi postali člani božjega kraljestva, ki ga samo „silni otemajo“: kajti samo tistim se posreči dobiti vstop vanj, ki si za to s plemenito vnemo prizadevajo. Razlog za velike Janezove uspehe pa je tale: „Vsi preroki in postava,“ to se pravi, vsa stara zaveza do Janeza, so samo napovedovali, da bo božje kraljestvo nekoč v bodočnosti ustanovljeno, dočim je Janez prvi oznanil, da je božje kraljestvo že prišlo. Janez Krstnik je končni mejnik, ob katerem se zaključuje stara zaveza in pričenja nova. On je zadnji prerok, ki pa Mesija ne gleda samo s preroškimi očmi, temveč s svojimi telesnimi očmi. Janez je namreč podoben Eliju, je po duhu drugi Elija: Judje so na podlagi Malahijeve prerokbe napačno sklepali, da mora priti

Elija pred prvim Mesijevim prihodom na svet, dočim je Malahija mislil na njegov drugi prihod ob koncu sveta (Mal 4, 5). Kljub temu, pravi Jezus, se je Malahijeva prerokba že tedaj na nek način izpolnila na osebi Janeza Krstnika, ki je prišel „z Elijevim duhom in njegovo močjo“ (Lk 1, 17). Z besedami „če hočete priznati“ Jezus dovolj jasno namigne, da Janez ni pravi Elija, temveč da vrši podobno poslanstvo ob Jezusovem prvem prihodu, kot ga bo imel Elija ob njegovem drugem prihodu, ko bo prišel sodit svet.

Janezovo delo je imelo lepe uspehe, toda ne pri vseh. Preprosto ljudstvo in celo cestinarji so hvaležno sprejeli njegovo povabilo za krst pokore, da bi se tako pripravili na vreden in učinkovit prejem Jezusovega krsta. Farizeji in učitelji postave pa se za Janezove opomine niso zmenili. V svoji ošabnosti, zaradi katere so bili slepo zaverovani v svojo namišljeno „pravičnost“, so uničili namen, ki ga je imel Bog z njimi, ker se mu niso dali krstiti. Zavrgli so vse, kar jim je Bog pripravil, da bi jih pripeljal k zveličanju. Da bi razgalil njih pokvarjenost, je Jezus povedal naslednjo primero:

Komu naj primerjam ljudi tega rodu in komu so podobni? Podobni so otrokom, ki posedajo po trgih in si med seboj kličejo: „Piskali smo vam, pa niste plesali; peli smo žalostinke, pa niste jokali.“ Prišel je namreč Janez Krstnik, ki ni jedel kruha in ne pil vina, pa pravite: 'Hudega duha ima.' Prišel je Sin človekov, ki je in pije, pa pravite: „Glejte, požrešnež je in pijanec, prijatelj cestinarjev in grešnikov.“ In opravičena je bila modrost po vseh njenih otrocih (Lk 7, 31—35; prim. Mt 11, 16—19).

V svoji primeri nam Jezus predstavi dve skupini otrok ki bi se radi igrali. Prva skupina je predlagala dru-

gi, da „se šli ženitovanje“. Delali so se, kakor da posnemajo godce, tovariši pa bi morali plesati. Pa niso hoteli, ker jim igra ni bila všeč. Zato jim prva skupina predlaga, da bi „se šli pogreb“. Začeli so peti žalostinke, drugi pa bi se morali delati, kot da jočejo in žalujejo. Pa tudi s to igro niso bili zadovoljni. Zato jim prijatelji užaljeni očitajo: „Piskali smo vam, pa niste plesali; peli smo žalostinke, pa niste jokali.“ Nobena igra vam ni všeč, naj bo vesela ali žalostna. Nikoli vam ni mogoče storiti po godu.

Prva skupina otrok predstavlja Janeza Krstnika in Jezusa, druga pa farizeje in učitelje postave. Najprej je prišel Janez Krstnik, ki je tudi farizeje in pismouke skušal pridobiti za krst pokore. S svojim strogim življenjem je dokazoval, da je velik prerok in svetniški človek. Farizejem pa ni bila všeč njegova strogost, zato so takoj dobili izgovor proti njemu: „Hudega duha ima.“ Samo da ga ne bi bilo treba posnemati in uvaževati njegovih pridig. Tako so si pomirili vest in ostali pri svojem. Za Janezom je prišel Sin človekov. V svojem življenju je bil veliko bolj „vsakdanji“ in manj izreden kot Janez. Jedel je in pil kot vsi drugi ljudje. Pokazati je namreč hotel, da prava človekova veličina ni v izrednih zunanjih delih temveč v notranji milosti in ljubezni božji. In sicer je ta milost, ki jo je on prinesel na svet, za vse, ne samo za izredne svetnike. Človek bi mislil, da bodo sedaj farizeji in pismouki zadovoljni in ga bodo bolj poslušali kot Janeza. Pa ne! Sedaj jim pa ravno to ni bilo všeč, da Jezus ni bil tak kot Janez. Zato so mu očitali, da je „požraščez in pijanec, prijatelj cestninarjev in grešnikov“. Samo da jim ni bilo

treba sprejemati Jezusovega nauka. Naj je torej Bog poskušal pri farizejih in pismoukih tako ali tako, vedno je bilo brez uspeha, vedno so našli izgovor, ker so že načelno vnaprej zavračali vse, kar ni prišlo od njih samih. Zato je vsa krivda za neuspeh padla izključno samo nanje, ne pa morda na božje načrte; kajti „opravičena je bila (božja) modrost po vseh njenih otrocih“. Nepokvarjeni ljudje, čeprav grešniki, so sprejeli tako pričevanje Janezovo kakor tudi Jezusovo in na ta način izpriali, kako modri so bili božji načrti, pa naj so se že javljali v spokornem življenju Janeza Krstnika ali pa v ljudomilem nastopu Kristusovem. S tem so vse ugovore farizejev in pismoukov proti Jezusu in Janezu postavili na laž.

Takih farizejev v zgodovini Cerkve nikoli ne manjka. Naj jih Cerkev in njeni duhovniki na kakršen koli način skušajo pritegniti k veri, nikoli jim ni prav. Enkrat jim je Cerkev preveč zvišena, nadnaravna, nedosegljiva, drugič preveč polna človeških slabosti. Eni duhovniki so jim preozki, prepobožni, preveč odmaknjeni od ljudstva, drugi pa so jim preposvetni. Zato, pravijo, se Cerkev kar ne morejo približati. Pravi razlog pa je, ker jim za vero ni in na vsak način hočejo ostati pri svojem. Da pa bi se opravičili pred svojo vestjo, je krivdo seveda treba vreči na Cerkev in na duhovnike. Vendar veliko število iskrenih vernikov, ki jih v Cerkvi kljub vsem težkim časom nikoli ne manjka, jasno priča, da je Cerkev takšna, kot dejansko je, po svoji božji in tudi človeški strani, s svojimi popolnostmi in slabostmi, učinkovito sredstvo našega zveličanja. Kdor pri vsem tem, kar mu Cerkev in duhovniki nudijo, ne pride do vere, naj le kar sam sebi pripiše krivdo.

ČE LJUBIŠ SVET, BOŠ MISLIL POSVETNO; ČE LJUBIŠ
BOGA, BOŠ MISLIL, KOT MISLI ON. Sv. Avguštin

DEVETINDVAJSET SREBRNIKOV

Iz nemščine prevedel R. L.

Rusko podonavsko-črnomorska ladja „Desna“ je počasi plula po široki Donavi mimo mesta Dunaja. Še se je videl visoki zvonik v vojni porušene stolnice sv. Štefana. V večernem mraku je stal temno in mogočno, kakor velikanski klicar, postavljen v spomin vojne groze, ki je divjala okoli njega.

Toda ladja „Desna“ ni prav nič vedela o vojnih zrozotah. Bila je ladja zmagovalca in prevažala je njegove tovore, kakor nosi zmagovalac svoj plen.

„Dosti dela za delavce v пристanišču in velika odgovornost za spremljajočega avstrijskega trgovskega zastopnika — jaz moram skrbeti samo za redni prevoz“ — si je mislil mladi ruski kapitan in se obrnil proti svoji kabini.

Naslonjen na ograjo je stal spodaj Avstrijec: „Bomo imeli lepo vožnjo?“ (Ta Avstrijec je govoril lepo ruščino; se razume, kako bi mu sicer zaupali spremljati tovor.) Kapitan je odgovoril: „Prvih 1100 km do Oršove bo šlo gladko; samo pri „železnih vratih“ bomo morali zelo paziti in pri vožnji ob obrežju ravno tako.“

Nato je Rus utihnil in se zamislil: Ta Avstrijec — Josef Münz mu je bilo ime — je prav simpatičen človek. Seveda, nasproti nam, Rusom, so vsi vljudni, ker se nas bojijo. Toda ne, to je pri njem več nego le sama vljudnost. Zdi se človek, ki čuti z drugimi ljudmi, njihovi težavam in bolestin.

Že drugi dan — bližali so se Budimpešti — mu je kapitan marsikaj razodel, kakor še nobenemu drugemu prej: Kako mu gre, kaj ga veseli, kaj vse pričakuje od življenja, kaj bo konec vseh koncev... Nič o politiki! Se razume! Pa dosti o drugih stvareh — celo o smrti. Tako je ta Avstrijec zvedel marsikaj, kar mu je bilo prej nejasno. Nič čudnega, če je kapitan občutil resnično spoštovanje do Avstrijca.

☆

Minevali so dnevi... Vožnja se je prekinila le tu pa tam, v kakšnem večjem donavskem pristanišču. Tako so že osmi dan dospeli do „železnih vrat“, od 2—3 km široke ožine med južnimi Karpati in balkanskim pogorjem, kjer se Donava z vso svojo močjo le težko prerine skozi. „To je najnevarnejši del reke,“ je rekel kapitan, — „zahteva dobro poznanje smerne razdalje, močne roke, bistre oči in dobre živce. Mnogo ladij se je že potopilo tukaj.“

Molče sta stala oba na poveljniškem mostu. Zdelo se je, da je prešlo precej ur, preden je mogel kapitan olajšano zadihati: „Tako, do Galaca imamo zopet lepo.“

Trgovinski zastopnik je še vedno stal pod vplivom deročre reke. „Čudno!“ — je rekel končno proti kapitanu, — vozili smo se s tako težavo in nevarnostjo ob teh skalah, medtem ko je tam zadaj več kilometrov reka povsem mirna. Ali bi ne bilo tam dosti pripravneje za našo vožnjo?“

„Ne,“ je resno odvrnil kapitan. „To je le na videz. Ta dolgi pas mirne reke, ki ga gledate, pomeni smrt. Izgleda tako pohlevno in mirno, toda pod mirno površino se skrivajo najnevarnejše skale in čeri; mornarji imenujejo to „Judežev vodo“.“

„Čudno ime. Odkod pač izhaja?“

„Iz svetega pisma, mislim. Zgodbe nimam več tako dobro v spominu — poznam jo le od drugih podonavskih mornarjev — toda ime je gotovo dobro zadeto.“

„Seveda, gospod kapitan. Prilika je v tem, da gre mornar, ki zaupa tej mirni vodi, v lastno pogubo, kakor Jezus iz Nazareta, ki je bil izdan s poljubom Judeža, s poljubom, kateri bi moral biti znak prijateljstva in ljubezni.“

„Jezus iz Nazareta?...“

„Sin božji,“ — je tiho pristavil Avstrijec in njegov pogled je ob teh besedah zažarel v notranji svetlobi.

Kapitan se je namuznil... Čutil je tako privlačnost do tega človeka kot do sedaj še do nobenega drugega. Glas mu je skoraj onemel — toda oni je govoril dalje:

„Prodali so ga za trideset srebrnikov.“

„Zelo zanimivo,“ je zajeceljal kapitan, in ne da bi vedel, kako je prišlo, je nadaljeval: „Pri nas dobi vsakdo, ki ovadi ali naznani katoliškega duhovnika, po 30 srebrnih rubljev.“

„30 srebrnih rubljev — je še vedno preveč drago, ali se vam ne zdi? Če je bil Mojster prodan za 30 srebrnikov, ne bi smel učenec veljati več kot 29 — kaj ne, gospod kapitan?“

Ta se je nekaj olajšano nasmehnil. „Ta je dobra!“

Vožnja se je nadaljevala. Giurgevo, Braila, Galac. Potem skozi Sulinski izliv Donave v Črno morje proti Odesi.

Nebo se je prevleklo s sivimi oblaki in sveži jutranji veter je nalahno pihal čez morje. Vendar je bilo videti povsod prav živahen promet.

Kapitan je menil, da bi trgovinski zastopnik ne smel zamuditi tega razgleda. Ali je morda že vstal? Previdno se je priplazil do njegove kabine in pogledal noter skoz okroglo odprtino v oknu. Ta je bila sicer zagrnjena znotraj s platnom, vendar se je moglo videti skozi ozko špranjo — toda, kar je kapitan videl, je bilo dosti, zelo dosti:

Tujec je s slovesnim poduhovljenim ozrazom obraza stal pripognjen čez nekak kozarec, šepetal tiho pred seboj, pokleknil in povzdignil posodo visoko v zrak. Držal jo je precej časa nad glavo in jo pogledal. Čez nekaj časa jo je znova položil na mizo in spet pokleknil.

Kapitan ni potrkal. Počasi in zamišljen je šel na noveljniški most in brezgibno zrl v daljavo.

Mislil je na svojo ljubo Rusijo. „Mamica Rusijo“, kakor jo je imenoval Doštojevski. V domači šoli v Odesi, v kadetnem zavodu v Sebastopolu, na navtični šoli — povsod je slišal samo o moči svojega ljudstva.

Ni bilo morda vse to samo laž in goljufija? Kaj je to „poslanstvo“ Rusije? Rusija sama potrebuje poslanika: Poslanika miru in dobrote... kot ta duhovnik tukaj.

Toda moč! Da imajo drugi strah pred nami! — Ali ni to boljše od miru? Ponosna zavest lastne moči, da, to je prava ruska čednost... Kaj hočejo ti mehkužni poboljševalci sveta! — V eter se polagoma obrne v drugo smer — dopoldan bo razgnal oblake in zopet bo sijalo sonce čez vso Rusijo. Močno nepremagljivo sonce, sonce moči. Ob peti uri se bo Odesa dvignila iz morja, železni grad mlade Rusije, znamenje zmage in moči — ne pozabi tega, tovariš kapitan — zato proč s tem sanjaviim slabičem!

Z močnimi koraki je šel v prostore brezžičnega brzvoja in javil pristaniški oblastem: „Katoliški duhovnik na krovu. Imenuje se Josef Münz.“

Dan je minil v prijateljskih razgovorih. Tako so prišli v pristanišče v Odesi. Polno ladij, veliko vrverje in na pomolih, množica ljudi kot navadno.

Carinski uradniki in pristaniška policija so bili takoj na mestu radi običajnega pregledovanja blaga in kontrole osebnih dokumentov. Trgovinski zastopnik se je na krovu prav pristrčno poslovil od kapitana, zahvalil se mu je za dobro vožnjo in prijateljsko družbo. „Ni vredno omeniti, gospod. Ravno nasprotno: jaz vam moram biti hvaležen za vašo prijetno družbo. Če imate kaj časa, me lahko obiščete. Stanujem tu blizu. Galerija števil. 5. Vsakdo me pozna. Mogoče še nočoj...“

„Mogoče...“

„Torej: na svidenje, gospod Münz!“ — je zaklical kapitan s poudarkom ter mu prijateljsko stisnil roko. Nato se je oddalil. Duhovnik je še dolgo smehljaje gledal za njim. Mladi, neporočeni, izobraženi kapitan se mu je zdel dober človek — skoraj odkritosrčen. V njegovem stanovanju bi lahko dobil zavetišče, dokler bi se ne privadil ruskemu življenju. Delo v kakih tovarnih in polagoma zbrati okoli sebe skupino ljudi...

Še enkrat mu je z roko zamahnil v pozdrav. Nato se je obrnil — in imel

Je pred nosom cev revolverja. „Državna policija — ste aretirani,“ mu je rekel neki civilist in drugi ga je že prijel za roko.

☆

Čez štiri dni je zopet plula „Desna“ po Donavi navzgor. Vreme se je poslabšalo — kar se večkrat zgodi v mesecu aprilu.

Kapitan je sedel pri svoji pisalni mizi. Niti sam ni vedel, na kaj je mislil. Vzel je v roke kak uradni spis, ga spet odložil ali se poigral z obtežki za pisma. Kar si najde v roki zvitek kovane denarja: 30 rubljev je stalo napisano in zraven se je videl blede, skoraj izbrisan pečat. Brezmiselno je držal zvitek v roki. „30 rubljev... 30 rubljev“ — mu je plesalo pred očmi — končno se vzdrami: Kakšen denar je to? Kdo ga je prinesel sem? Mogoče ve krmar o tem...

Da, ta je vedel... „Član policije v pristanišču ga je prinesel ravno hip pred odhodom ladje. Vi ste se nahajali v strojnih prostorih, zato sem ga dal na vašo mizo.“

Kapitan je zaklel. Ne, on ne potrebuje tega denarja. Zaklenil se je v svojo kabino in vrgel denar na pisalno mizo. Tu se je papir pretrgal in denar se je raztresel po mizi... lep srebrni denar.

„Naj bo!“ — je pomislil; sedel je k mizi in se začel igrati z denarjem. Spuščal je kos za kosom na marmornato ploščo mize, kjer je srebro tako lepo žvenkljalo, da se je nehote zasmeljal: „27... 28... 29... 30.“

Toda trideseti srebrnik ni zažvenkel! — Samo zamolklo je udaril, ko je padel na mizo: bil je namreč — ponarejen. Kapitan je imel samo 29 srebrnih rubljev.

Tedaj mu je začela roka trepetati in zrak mu je postal vedno bolj zadušljiv. Čelo mu je postalo vroče in po obrazu je začutil znojne kaplje. — Vtaknil je denar v žep, zaklenil za seboj vrata kabine in šel počasi, sklonjen, močno sklonjen na most.

Ladijska sirena je tulila: bližali so se železnim vratom. Nevarno mesto — sedaj je treba paziti.

Stal je tam zgoraj in gledal v šumeče valove, v jeklenotrde ostre skale, vrvenje deroče vode — tam blizu pa, nedaleč od ladje tako strahotno mirno Judeževa voda.

Kapitan se je ugriznil v ustnice. „Judež“ — si je nekako prijazno zašepetal. Nato je vzel denar iz žepa in ga — kos za kosom — vrgel čez krov v vodo. „Judežev denar v Judežovo vodo,“ je mrmral in oči so se mu čudno odločno svetile. Samo tridesetega ni vrgel od sebe. „Če je bil Mojster izdan za 30 srebrnikov, ne sme učenec veljati več kot 29 — kajne, gospod kapitan?“ — je govoril pred seboj. Obdržal je zadnji novček tako krčevito v roki, da ga je prav zabolelo; ni ga mogel vreči od sebe in je dobro vedel, da ga ne bo nikoli zavrgel. Ta ponarejeni denar naj ga žge, vedno žge, da ne bo nikoli pozabil Sina božjega — ne njegovega učenca Josefa Münza.

Tako je stal, kakor da nosi na ramah nevidno težo. Veter mu je že davno odnesel klobuk; dež mu je bil v obraz — toda niso bile samo kapljice dežja, kar mu je teklo po licih.

VELIKA NOČ

Postojimo vsaj za hip na svoji poti: sam Jezus mimo gre v nebeški slavi. Blesti se trnjev venec mu na glavi in ran petero sije v vsej krasoti.

Sam Jezus mimo gre in blagoslovlja z roko razbičano domove naše; nam piti daje iz življenja čaše in duše za poslednji cilj pripravlja.

Ponižno vsi upognimo kolena pred Njim. Še bolj upognimo duha, da padla bode nam z oči koprena.

Za nas iztekla je, za greh sveta Njegova kri, ki je najvišja cena... Ko zdaj gre mimo, zahvalimo ga...

Ljubka Šorli

Ali se duhovi res javljajo? Ali katoličan lahko prisostvuje spiritističnim sestankom? Sodba učeče Cerkve

Nova vera dvajsetega stoletja

(Pastirsko pismo argentinskih škofov o spiritizmu)

Ako si spiritizem predstavljamo kot neke vrste praznoverje, ki na skrivnih sejah polnih prevar in navideznosti kliče duhove mrtvih, je naš pojem o spiritizmu okostenel in zastarel. Spiritizem je več, bolj nevaren, kot se zdi na prvi pogled.

Pastirsko pismo, ki so ga 31. oktobra 1954 izdali proti njemu argentinski škofje, nam odkriva presenetljiv razvoj in težnje spiritističnih skupin.

Zanimivo pastirsko pismo razpravlja najprej o že znani spiritistični praksi klicanja duhov, tega pogubnih verskih in duševnih posledicah pa končno o sv. Oficija prepovedi udeleževati se spiritističnih sej iz kakršnega koli razloga.

Drugi del pa se bavi z „nezaslišano predrznostjo“ te sekte. Ta del nas zanima. Zato v naslednjem prosto povzemamo trditve zbranih škofov.

Spiritizem — tako sporočajo škofje argentinskim vernikom — je zelo nevarna ločina (sekta), ki povzroča škodo pravemu nauku in dušam. Sekta, že sama na sebi privlačna, stremi okrepiti svojo moč še drugače. Spiritisti terjajo, naj bi jo država priznala za zakonito versko družbo in ji podelila pravice in dolžnosti pravne osebnosti. To se pravi, naj oblastniki potrdijo, da je vse, kar počenjajo pravično in dobro in v skladu z državnimi zakoni. Ali povedano z drugimi besedami — državna blast naj potrdi in uzakoni zlo in zmoto.

In še kakšno zmoto! Ves nauk te nabudebne „vere“ je popolnoma nasproten katoliškemu. V njegovem verskem sistemu ni mesta za Kristusa Boga-človeka.

Zanikajo Kristusovo božanstvo. Potemtakem tudi Marija ni božja Mati, pa tudi Devica ne. Sv. Jožef je pravi Kristusov oče.

Kristus ni Odrešenik. On je s svojim življenjem le pokazal, da je človek zmožen samega sebe obnoviti in spraviti v red, rehabilitirati. Človek mora obvladati snov in telesnost kot ju je Kristus in kot se spodobi vsakemu duhovno-telesnemu bitju. To je naše odrešenje. Da v takem ozračju ni mesta za greh, je jasno.

Nauk je popolnoma krivoverski-hereitičen, kar je jasno na prvi pogled.

Višek te „bogokletne predrznosti“ pa dobi vsa zadeva v zagotavljanju, da omenjene „resnice“ sporoča po medijih (posredovalcih) največkrat sv. Jožef, včasih Devica Marija in celo — sam Kristus. Včasih so mediji posredovali zanimivosti iz duhov navadnih pokojnikov, danes pa se spravlja nad najsvetejše osebe. Te naj bi bile poslušne mediju in naj bi razodevale ravno nasprotno, kar je Kristus pred dvatisoč leti učil in zapečatil s svojo krvjo.

Pravkar prikazani spiritistični nauk je mogoče brati na dolgo in na široko v reviji „Culto Espiritista“. Najvidnejše krivoverske stavke, ki jih spiritisti polagajo v usta sv. Jožefu, okrožnica prepiše in navaja.

S klicanjem duhov je v zvezi nebroj prevar. Na spiritističnih sejah je toliko naravnih psihičnih pojavov. Mediji so duševno neuravnovešeni tipi. Stik z duhovni pokojnih je neraziskan in popolnoma odvisen od božje volje. Če motrimo pazno vse to, tedaj vemo, koliko mero zaupanja

zaslužijo vsa taka in podobna poročila z onostranosti in ves nauk, ki temelji na njih.

To je res učenje, ki je „zidano na pesek“ in ne bo obstalo.

Toda ker se postavlja z neko navidezno spiritualistično filozofijo, laži-duhovnostjo in religioznim naukom, pa ker obljublja ljudem preskrbeti stik s pokojniki, je zelo nevarno gibanje, ki je zmožno uničiti, človeško gledano razodeto božjo vero. Ta nevarnost je še veliko večja zaradi tolike verske nevednosti, ki vlada med sedanjimi katoličani.

Prvi del naloge je izvršen, spiritizem je obtožen krive vere in razkrinkan. Treba je storiti nekaj proti njemu.

Škofje omenjajo kazni, ki so v cerkvenem pravu naperjene proti krivovercem. Vsi tisti, ki izdajajo „Organo de la Asociación Escuela científica Basilio“ in „Culto Espiritista“ kakor tudi tisti, ki gibanje in reviji pospešujejo, zapadejo kazni izobčenja, ki je na poseben način pridržano sv. stolici. „Osumljen krive vere“ pa postane, kdor je član samo na

zunaj ali kdor zgolj iz zvedavosti prisostvuje sejам. In če opominjan ne odpravi vzroka osumljenosti, mu more cerkvena oblast prepovedati zakonita cerkvena dejanja in če se v šestih mesecih ne poboljša, veljajo zanj iste kazni kot zgoraj povedano.

Nato pa škofje v navdušujočih besedah pozivajo vse katoličane, naj očistijo in prezračijo okolje. Argentinski KA postavijo kot cilj letošnje aktivnosti borbo proti spiritizmu. KA naj dobi vso oporo in pomoč v duhovnikih, ki so še posebej dolžni radi svojega poslanstva sodelovati v tej sveti borbi. Tisk in vsa moderna sredstva apostolata naj z združenimi silami pomagajo pri uničevanju te nadloge.

Končno postavijo škofje vse prizadevanje pod varstvo in zaščito preblazene Device Marije, Matere učlovečene božje Besede in Matere božje, o kateri pravi naša mati sv. Cerkev, da „cunctas haeresees sola interemisti in universo mundo“ (da je sama premagala vse krive vere vsega sveta).

M. B.

SLADKO SREČANJE

V široki ravnini osamljen na cesti stojim.
Že dolgo v razbeljena stebła zlatice ne dežuje.
Morda so v nebesih na zboru?

Le Kdo si, ki Vate vse ure boleznj strmim?
Kako, da se brigaš za majhne in grde in tuje?
Mar nisi v človeškem Odboru?

O, Ti si!
Spominjam se.
Nékdaj imel sem Te rad.

Si jezen zdaj náme, moj Bog?
Oh, glej, v polju dežuje!
Vse trudne zlatice popravim.

Vladimír Kos

DEKLE, KI HOČEŠ BITI UCENA

Več stvari se mislim danes dotakniti: predvsem vprašanja tvoje izobrazbe in ostale usposobljenosti za življenje, vprašanja tvojega poklica in pa tega, ali naj študiraš ali ne. Mogoče imaš možnost študija na gimnaziji ali kaki visoki šoli. Če pa tega nimaš, imaš pa vsaj možnost, da se sama izobrazuješ in usposabljaš za življenje. Menila sem, da ti teh nekaj misli utegne priti prav, zato sem jih zapisala, dasi je drugih problemov še nešteto.

Ali naj študiraš?

Mnogo besedi in črnila se je porabilo ob tem vprašanju, ali naj ženska študira ali ne. Dve zmoti sta zagovarjali vsaka svoje skrajno mnenje, resnica je pa ostala v sredi. Prva zmoti trdi, da dekleta, ki je po vsej svoji naravi namenjena za materinstvo, nima nič opraviti zunaj sten svojega doma in torej ne potrebuje več umske kulture kot osnovno, to je tisto, ki ji jo da osnovna šola. Druga zmoti trdi, da je neposredni cilj ženske ne družina, ampak družba in je zato ona prav tako kot moški dolžna pridobivati družbi dobrin ter si tako poiskati določen poklic. Resnica je na sredi: ne sme se ženska

izključiti iz skrbne umske kulture, a ne sme se na drugi strani v njej izenačiti z moškim.

Ne sme se te torej izključiti od izobrazbe. Zakaj ne? Zato vidiš, ker le-ta tebe prav tako kot moškega izpopolni, oplemeniti in vzgoji v tebi ne le um, ampak tudi čustvovanje ter te naredi pripravnejšo za izvrševanje materinskih opravil v domu in družbi. Cerkev se je vedno zavzemala za kulturno oblikovanje ženske (prim. kolegiji za dekleta, stolice za profesorice na univerzah v 12. stol.). Kot bodoči materi ti bo izobrazba močno koristila pri vzgoji otrok, pri ravnanju z uslužbenstvom, pri socialni in dobrodelni dejavnosti, pri podpiranju moža.

Kaj misliš, zakaj možje tolikokrat hrepene po razgovorih po kavarnah in barih? Ker jih razgovori z ženo ne mikajo zaradi svoje vsakdanjosti in nezanimivosti. Res je težko dobiti vsak dan nov predmet razgovora, a so le žene, ki znajo narediti razgovore zabavne in raznovrstne. Izobrazba te precej v tem usposobi. Tudi boš lahko možu v dneh finarčne krize bolj učinkovito pomagala kot le z vzpodbudnim nasmehom: sedaj

boš skupaj z njim k mizi, z njim skupaj delala in se borila.

Dekle ima od študija tudi osebo korist: z njim postane socialno in ekonomsko neodvisna. Ni ji treba gledati zakona kot edino rešitev za bodočnost. Gre v zakon, ker vanj jo nagiba narava, ker tja jo kliče ljubezen do človeka, ki si ga je svobodno izbrala, ne da bi morala pri odločitvi misliti na njegov žep. Že čujem ugovore, češ da bo ekonomska neodvisnost žensko oddaljila od zakona in da je torej napačno govorjenje o tej ekonomski neodvisnosti. Vendar vztrajam pri zgornji trditvi. Ekonomska neodvisnost odvrne dekleta od prisiljenega zakona, od takega, ki je mišljen kot edino sredstvo za življenje, to je res. A je tako prav: tista, ki gre v zakon le zato, da reši s tem svoj življenjski problem, se je zmotila in bo skoro gotovo nesrečna. V večini primerov pa ekonomska neodvisnost ne bo ženske odvrnila od zakona, ker vanj jo sili naravna sila, ki jo je možno zavreti le s krepostjo, ali egoizmom. Ni pa mogoče misliti, da bi bile vse ženske egoistke, zlasti ker so dale dosti dokazov o večji velikodušnosti kot moški. Zlasti ne bo gornja neodvisnost odvrnila od zakona krščanskega dekleta, ki je dobro vzgojena v Kristusovem nauku: ta bo znala iti v zakon, ki si ga je svobodno izbrala.

Prav je torej, da se izobrazuješ. Spet pa ni prav na drugi strani, da bi se v svoji izobrazbi izenačila s moškim. Ti se moraš pripraviti na svojo lastno nalogo v življenju.

Navadno dajo dekletu v zavodu isto izobrazbo kot fantom. Pozabljajo, da je treba dekle pripraviti na materinstvo. Je lepo in prav, da končaš filozofsko ali kemično fakulteto, da veš dosti zemljepisa in zgodovine, da znaš astronomijo in botaniko; vse to je prav, a vselej s pogojem, da znaš šivati, gospodinjit v domu in urejati vse tiste malenkosti, ki so nujne, da bo dom srečno gnezdo in ne mrzli hotel, kjer se zbiraajo vsak dan isti gostje zaradi eksistenčne nujnosti. Imaš čisto gotovo kot ženska svoje poslanstvo tudi na umskem področju, a nič nam ne koristí, če bomo imeli ti-soče žensk, ki bodo sijale v vseh vejah

človeške vednosti, če pa bo človeštvo ostalo brez družinskih mater. Arhitektura, kemija, astronomija lahko bivajo brez ženske, doma pa ni brez nje. Družinske matere ni mogoče nadomestiti.

Prav šole bodo morale polagati veliko važnost na ženska opravila: šivanje, krpanje, vezenje, ne da bi bilo to delo le olepševalno, ampak zlasti praktično: otroku bo treba zašiti raztrgane hlače in ne mu vplesti raznih rož in rožic. Saj vidiš, kako je v družinah, kjer gospodinja ne zna, kar bi morala znati: vsako jajce je treba kupiti, ker ona ne zna rediti kokoši, vsako krpo mora prišiti šivilja in mož se mora prevečkrat zabavljati s preprosto večerjo. In verjemi, da so te stvari kakor nalašč za razbitje ognjišča.

Ali naj torej študiraš? Vsekakor, če imaš možnost, a pri vsem ne pozabi pripraviti se na družinsko življenje.

Ženski poklici

Ob tem razmišljanju se kar samo ponuja vprašanje o ženskih poklicih; tudi o tem je bilo med ljudmi že dosti tehtnega in netehtnega govorjenja.

Bog ni izključil ženske iz akademskih poklicev. Edini božji omejitvi sta žensko materinstvo in njena čustvena duševnost. Kadar kak poklic temu dvojemu rasprotuje, ji je pustiti svoboden vstop. Poklici, ki jih ni mogoče vskladiti z žensko duševnostjo, so n. pr. vojaška in policijska služba, politična agitacija... So pa drugi, ki naravnost kličejo po ženski: poučevanje otrok v osravnih šoli, bolničarska služba, kajti oboje zahteva lastnosti materinskega srca. Tovaršisko delo je za žensko dopustno, dokler ni pretežno. Vsekakor ni vskladljivo z njenim telesnim ustrojem kopanje po rudnikih, kot se menda po nekaterih deželah dogaja.

Kaj pa, ko se dekle poroči? Naj še naprej poučuje ali prodaja zdravila ali hodi v tovarno? Kadar ženska osnuje lastni dom, mora s poklicnim delom prenehati, če to le v najmarjši meri nasprotuje njenim dolžnostim matere in žene. Na splošno poročena ženska ne bo smela imeti robne službe, da se bo mogla popolnoma posvetiti svojemu mo-

Na krestnica

Že vigred sonce vodi čez poljá,
na njivah žegnan ogenj trepeta.
Topiči pokajo povsod na moč,
naznanja spev zvonov Veliko noč...

Ves praznično pripravljen je naš stan
za Kristusovega vstajenja dan:
Pogrnjena je miza, v vazi cvet,
ki dala ga za praznik je vigred.

Nasmiha se na mizi šarkelj zlat
s košare, ki odvzeli ji ornat
smo beli, da dehti v njej „žegnano“:
Na božje Jagnje svet spomin je to!

Zelena trata pogrnila je
preprogo nam za rdeče pisanke.
O, pridite, prijatelji, jutri v vas!
Igrali bomo, pevali na glas

velikonočno pesem od srca,
da novo moč nam v žile, v duše da.
Naj blagoslov za setev, delo, trud
da Bog — zato vsadili v grud

domačo bomo z vrbe križa les,
jo poskropili verno čez in čez
z velikonočno žegnano vodó.
O, to vesel vstajenja praznik bo!

Milka Hartmanova

žu in otrokom. Le zelo resni razlogi bi
mogli v kakem poedinem primeru opravi-
čiti nasprotno početje.

Ta trditev se zdi na prvi pogled nesmiselna: če se je ženska po velikem trudu prikopala do sijajnega mesta in naj sedaj zamenja knjige s kuhalnico, zakaj potem napraviti toliko najlepših let po prašnih klopeh in trošiti očetov denar? Pa le stvar ni tako nesmiselna, kot se na prvi pogled vidi. Tudi v tem slučaju namreč študij ne bo brez koristi zanjo, ampak nasprotno: boljše bo lahko opravljala svoje družinske in dru-

žabne dolžnosti, pa tudi svojo mladost bo koristno uporabila.

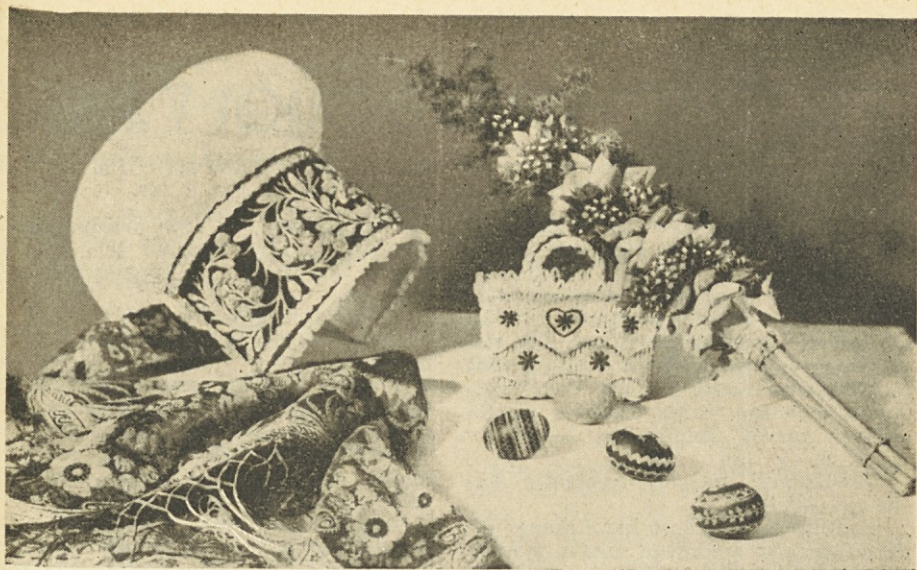
Da povzamem: v vsak poklic ki ne nasprotuje tvoji duševnosti in tvojemu bodočemu materinstvu, lahko greš, moraš pa prenehati s poklicnim delom v trenutku, ko si ustanoviš lastno ognjišče, če poklicno delo nasprotuje družinskemu življenju.

Ni ti bilo dano študirati

Če ti ni bilo dano študirati, pa mla-
da leta še bolj temeljito izkoristi za
umsko izpolnitev in za praktično uspo-
sobljenost za bodočnost. Nekaj mi pri-
haja tukaj na misel: v desetih letih so
komunisti doma — tako nam pripove-
drjejo tisti, ki prihajajo od tam —
splošno izobraževanje množic razširili do
zadnjih gorskih vasi. Jasno, da bodo
mnogo s svojim naukom pokvarili. A
dejstvo te razširitve splošnega izobraže-
vanja mi da misliti. Tudi v begunstvu
nismo spali. Zlasti v taboriščih je bilo
mnogo koristnih tečajev. Tu se pa bo-
jim, da smo se preveč zarili v pridobi-
vanje. Seveda, potrebno je bilo, ker
najprej je treba živeti, potem šele mo-
drovati. In vendar celo med našimi štu-
denti menda ni tiste splošne izobrazbe,
ki bi jo bilo pričakovati. Ne da bi ko-
mu kaj očitala, a opozorila bi rada. Res
je: tudi tu so bile predavanja in tečaji
za praktično usposobitev — hvala Bogu
in hvala ljudem. Pa bo treba še več:
kaj ne bi bilo prav misliti na kake
ljudske univerze ali kaj podobnega?

Vidiš, izkoristi, kar ti skupnost nudi
za lastno izobraževanje. Potem pa sama
tudi izkoristi čas: vprašaj pametne lju-
di, kaj bi bilo prav vzeti v roke in ude-
di si čas tako, da se boš dobro pripra-
vila na bodočnost. Neko splošno znanje
si prav gotovo moraš pridobiti. Od prak-
tičnega znanja se ne pozabi naučiti vsaj
za silo šivati, kuhati, likati, urejevati
stanovanje, vzgajati in v skladu z oko-
ljem še drugih reči kot kokošjereje, ure-
jevanje vrta...

Pa še nekaj. Ne pozabi se izobraže-
vati tudi v verskih stvareh. Nismo več
v srednjem veku, ko je ves svet vero-
val. Treba bo vero braniti sto in sto-
krat. Zato jo je pa treba poznati. Otro-
ci bodo živeli v poganskem okolju. Tre-

Velikonočno tihožitje — pozdrav domovine

ba jim bo znati odgovoriti na to in to težavo. Zakaj toliki Evropejci, ki so v Evropi vse svetnike oblizali in se vdeležili vsake procesije, ko pridejo v Ameriko, ne vidijo več cerkve od znotraj, dasi imajo mogoče le štiristo metrov do nje? Vere niso poznali, niso bili pričrpani o njej. To je usoda črednega mišljenja. Ker so tam vsi šli, so šli tudi oni, ker tu skoro nihče ne gre, ne gredo

tudi oni. Da, nauči se tudi misliti z lastno glavo, da boš vzdržala ob vseh preizkušnjah.

Osebnost bi se lahko bolje pomenili, vem. A nekaj splošnih namigov ti tudi lahko s pisanjem nakažem. In vem, da mi ne bo treba biti žal papirja in tinte, ki jo za to porabim. Sprejmi najlepši pozdrav!

Teta Katja

Človek je bitje, ki je sestavljeno iz duše in telesa. Takega ga je ustvaril Bog. Česa me vera uči glede telesa in česa glede duše? Veliko skrb posvečam telesu in njega potrebam in željam. In duša? Tudi ona rabi oskrbe, hrane, vedno novih moči.

Cerkev nam za naše vsakdanje duhovno življenje zelo priporoča sledeče:

1. Biti vsak dan pri sveti maši in prejeti sv. obhajilo.
2. Ne samo članom KA, vsem vernikom Cerkev celo priporoča vsakdanje premišljevanje verskih resnic in nauk o življenju.
3. Vsak odrasel katoličan naj bi imel sv. pismo in naj bi iz njega prebral vsak dan vsaj eno poglavje. Po družinah naj bi ga brali skupno!
4. Vsakdanja molitev rožnega venca.
5. Kadar ne morem iti k sv. maši ali obhajilu, naj bi se enkrat čez dan vsaj duhovno združil z Jezusom v duhovnem sv. obhajilu!

ZA KATOLIŠKO VZGOJO OTROK V AMERIKI

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM, U.S.A.

Mesečnik *The Catholic Mind* (katoliška misel) prinaša zanimivo in poučno predavanje nekega katoliškega šolnika. Podano je bilo na nekem zborovanju katoliških vzgojiteljev in zdaj ga imamo pred seboj v tisku. Naj navedem iz njega poglobitve misli. Saj ob branju teh misli prilično dobro spoznamo trenutno stanje, obenem pa doseganji razvoj katoliškega šolstva v U. S. A.

Predavatelj najprej ugotavlja naslednja dejstva:

1. Bližnja bodočnost katoliškega elementarnega in srednjega šolstva v Ameriki je zelo sončna.

2. Božji blagoslov je na naše šolstvo rosil v preteklosti v zelo obilni meri — zakaj ne bi tudi zanaprej?

3. Katoliške šole so se razvile med nami šele zadnjih sto let. Še pred 20 leti je bilo treba na vso moč dopovedovati, da imajo katoliški starši dolžnost pošiljati svoje otroke v katoliške šole. Danes starši sami govorijo o tem. Pa niti ne več o dolžnosti, pač pa o svojih pravicah do katoliških šol.

Ko govorimo o tem svojem prepričanju, moramo kajpada v prvi vrsti dati hvalo Bogu, potem šele našim katoličanom. Vmes pa stojijo naši škofje. In naši škofje so na svojem mestu pravi možje. Drže se načela, da naj katoliške šole obstoje naprej in ostanejo pod izključno kontrolo Cerkve. Z vsemi sredstvi pospešujejo redovne poklice, da šole dobivajo nadaljnji učiteljski naraščaj izmed redovnikov in redovnic, nun, redovnih bratov in duhovnikov. Vzgajajo katoličane vseh poklicev v zavesti, da je vsak katoličan poklican podpirati rast katoliškega šolstva.

Še niso tako daleč za nami časi, ko se je moral marsikaj župnik spustiti v pravcati boj s farani, če je hotel postaviti poleg cerkve katoliško šolo. Da-

nes farani sami od sebe pričakujejo od župnika, da bo postavil šolo prej ko cerkev, kadar gre za ustanovitev nove župnije.

Nekoliko statistike.

Leta 1944 je bilo katoliško krščenih otrok v Ameriki 710.648. Potem je število vsako leto naraščalo, tako da leto 1953 izkazuje 1.094.872 tako krščenih otrok. To se pravi, da smo po katoliško krstili v letu 1953 vsakega četrtega otroka, ki se je med nami rodil. Dejstvo, da je bil katoliško krščen, mu v današnjih izboljšanih okoliščinah skoraj zagotavlja, da bo dobil tudi katoliško vzgojo. Ker ne vidimo razloga, zakaj naj bi se v bližnji bodočnosti to obrnilo, smemo računati, da bo čez kakih 20 let že blizu poldrug milijon katoliških krstov na leto.

Kako se katoliški otrok med nami šola v katoliškem učnem zavodu?

Lepo število malčkov začne v otroškem vrtcu, ko so nekako v petem letu. Ko izpolnijo šest let, začno prvi razred elementarne šole. Ta traja osem let. Potem pride srednja šola (High School), ki traja navadno štiri leta. Sledita College in univerza, ki se več ali manj zlivata v eno. Toda bolj ko gremo navzgor od elementarne šole, toliko manj verjetno je, da bodo katoliška vzgajališča zajela vse katoliške otroke in mladino. Do tega ideala, da bi noben katoliško krščen mlad človek ne obiskoval državnih šol, pač ne bomo nikoli prišli.

Že to pa je lep korak naprej do ideala, ko vidimo prav letos, kakšen naval je na prvi razred. Lahko rečemo, da se nam priglašča dvakrat toliko otrok kot pred osmimi leti. Kakor smo tudi napredovali zadnja leta in neprestano postavljali nove in nove šole, nam resno, da ne rečem: bolešno zmanjkuje prostora, učnih moči in učnih pripomočkov. Lahko bi se reklo: v resni krizi

sno. In taka kriza se nam obeta še za lep čas.

Zato si moramo po mojih mislih za bodočnost postaviti načrt, ki obsega nič manj kot deset točk. Začeti pa moramo brez najmanjšega odlašanja. Točke, ki si jih zamišljam, so naslednje:

1. Zaživi naj v nas še bolj živa zavest, da je katoliška šola med nami prav tako v čast božjo kot cerkev, zato nujno del našega katoliškega življenja in udejstvovanja.

2. Začnimo s križarsko vojno molitve za redovni učni naraščaj. Naj bi milost božja delovala v naših mladcih in mladenkah in jim vzbujala veselje do tega vzvišenega poklica. Obenem s tem je treba misliti na to, da bi dobro stojiče župnije po mestih začele najemati namesto redovnega učiteljstva laične katoliške moči, dočim naj bi se redovno učiteljstvo ponudilo za delo v zapostavljenih krajih, na deželi in v manjših podeželskih trgih in mestih. Pri sedanjem pomanjkanju učnih moči le prepogosto velika mesta lepo odrežejo, drugi kraji pa ne dobé morda niti toliko, da bi sploh mogla delovati tam katoliška šola. Seveda morajo potem otroci v javno, državno šolo.

3. Že danes pa itak imamo v katoliških šolah nekako eno desetino laičnih učnih moči. Rado se pa zgodi, da se pritegnejo k temu delu manj sposobne osebe, ki pa zato radi delajo za nizko plačo. To se mora odpraviti. Katoliške šole naj si dobe izmed laičnega učiteljstva kar najbolj kvalificirane, pa naj jih tudi pošteno plačajo.

4. Učni program katoliških šol naj nikjer ne zaostaja za programom javnih šol. To smo dolžni sami sebi kot ponosni katoličani in državljani, zlasti pa ima vsak otrok, ki naše šole obiskuje, vso pravico do iste stopnje izobrazbe, kot bi jo dobil v javni šoli. Saj na splošno v tej točki nismo nič zadaj, vendar ni povsod enako.

5. Kadar nikakor ni mogoče sprejeti vseh, ki se priklade, naj se napravi izbor po nadarjenosti otrok. Ne se držati pravila: kdor prej pride, prej melje. To velja predvsem za srednje šole.

Otroci pa naj se podvržejo sprejemnim izpitom. Gre pač za to, da ne bo mogel nihče kazati s prstom na naše šole, češ da iz njih prihajajo slabši izobraženci kot iz javnih.

6. Katoliške šole morajo poskrbeti za vsakovrstne možnosti, da se da tudi mladini, ki ne more obiskovati katoliških šol, kar največja prilika za versko izobrazbo in za udejstvovanje v katoliškem javnem življenju.

7. V nekaj letih, ko bodo otroci današnjih elementarnih šol zreli za srednje (High Schools), bomo v veliki zadregi, kam z njimi. Zato je treba takoj misliti na ustanavljanje čim večjega števila srednjih šol.

8. Pri vsem načrtnem delu za več nižjih, srednjih in višjih šol naj nas vodi skupna misel na varčevanje. To se pravi: nikjer naj ob ustanavljanju novih šol in zidanju poslopij ne mislijo na kakšen luksuz. Nikar posnemati postopanja javnih šol. Mislimo na skromnost in zgolj na najpotrebnejše. Glavno so šolske sobe, ki bodo sprejele nadaljnje učence.

9. Naše katoliške mase naj se vzgajajo v živi zavesti, da za katoliške šole niso dolžni prispevati le starši šoloobveznih otrok, ampak vsi katoličani brez razlike stanu in poklica. Ta dolžnost se meri po premoženju poedince, ne po kakšnih drugačnih okoliščinah.

10. V vsaki župniji naj se ustanovi društvo, ki naj pridno širi ideje, ozražene v teh točkah. Lahko se imenuje, recimo: *Dom in šola*. Pa naj se ime neje kakor koli, namen naj mu bo, da se v njem shajajo učiteljske moči skupno s starši šolskih otrok, pa duhovniki in še drugi katoličani, ki se bodo bolj in bolj zavedali nujne potrebe, da kot katoličani zastavimo vse svoje možnosti in zmožnosti v podporo teh načrtov za bližnjo in daljno bodočnost.

Tako! Mislim, da je vredno vzeti na znanje to predavanje, ker nam v resnici daje dobro sliko o stanju katoliškega šolstva v Ameriki, obenem pa nas seznanja z zamislimi cerkvenih krogov za bodočnost.

POGOVORI S FANTI

OSA V CVETU SKRITA

Slavni francoski cerkveni govornik p. Monsabré je hotel v eni svojih pridig prikazati zahrbtnost svetá pa je povedal ta-le doživljaj:

„Sprehajal sem se po vrtu. Zagledal sem lep cvet, ki mi je bil zelo všeč. Približal sem se mu, da ga odtrgam. Nenadoma me je zaskalelo v prstu. Pogledal sem natančneje in odkril, da je bila med prašniki v cvetni čaši skrita osa, katere preje nisem opazil.

Tudi svet je tak. Na zunaj ima podoben lep razcveten rože. Toda, ko se mu približaš, te piči s svojimi čari.“

V vseh dobah življenja je svet človeku nevaren, nikdar pa ne bolj kot v času, ko mladi človek dorašča. Kajti ravno mladega fanta je težko prepričati, da svet ni njegov prijatelj, temveč pravi sovražnik.

Zakaj je svet sovražnik mladega fanta? Zato, ker je v službi kneza teme. Hudič je namreč tako zelo grd, tako strašno nakažen, da mu ne bi nihče sledil, če bi ga poznal v resnični podobi. Zato si mora satan nadeti lažni obraz in obleko zapeljivca. To tudi v resnici dela. Pod prijaznim obličjem svetá lovi neiz-

kušene in lahkomišelné kristjane in jih vodi hudiču v naročje.

Besedo „svet“ je Kristus pogosto uporabljal v svojih govorih in prilikah. Za Kristusa pomeni svet vse tiste ljudi, ki nimajo časa za svojo dušo, ki se norčujejo iz dobrih in vernih, ki ne mislijo na večnost, ki se ravna po onih znanih svetopisemskih besedah: „Jejmo in pijmo, smejmo in razveseljujmo se, venčajmo se s cveticami, kajti danes smo in jutri nas ni več.“

Kajne, dragi fant, na prvi pogled kaj pester in privlačen program! Pa pravim, na prvi pogled. Sam najbrže čutiš, da jed in pijača še nista vse. Spomni se le kake večje pojediné, ki si se je udeležil! Ali nisi naslednji dan ugovarjal: „Če bi moralo biti tako vsak dan, bi se ne dalo več živeti.“

Prišel si iz dežele, kjer je bilo vse javno in zasebno življenje globoko prežeto z vero in njenimi idejami. Tam še nisi toliko čutil, kaj je to svet. Pa poleg sedaj okrog sebe! Recimo samo v dnevih pustnih šem. Reci dni norenja, maskar, divjanja. Ali je to res še sreča? Ponoči hrupna zabava, podnevi zasplost in glavobol.

Ali pa prisluhni, o čem masa ljudstva vsak dan govori! Samo o športu, konjskih dirkah, boksu in zabavah. Nihče se ne pogovarja o resnih problemih, kajti za te svet nima smisla. Ali ne čutiš, da je tako življenje prazno?

Res, kako veliko, neizmerno veliko je takih, ko se udinjajo svetu. Podobni so živalim, ki imajo svoj pogled uprt v tla in ki ne poznajo drugega kot potrebe svojega telesa. Pa ne samo, da ne mislijo na Boga; v svoji nestrpnosti hočejo, da bi bili vsi kakor oni. Zato sovražijo Boga, ki je dal zapovedi, preganjajo vse, ki po njih živijo, sramotijo tiste, ki nočejo, da bi bil njih bog trebuh. Krščanstvo je zanje sovražnik, ki ga je treba streti, saj oznanja čistost srca in telesa ter poziva k zmernemu uživanju zemskih dobrin.

Dasi je svet vse preje kot osrečujoč, vendarle pritegne vsak dan ogromno armado ljudi za seboj. Premisliva, dragi fant, zakaj ima svet kljub dokazanim žrtvam, ki jih pušča za seboj, toliko privlačno silo!

Moč sveta je v njegovih obljubah, ki jih siplje na vse strani. V tem je na moč podoben kači v raju, ki je prvim staršem govorila: „Kakor bogova bosta...“

Svet obljublja resnico o namenu življenja. Svoje pristaše hoče prepričati, da je resnica samo ena: človek živi, da uživa in potem izgine za vselej. Zato so žrtve, odpovedi, samozatajevanja, poslušnost božjim zapovedim nepotrebna stvar. Prav tako duhovniki in Cerkev.

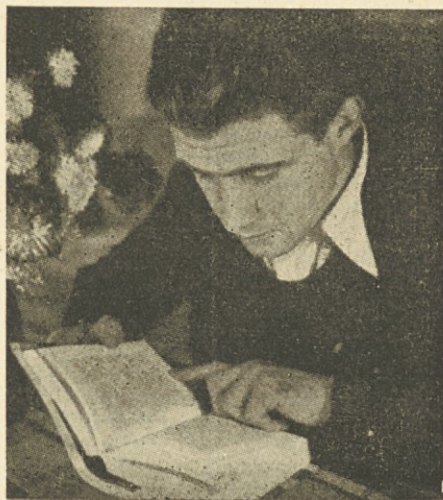
Čudna je ta resnica, tako čudna, da ji ljudje sami, ko so enkrat poizkusili vso nasladnost svetá, ne verjamejo več. Ali res ni druge sreče kot čutni užitki? Ali je res človek kot žival, ko iztegne svoje noge in začne razpadati, če je slučajno kdo ne pokoplje? Ne! Pamet in srce se temu upirata. Človek ni žival in če svet oznanja tak nauk, to ni resnica temveč prevara, zabloda, laž. Ni čuda, da mnogi potem, ko so vse poizkusili in povsod iskali resnico, povsod razen v krščanstvu, poiščejo samomorilno orožje in si končajo življenje. Če

je resnica to, da je vsa sreča le na tem svetu, po čemu še živeti, če si se sreče napil do grla in čez? Kako žalostno zvenijo besede mladega fanta, ki se je ustrelil pri dvajsetih letih: „Ne čudite se! Bil sem sit življenja.“

Svet obljublja resnico o življenju. In vsi tisti, ki mu služijo, jo tudi preje ali sleje spoznajo. Obstoja pa ta resnica v tem, da ni sreče, kdor jo išče v mikih in čarih sveta.

Drugo, kar svet obljublja mlademu fantu, je svoboda, popolna svoboda. Čudovita je ta beseda. Veličastna dejanja je že človek izvršil v njenem imenu in pod njeno zastavo. Pa tudi strašne zločine, kajti besedo svobodo je mogoče zlorabljal kot malokatero drugo stvar.

Dobre knjige so naše tihe, dobre in zveste prijateljice... Kako pusto bi bilo naše življenje brez njih! V tihoti in urah počitka nas popeljejo v drug svet, nas zabavajo, pa tudi seznanjajo z novimi idejami. One nas izobrazujejo v veri in mnogoterih drugih življenjskih vprašanjih. Še posebno velik zaklad za vsakogar izmed nas v tujini pa so slovenska dela, ki so moralno neoporečna in imajo tudi literarno vrednost.

Takole govori svet: „Pridi v moj objem in pij iz opojne čaše svobode! Svobodo ti dam, da misliš, kar hočeš, da delaš, kar hočeš, da bereš, kar hočeš; svoboden si, da gledaš, kar se ti poljubi in ljubiš, kakor ti poželj srcé, skratka, da si ne postaviš omejitve v nobeni reči!“

Res, na prvi pogled edinstvena svoboda! Toda le na prvi pogled! Pisatelj Francé Jaklič je dal svobodi, ki ne pozna mejá, ime „peklena svoboda“. Dobro je zadel! Ni je hujske stvari in večje nesreče kot nebrzdana svoboda. Taka svoboda ne vodi v prostost, ampak v suženjstvo.

Pomislimo samo na tiste, ki so se slepo predali svojim strastem! Ali niso pravi hlapi samih sebe? Niti enkrat ne znajo reči svojim nizkotnim nagonom: Ne! Ali ni taka svoboda res peklena? Saj pelje naravnost satanu v naročje!

In povej mi, dragi fant, ali je to svoboda, če smeš misliti le to, kar svet oznanja, poveljuje in hvali? Dokler mu slepo slediš, boš žel priznanje in pohvalo. Če se mu pa upreš in začneš drugače misliti, te bo označil za nazadnjaka, pobožnjaka in bedaka. Ali je to svoboda, če ne smeš izraziti svojega verskega prepričanja, če ne smeš hoditi v cerkev, če ne smeš zagovarjati svojih idej?

Kako daleč je dejansko svet od prave svobode! Pusti ti svobodo, dokler delaš slabo, dokler prelamljaš zapovedi. Kakor hitro pa hočeš služiti Bogu in slediti g'lasu svoje vesti, ti svobode več ne prizna.

Sedaj pa primerjaj to svobodo s tisto, ki jo nudi Kristus mlademu človeku! Cerkev izraža v maši za praznik Kristusa Kralja to-le lepo misel: Služiti Bogu je kraljevati. Morda ne verjameš, da je temu tako. Pa premisli: Kdor spolnjuje božje zapovedi, dejansko kraljuje nad svojimi nizkimi nagoni in strastmi, je resnično gospodar in kralj nad svojim mesom. Ni večje svobode kot je ta, da se skušnjava upreš in rečeš: „Nisem žival, ampak človek po božji podobi. Prostovoljno služim Bogu!“

Morda te nekoliko motijo božje zapovedi. Zdi se ti, da te ovirajo v tvojem mladostnem zanosu in poletu. Pa je tudi tu resnica vse bolj lepa in očarljiva. S primerom ti bom pojasnil. Ko si bil še doma, so te naše gore pozdravljale od vseh strani. Krasne so in gotovo jih v enoličnosti in dolgočasnosti velemesta vsak dan pogrešaš. Večkrat si se povzpел nanje, da z njih vršacev piješ lepoto slovenske zemlje. In ko si v potu svojega obraza počasi prodiral navzgor, ali nisi bil vesel, če si prišel do napisa, ki ti je povedal, kod moraš iti, da ne zaideš. Gotovo nisi videl v teh napisih omejitve svoje svobode in rad si jim sledil, saj si vedel, da bi brez njih kaj lahko strmoglavil na kakšnem nevarnem mestu in se ubil. Saj si me gotovo razumel! Božje zapovedi so taki napisi, ki nas pravočasno opozorijo, kje je nevarnost za našo dušo in kod moramo hoditi, da pridemo do cilja, v večne višave. Ne ovirajo nas v naši svobodi, temveč nadpirajo, da ne zgrešimo na poti življenja. Zato ponavljam: služiti Bogu je kraljevati. Ta služba tvoje svobode ne uniči, ampak utrdi in ji da pravo smer.

Še nekaj obljublja svet: srečo brez grenkobe, zadovoljstvo brez tegobe, veselje brez žalosti. Kako prebrisan je svet! Dobro ve, da je to osnovno težnjo človeškega srca. Biti srečen, vedno samo srečen.

Pa poglejmi rešnici v oči!

Ali je srečen tisti, ki si je nabral obilico zemeljskih zakladov? Kaj še! Vseč ko ima, več si želi imeti. In več kot ima, bolj ga skrbi, kam bo s svojim premoženjem in kako ga bo zavaroval.

Ali je srečen tisti, ki si želi priti v družbi do čim višjih mest? Vse prej kot to! Saj je ravno lakota po časti nenasitna. Višji naslov, ko ima, več časti si želi. Spomnimo se samo Amana na dvoru perzijskega kralja! Vsi so mu služili razen Juda Mardoheja. Ta ga ni hotel pozdravljati in to je Amana tako bolelo, da cele noči ni mogel spati.

Morda je pa srečen tisti, ki si dovoli vse užitke sveta, ki si privoščji vse, kar more doseči, ki hodi iz ene pojedine na

Gorica, središče in srce naše lepe Primorske — naša skupna bolečina

drugo? Če bi le bilo tako! Dejansko pa so ti ljudje najbolj nesrečni, najmanj zadovoljni, najmanj veseli. Življenje jim ne nudi ničesar več novega, zato so ga naveličani. Eni si pomagajo s tem, da posežejo po samokresu; drugi si podaljšujejo dneve svojega zemškega bivanja s tem, da iščejo novih zabav in užikov; le redki pa so, ki bi iskali srečo na prave kraju.

In kje se dobi ta sreča?

Najdeš jo v izpolnjevanju vsakdanjih dolžnosti in v mirni vesti, ki ti ničesar slabega ne očita. Zato so navadno bolj srečni revni in preprosti ljudje kot bogati in vplivni. Prvi so zadovoljni s tem, kar imajo, izpolnjujejo svoje stanovske dolžnosti, živijo po božji volji, zato se počutijo srečne. Drugim pa manjka ravno zadovoljstvo v majhnih stvareh. Na božje zapovedi se ne ozirajo, zato pa sejejo zagrenjenost okrog sebe, kjerkoli se pojavijo.

Resnica je le ena in se glasi takole: Svet more dati svojim oboževalcem sa-

mo razočaranja in očitke vesti. Kvčjemu jim lahko nudi košček užitka. Pravo srečo pa da edinole Bog. Kajti prava sreča je delež krščanskega življenja, medtem ko zgolj po užitku streme vsi tisti, ki živijo, delajo in mislijo kot pogani.

Iz vsega povedanega sledi, dragi fant, da ni večje nespameti kot udinjati se svetu. Dosedaj je še vsakogar opeharil in prevaril. Kaj boš storil? Najprej si moraš dopovedati, da nihče ne more služiti dvema gospodoma. Pravi Gospod je le eden: Kristus. Satan je gospod le na videz. Zato bi bila največja nespamet, da bi se odločil za lažnega gospoda. Sicer pa, to tudi ne bi bilo pošteno. Ali se ne spomniš, kako si se na dan krsta po ustih svojih botrov dokončno odpovedal knezu teme. Dejal si: „Odpovem se sataru, njegovim delom in njegovemu napuhu.“ Izpolnjuj to obljubo, kajti ni grše stvari kot poteptati dano besedo.

Joe Juck

PO BELJAKU

GREGOR HRIBAR

Le eno željo je Čelnica še imela. Rada bi vedela, kako mož izgleda. Menda ji s tem ni preveč postaral.

Za trenutek je pozabila na opozorilo gospe Elze in tiho vprašala jasnovidko: „Ima še zobe?“

Jasnovidki vprašanje ni bilo po godu. Vendar je brez besede spet dala roko nad oči, se zagledala v daljavo in govorila:

„Vidim popolnoma jasno. Vaš Franc stoji med tovariši v taborišču. Žal, trenutno molči, tako da mu ne morem videti v usta... Sedaj je pričel govoriti... Na žalost nimam nobenega zoba v zgornji čeljusti.“

Čelnično veselje se je za spoznanje zmanjšalo. Sklenila je, da ne bo gospe doktorice nadlegovala z nobenim vprašanjem več. Saj bo mož kmalu tu in bo videla, kako izgleda. Glavno je, da je živ in zdrav.

Tudi jasnovidka je očitvidno povedala že vse, kar je vedela. Obe hkrati sta vstali. Pred slovesom je jasnovidka še dejala:

„Skromno potrdilo, da je vse to, kar govorim, resnično, vam bodi pismo, ki vas bo čakalo zvečer doma na mizi.“

Čelnica je vprašala za račun. Jasnovidka je zamahnila z roko, češ da to ni glavno. Povedala ji je, da njej ni za denar, a če že hoče kaj pustiti, naj govori z gospodično tajnico.

Neizmerno zadovoljna je stopila Čelnica v čakalnico in takoj pričela praviti tajnici, da se bo mož kmalu vrnil.

Vendar tajnica ni kazala toliko zanimanja za njeno pripovedovanje, kakor za plačilo:

„Računa še niste poravnali! Gospa doktor je za vas napravila izjemno ceno. Sto šilingov, nič več. Drugi plačajo stoosemdeset.“

Kmetici se tajnično govorjenje ni zdale čisto v skladu z jasnovidkino skromnostjo. Vendar je rada plačala čeprav je upala, da je bilo s tem, kar je prinesla, že vse plačano. Na črni borzi bi dobila samo za maslo dvesto šilingov. A kaj je vse to v primeri z moževim povratkom!

S prazno korbo v rokah je Čelnica prešerno stopala po beljaških ulicah. Zdelo se ji je, da ni v mestu človeka, ki bi bil srečnejši kot ona. Že je hotela zaviti k Lačembergerju in ga malo postrašiti, češ naj je v bodoče ja ne draži več s kakimi grožnjami glede domačije, ker bo mož v kratkem doma. A se je premislila. Utegnil bi ji očitati, da po Beljaku postopa, namesto da bi doma delala in najemnino o pravem času plačevala.

Nad nekimi vrati je opazila napis: Zahnarzt.

Brez pomisleka je vstopila. Gospodični, ki je prišla odpirat, je dejala, da bi rada govorila z gospodom.

Zobni zdravnik je kmalu prišel. Čelnica ga je kar naravnost vprašala:

„Gospod doktor, koliko stane nova zgornja čeljust?“

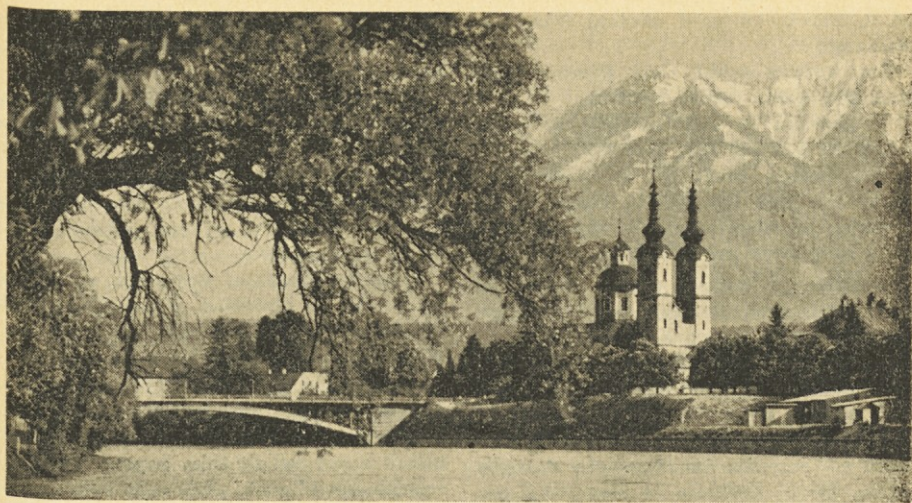
Predno bi napravil proračun, si je zobni zdravnik hotel ogledati Čelnično zobovje:

„Hočete široko ziniti, gospa?“

Čelnici ni bilo prav:

„Ne! Ne gre zame, gospod doktor.“

„Za koga pa, gospa?“

Peravska cerkev z novim mostom čez Dravo

„Za moža.“

„Ne bi mogel gospod soprog sam priti, da vidim njegovo zobovje?“

„Še ne more priti.“

„Zakaj ne? Je bolan?“

„Ne! Je zdrav, a je še v Rusiji.“

„Kako pa veste, da potrebuje njegovo zobovje popravila? Vam je pisal?“

„Ne! Nič ne piše. Prihajam od jasnovidke. Povedala mi je, da mož kmalu pride in da je izgubil v Rusiji vse gornje zobe.“

Zobni zdravnik se je pomilovalno nasmehnul:

„Gospa, tukaj nasproti je brivnica. Njen lastnik izdeluje tudi lasulje za podeželske odre. Prosim, pojdite najprej k njemu in naročite za svojega moža lasuljo. Gotovo pride vaš mož tudi plešast domov.“

„Ne verjamem, ker bi mi jasnovidka gotovo povedala. Le o zobeh mi je govorila.“

Zobni zdravnik je kmetico odslovil z nasvetom, naj pripravi za prvo silo

kakih tristo šilingov in pride z možem, brž ko se vrne iz Rusije.

Čelnica je po poti zračunala, koliko masla in perutnine bo morala prodati, da se bo mogel njen mož od srca nasmejati, me da bi moral ob taki priliki dati roko na usta.

Čez nekaj časa se je spomnila, da bi bilo prav, ako bi dala nekaj miloščine v kaki cerkvi v zahvalo, da ji je jasnovidka vse tako lepo povedala.

Odločila se je za Peravo, da se v kapelici svetega Križa zahvali Bogu, da je mož še živ in zdrav, in dâ nekaj šilingov mileščin.

Perava je bila svoj čas znamenita božja pot. Zlasti Slovenci so radi hodili na Peravo in od tam na svete Višarje.

Zadnji slovenski dušni pastir na Peravi je bil župnik Trunk, ki je po prvi svetovni vojski radi nemčurjev odšel v Ameriko.

V fari je ostal še slovenski organist Grafenauer. Njegov oče je bil državni poslanec in je v dunajskem parlamentu nekoč pričel svoj govor v obrambo ko-

roških Slovencev pred oholimi Nemci z besedami:

Im Anfang schuf Gott Himmel und Erde und beide waren deutsch.

V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo in oba sta bila nemška.

Sin takega moža je bil peravskim nemčurjem pač trn v peti. Čutili so se ogrožene in niso mirovali, dokler tudi njega niso proč spravili.

Pozneje so nacisti podrli mežnarijo in zgradili med cerkvijo in župniščem moderno ceto, da so se po vojski Angleži udobneje prepeljavali po Beljaku in si ogledovali, kam bi bilo še dobro vreči bombo, ko pride spet do vojske.

Nemci in nemčurji so z odhodom slovenskega župnika in organista dosegli, kar so želeli. Utihnila je slovenska pesem v peravski cerkvi, božja beseda se ni več oznanjala v domačem jeziku.

Und beide waren deutsch.

In oboje, pridiga in petje, je bilo nemško.

Perava se je brž docela ponemčila.

Naseljevanje številnih nemških uradniških in železničarskih družin je dalo fari popolnoma nemško lice. Le družinska imena prvotnih prebivalcev so še pričala, da v začetku ni bilo tako.

Iztrgani iz slovenskega verskega izročila so se Peravčani še hitreje odtujili veri svojih očetov. Pod nacisti je veliko oseb s slovenskim priimkom tudi iz Cerkve izstopilo.

Vzporedno s temi dogodki je peravska božja pet zgubljala na svoji priljubljenosti in pomembnosti. Slovenski romarji se niso tam več dobro počutili, Nemci pa peravske božje poti niso nikoli tolko cenili kot Slovenci.

Slovenski romar se na Peravi ni mogel spovedati v svojem jeziku vse do časa po drugi svetovni vojni, ko je tjakaj prišel za kaplana gospod Matej, prijatelj slemenškega dušnega pastirja.

Kako veseli so bili Slovenci, ko so se mogli po dolgem času na Peravi spove-

dati zopet v domačem jeziku! Iz Ziljske doline in iz Roža so prihajali ljudje k spovedi na Peravo.

Vse drugo opravi človek v tujem jeziku, le spove se vedno najrajši v materinščini.

Kljub nemški pridigi so Slovenci iz beljaške okolice še vedno številno udeležujejo pobožnosti v čast svetemu Križu na postne petke.

Glavno romanje Slovencev na Peravo pa je na binkoštni ponedeljek. Med vojsko je seveda ponehalo, po vojski pa se je vsaj delno zopet obnovilo.

To je šlo na živce peravskim nemčurjem in nacistom, ko so na binkoštni ponedeljek po dolgih letih na beljaških ulicah zopet začuli tako zoprno jim slovensko petje!

Budila se jim je vest in jim očitala krivice, ki so jih prizadeli Slovincem.

Ovajali so jih in zoper nje z lažjo vse hudo govorili. Izganjali so jih iz gava, odvajali v taborišča, pošiljali na fronto. Trgali so slovenske družine iz njihovih domov in vanje naseljevali svoje ljudi.

Ne solze mater in deklet, ne jok nečolžnih otrok, ne prošnje starcev jih niso odvrnile od krivičnega početja.

Gorje mu, ki bi se v tistih grozopolnih letih drznil javno ziniti slovensko besedo. Celo iz cerkve so jo popolnoma pregnali.

Der Kärntner spricht nur deutsch!

Minula je vojska. Sestradani koroški izseljenci so se vračali v domovino. Ko bi nacisti vsaj spoznali svojo vnebovpitječo krivdo (rodomor nad slovenskim narodom in na kolenih prosili preostale Slovence odpuščenja!

Pa ne! Še tedaj, ko so njihove žrtve že hotele spregovoriti besedo odpuščanja, ko so njihova usta v duhu že poljubila rodno slovensko zemljo, ko so njihove oči že pile lepoto slovenskih gora, še tedaj so hoteli nacisti v Beljaku zavrtniti vlak s slovenskim koro-

škimi izgnanci in jih poslati nazaj v tujino.

Tudi Judež si po izdajstvu ni več upal pogledati svojemu Učeniku v obraz. K prvemu zločinu je dodal nov zločin.

Toda vse ogabno nasilje nacistov je bilo zaman. Le umazali so se pred svetom in pred zgodovino.

Kljub vsem njihovim zločinskim naporom, da ponemčijo Koroško, so vindišerji zopet tu.

In še toliko jih je ostalo!

Nacisti štejejo: Eden, dva, tri, pet, deset, sto, stopetdeset... in še mi konca.

In nato spet od druge strani procesija.

Visoko gori z osovjskih hribov, iz severozapadne slovenske fare, z Gozdanj, so prišli verniki v spremstvu svojega dušnega pastirja. S križem na čelu se je vil sprevod proti cerkvi svetega Križa. Slovenska pesem je spet donela po beljaških ulicah:

„Kraljevo znamenje, križ, stoji...“

Navdušeno so romarji slavili znamenje Kristusa Kralja in mu obljubljali zvestobo.

Hitler je hotel Kristusov križ podreti in ga nadomestiti s kljukastim križem. Ošabnežu je bil Križani na poti. V svojem rajhu je hotel biti le on gospod.

Zato je odstranjal križe iz javnega in zasebnega življenja. Vrgel ga je iz šol, odstranil iz javnih uradov, hotel ga je izvrti iz src svojih podložnikov, zlasti mladine.

Tudi ko bi res vladal tisoč let, ne bi uspel. Dvanajst let je bilo pa še celo premalo.

Sredi rušenja križev se je zrušil sam, kakor že toliko drugih sovražnikov križa pred njim.

Hkrati s njim je zgubilo veljavo njegovo znamenje, kljukasti križ.

Znamenje Sina božjega pa je ostalo in stoji pokonci še veličastneje.

Kraljevo znamenje, križ stoji!

Marija na ulici

Ti si šla brezbrizno mimo nje, ulica krog tebe je šumela, v vetru so ti povihravali lasje, v barvah, zvokih duša je drhtela.

Ona pa je zrla za teboj, zate je molitev šepetala, da bi ne zastrupil te opoj, da bi v tebi lepša zarja vstala.

Vem, da pesem ulice zamne in ti vdano boš pred Njo klečala, da bilo bi čisto še srce, ki ga boš tedaj Kraljici dala.

I grotus

Tuči slovenski narod je bil Hitlerju na poti. V svojem rajhu je hotel imeti le en narod. Hkrati s križem bi rad uničil tudi Slovence. Napovedal jim je boj do iztrebljenja. V koroškem gavu je našel nešteto pomagačev.

V tej usodni uri svoje zgodovine so se koroški Slovenci oklenili križa.

Pri Križanem so iskali moči oni, ki so stradali po nemških taboriščih in zrlili smrti v obraz.

Pod križem so iskali tolažbe oni, ki so trepetali na zemlji svojih očetov ob misli na bedočnost.

S križa jih je Kristus učil, kako je treba prenašati krivice in odpuščati sovražnikom.

Kje drugod kot pod križem se je učila vdanega prenašanja trpljenja tista koroška mati, ki je iz izgnanstva pisala domov na odprti karti:

„Bojša je krivico trpeti, kakor krivico delati.“

Končno je zadobil na Koroškem križ prestost.

In z njim Slovenci, ki so ostali križu zvesti.

Kako bi torej slovenski romarji ponižno in hvaležno ne slavili s svojo pesmijo svetega križa!

Vesti iz Vatikana

Sprejemi. 11. januarja 1955 je sveti oče sprejel v privatni avdienci tedanjega francoskega minist. predsednika Mendès-Francea. Že pred enim mesecem je izrazil željo, da bi se rad poklonil poglavarju katoliške Cerkve. Ker se je papežovo zdravje tedaj izboljšalo, se mu je želja spolnila. Odlični državnik je prišel v Vatikan s svojo gospo in ostalim spremstvom. Spremljal ga je tudi grof Vladimir d'Ormeson, francoski poslanik pri Sveti stolici.

Audijenca se je vršila v privatni knjižnici svetega očeta. Papež je francoskega vladnega predsednika zelo ljubivo sprejel in se z njim več časa prijazno razgovarjal. Ko mu je predsednik v svojem in v imenu vsega francoskega naroda voščil, da bi se mu povrnilo dragoceno zdravje, ga je prosil, naj sprejme v dar dve dragoceni knjigi slavnega govornika in pisatelja Jakoba B. Bossueta, škofa v Mesauxu, ki ga sveti oče posebno ceni. Sveti oče se mu je za pozornost in dar lepo zahvalil.

Potem je sveti oče sprepjel še njegovo gospo in spremstvo. Vse je pri srčno pozdravil in voščil vsemu francoskemu narodu blagostanje in napredek. Ministrski predsednik pa je potem obiskal še državnega podtajnika, mons. Tardinja, in druge prelate državnega tajništva.

Otroci pri papežu in njihova pisma.

Eden najbolj ganljivih sprejemov, ki jih je imel papež v Marijinem letu, je bil v žarečem pomladnem jutru, 2. maja 1954. Tedaj je namreč sveti oče v vatikanski baziliki sprejel veliko množico otrok.

Ko je papež začel govoriti, je nemirna in vesela mladina utihnila in ga pazljivo poslušala. Njena pozornost se je še povečala, ko je sveti oče omenil, da se mu je zdelo, ko je prišel med nje, da je stopil na čudovit vrt, poln bogatega cvetja, vonjav, petja in luči. Mla-

dino je navduševal, naj se goreče prizadeva za zveličanje, varuje svojo nedolžnost in jo opozarjal na nevarnosti, ki ji danes v otroški dobi preté. Obrazi otrok so žareli od sreče in ponosa, ko so poslušali tako vzvišen in preprost govor — glas samega Jezusa, božjega Prijatelja otrok.

V začetki novembra se je razširila novica, da je papež spet zbolel. Tedaj so začela prihajati pisma, ki so jih pisali otroci svetemu očetu. Ta otroška pisma izražajo skrb otrok za njegovo zdravje in veliko žalost zaradi njegove bolezni. V njih sporočajo svetemu očetu, da z njim trpé, da molijo k Jezusu in Mariji za njegovo zdravje in da so pripravljene sprejeti vsako žrtev, ki bi zagotovila papežu ozdravljenje. Ta voščila za njegovo zdravje so se v božičnih praznikih še pomnožila.

Nekaj odlomkov iz teh pisem. Eden izmed otrok piše: „Ljubi sveti oče! Zelo mi je hudo, da si spet zbolel. Zvedel sem, da si vzel tri žličke juhe in molil zdravamarijo. Vsi smo poklekneli... Mnogo pozdravov! Zelo Te želim priti obiskat.“

Skupina otrok je svojo zadevo zapala starejšemu učencu. Ta v imenu vseh piše: „Opravili smo mnogo molitev in dobrih del, da bi Ti Bog dal zdravja. Z velikim veseljem smo danes zvedeli, da se Ti zdravjeboljšuje. To je znamenje, da nas Dete Jezus uslišuje. Obljubljamo, da bomo še naprej molili za Te tudi potem, ko boš že zdrav. Naj Ti Dete Jezus izroči naša voščila!“

Učenci pete stopnje ljudske šole pa rabijo še bolj vzvišen slog: „Napravili smo obljubo, da bomo na božični dan prejeli sveto obhajilo in molili k Detetu Jezusu v Vaše namene, posebno še za to, da dá našemu ljubljenu pastirju milost čim prejšnjega izboljšanja zdravja. V zadnjih dnevih smo bili zelo vznemirjeni zaradi Vaše Svetosti. Naš učitelj nam je mnogokrat poročal o Vašem zdravju. Vse dni smo prosili Boga za Vas: in to delamo tudi še zdaj, da bi ostali še mnogo časa med nami.“

Mali gojenci neke sirotišnice v Lombardiji so polo papirja s posebnimi znamenji okrasili. Ob straneh krasnega

besedila najdemo skupino rož in sre s križem — podobne bolečin svetega očeta zaradi duš, ki se pogubljaajo.

Slede še različna pisma otrok.

„Pošiljam Ti to pismo, ker Te imam zelo rad. Ko si bil bolan, sem za Te molil. Sveti oče, piši mi tudi Ti pisemce, in jaz bom zelo rad še naprej za Te molil.“ Poleg podpisa je narisana rožni venec.

„Skušal se bom žrtvovati in moliti za ljudi, da Tebe žalijo in Te nimajo radi. Mnogokrat sem slišal, da Ti mnogo žrtvuješ za nas.“

Pod sliko dečka, ki je predstavljal angela, beremo: „Svetost! Deček Jezus je prišel. Jaz sem ga prosil, da Vaši Svetosti podari popolno ozdravljenje. Naj Jezus dá Vašemu srcu veselje, da bi bili vsi ljudje bratje.“

Otroci se zavedajo, da je molitev najlepši dar, ki mu ga morejo pokloniti. Vedó tudi, da sveti oče zelo trpi zaradi ljudi, ki odpadajo od vere in žalijo Boga. To trpljenje je največji vzrok trpljenja svetega očeta, ki želi, da bi bili vsi ljudje bratsko združeni v Kristusovem miru. Pridružimo se jim in molimo za svetega očeta.

V nedeljo, 2. januarja 1955, je kardinal Constantini v cerkvi zavoda za širjenje vere posvetil v škofa novega apostolskega delegata v belgijskem Kongu in v Ruanda Urundi, mons. Alfreda Bruniera, naslovnega škofa. Posvetitev se je izvršila z veliko slovesnostjo. Posvečevalec je bil namreč sam dolga leta misijonski škof. Kot apostolski delegat na Kitajskem je z vsemi sredstvi in pospeševal vzgojo domače duhovščine in ustanovitev cerkvenega načelstva (hierarhije). Tudi sopsvečevalec, škof Peter Sigismondi, je prišel iz misijonskega polja. Bil je Brunierov prednik v misijonih Ruanda Urundi, kjer je Cerkve doživela tak razcvet in dosegla toliko spreobrnjenj, da jih smemo primerjati uspehom prvih časov krščanstva. Škofovskega posvečenja apostolskega delegata so se udeležili tudi zastopniki vernikov iz afriških krajev, kjer bo odslej novi misijonski škof deloval.

Sveti oče je v Birmaniji ustanovil cerkveno načelstvo (hierarhijo). Vpe-

ljal je dve cerkveni provinci: Rangun, katere del bo zdaj samostojna škofija Rassein, Rangun pa je sedež nadškofa in metropolita. Tudi Mandalay je škofija. Prav tako je cerkveno načelstvo ustanovljeno v južni Rodeziji z novovpeljano cerkveno pokrajino Salisburg.

Apostolsko prefekturo v Ogoja (Nigerija) je sveti oče povzdignil v škofijo. Novoustanovljeno škofijo Ogoja je izročil Družbi sv. Patricija za zunanje misijone.

Nova knjiga na indeksu. 18. marca 1953 so na glavnem zborovanju kongregacije sv. oficija kardinali, določeni za obrambo vere in nravi potem, ko so se prej posvetovali s svetovalci, obsodili in odločili, naj se vpše v indeks (seznam prepovedanih knjig) knjiga Francoza Marka Oraison, doktorja bogoslovja in medicine, *Vie chrétienne et problèmes de la sexualité*, P. Letielloux, Paris 1952. Papež Pij XII. je 3. aprila 1953 v avdijenci, v kateri je sprejel kardinala podtajnika kongregacije sv. oficija, ta odlok potrdil. V Rimu, dne 3. januarja 1955.

Pisatelj knjige „Krščansko življenje in seksualni problemi“ je mlad, učen duhovnik. Študij medicine ga je zapelel, da se je v vprašanju čistosti preveč oddaljil od tradicionalnega cerkvenega nauka. Še bolj pa se moti v svojem pojmovanju človeških dejanj in njihove npravnosti. Pretirava pojem prostovoljnih nepopolnih dejanj; taji tudi svobodno voljo pri izvrševanju teh dejanj. Napačno pojmuje tudi resnost in odpustljivost grehov. Zato je Cerkve morala spregovoriti in ga obsoditi.

Marijine znamke. Ob sklepu Marijinega leta, 7. decembra 1954, je vaticanška pošta izdala spominke Marijine znamke, po 20, 35 in 60 lir. Prav tako bodo prišle kmalu v promet Marijine znamke italijanske državne pošte. Dobro poučene osebe pravijo, da so te znamke najlepše, kar jih je bilo izdanih v zadnjih letih. Prva vrsta teh znamk je za 25, druga za 60 lir. Več različnih vrst Marijinih znamk je izdala tudi Španija. Državica Lichtenstein pa je napovedala, da bo izdala tri vrste Mariji posvečenih poštinih znamk.

PO SVETU

MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES

Priprave za 36. mednarodni evharistični kongres v Braziliji se z veliko resnostjo vršé. Vsi, ki ga pripravljajo, hočejo doseči, da bi rodil čim več trajnih sadov. Pripravljalni odbor je dal že več navodil za pripravo. Najvažnejša med temi so: ljudi duhovno pripravljati za zunanjo udeležbo; pridobivati jih, da bodo vse dneve kongresa prejeli sv. obhajilo, sodelovali pri petju in razpravah na zborovanjih in se držali predpisov liturgičnega odbora.

Sporod glavnih slovesnosti na kongresu: Nedelja, 17. julija 1955: Otvoritev misijonske razstave in razstav cerkvene umetnosti; slovesen sprejem Naše Gospe prikazovanja; pozdrav mednarodnih organizacij. — Ponedeljek, 18. julija 1955: Otvoritev katehetske razstave in razstave socialnega udejstvovanja Cerkve; sveta ura v bolnišnicah in jetnišnicah; sprejem mednarodnih organizacij. — Torek, 19. julija: Skupno obhajilo bolnikov in jetnikov; blagoslov z Najsvetejšim za bolnike na Kongresnem trgu; otvoritev razstave vzgojnega udejstvovanja Cerkve; slovesen sprejem papeževega legata; obred otvoritve; procesija po morju od Niteroia do Rio. — Sreda, 20. julija: Obhajilo otrok; sveta ura duhovnikov in redovnikov; slovesna seja; nočno češčenje sv. Rešnjega Telesa. — Četrtek, 21. julija 1955: Skupno obhajilo žena in deklet; nočno češčenje nresv. Rešnjega Telesa. — Petek, 22. julija 1955: Maša za tuje romarje. Govori in petje posameznih skupin v njihovem jeziku; slovesna procesija mož na Kongresni trg; polnočnica s skupnim obhajilom mož. — Sobota, 23. julija 1955: Zborovanje delavcev na stadionu Maracanha. — Nedelja, 24. ju-

lija 1955: Slovesna pontifikalna maša; zadnje slovesnosti; sklepna procesija.

Poleg teh slovesnosti bodo tudi študijska zborovanja različnih skupin.

Otvoritveno in sklepno mašo na kongresu bo pelo 10.000 pevcev v gregorijanskem napevu. Peli bodo mašo IX.

EVHARISTIČNI IN MARIJIN KON- GRES V DRŽAVI PERU

Med 7. in 12. decembrom 1954 je država Perú v svojem glavnem mestu z veliko gorečnostjo in izrednim navdušenjem obhajala svoj V. evharistični in Marijini kongres. Papež Pij XII. je na ta kongres poslal svojega osebnega zastopnika, kardinala Tedeschinija, ki je s svojo zgovornostjo in prijaznostjo osvojil vse oblastnike in ljudstvo, kongresu pa s svojo navzočnostjo dal še večji sijaj in pomembnost.

Drugi dan kongresa je bil posvečen otrokom. Na evharističnem prostoru pred xrižem se je zbralo 120.000 otrok. Mnogo izmed njih je z veliko pobožnostjo prejelo sveto obhajilo, pevski zbor pa je večglasno prepeval evharistične pesmi. Potem je eden izmed dečkov nagovoril udeležence; deklica višjega razreda ljudske šole pa je molila molitev k Devici Mariji, ki jo je sestavil sveti oče za Marijino leto.

Na večernem zborovanju je govoril minister za bogočastje in sodstvo dr. Aleksander Freundt Rosell in več domačih in tujih škofov. Ponoči od 10 do 6 zjutraj je imela moška mladina vseučilišča sv. Marka in peruanske katoliške univerze nočno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Zjutraj so prejeli obhajilo, potem pa napravili prostor za tretji dan, ki je bil posvečen Bogu in domovini.

14.000 vojakov, podčastnikov in častnikov je z možato pobožnostjo prejelo

sveto obhajilo. Skupina avionov pa je v podobi križa plula nad prostorom in pozdravljala križ in svojo generalo, Marijo, rešiteljico jetnikov, ki je bila ob tej priliki odlikovana z največjim državnim odlikovanjem v spomin na krvavo bitko pri Ayacucho, ki je pred 130 leti zagotovila državi Perú trajno neodvisnost. Iz podnožja evharističnega oltarja je papežev legat kardinal Tedeschini govoril vojakom in jim podelil svoj blagoslov.

Zvečer je mesto Lima imenovalo kardinala Tedeschinija za častnega gosta. Mestni župan mu je izročil posnetek mestnih ključev, ki so jih poklonili španskemu podkralju ob vstopu v mesto v dobi kolonije. Kardinal se je županu pristrčno zahvalil za pozdrav in počastitev.

10. december je bil posvečen družini, posebej ženam, ki so njena največja opora. 80.000 žena se je zgodaj zjutraj zbralo pred oltarjem in prejelo obhajilo. Navzoč je bil tudi Jožef Marija Caro, kardinal in nadškof iz Santiago v državi Čile.

11. december pa je bil posvečen darovanju dela in bolečine Bogu. Sv. Rešnje Telo so nesli v hiše bolnikov. Več tisoč bolnikov se je združilo s svojim Bogom in mu darovalo svoje trpljenje v namen dneva. Med tem pa je nadškof iz Arequipa mons. Ballón, ki sta mu pomagala še dva domača škofa, delil duhovniške svete redove množici bogoslovcev.

Popoldne so bila na evharističnem prostoru zborovanja, na katerih so različni govorniki svoje dela darovali Bogu. Večerno slovesnost je zaključil blagoslov z Najsvetejšim. Sledilo je nočno čiščenje sv. Rešnjega Telesa 100.000 mož iz vse dežele, ki so ga končali s skupnim obhajilom.

Nedelja (12. decembra) je bila posvečena edinosti Cerkve in papežu. Kardinal Tedeschini je imel slovesno mašo in pridigo pred velikansko množico ljudstva. Nato so prebrali papeževo poslanico, ki so jo vsi poslušali z velikim spoštovanjem in ganotjem. Z veličastno procesijo z Najsvetejšim so kongres zaključili.

KAKO SO V PARAGVAJU OBHAJALI MARIJINO LETO

Veličastno Marijansko gibanje v Paragvaju je rodilo bogate duhovne sadove. Milostna podoba čudodelne Kakupejske Marije je namreč obiskovala vse važnejše kraje in klicala njihove prebivalce nazaj k Bogu. Očividci obilne duhovne žetve, ki jo je s svojim obiskom zagotovila Marijina milostna podoba, trdijo da še ni nikoli noben narod tako močno, enotno in navdušeno vzplamtel v živi veri kakor paragvajski ob tej priliki.

Zmagoslavni prihod čudodelne Marijine podobe v glavno mesto je bil edinstven dogodek v zgodovini katoliške Cerkve v Paragvaju in neizbrisen dokaz zvestobe do nje. Paragvajsko ljudstvo je po svojih zastopnikih in tudi samo izjavilo, da je Marija, vzvišena zavetnica, ustanoviteljica, varuhinja in obnoviteljica paragvajске republike, njegova neprecenljiva last.

Višek slovesnosti v Marijinem letu pa je bilo slovesno kronanje čudodelne podobe Marije Device Kakupejske. Izvršil ga je papežev legat, mons. Alfred Paccini, apostolski nuncij v Urugvaju. Glavno mesto in vsa republika sta neš in na vozilih hitela proti gorskemu mestu Caacupé (Kakupé), ki je 54 km oddaljeno od glavnega mesta. Marijino svetišče in trg poleg njega, kjer je bil pripravljen prostor za kronanje, sta bila polna vernega ljudstva.

Papežev legat je imel najprej pomemben govor, nato pa je milostno podobo kronal. Navdušenje ljudstva je bilo repopisno. Vzklikalo je glasno Mariji, od ginjenja točilo solze in z robci mahal v pozdrav nebeški Kraljici. Tudi topovi s svojimi streli in avioni s svojim brnenjem so na svoj način pozdravljali Marijo.

Kronanje milostne podobe Marije Kakupejske je bilo obenem otvoritev prvega narodnega Marijinega kongresa, ki je dosegel nepričakovane uspehe in našel velik odmev v življenju paragvajskega naroda.

IZ KATOLIŠKEGA SVETA

Škofje v južni Afriki v boju za katoliške šole. — Katoliški škofje v južni Afriki so se zbrali na izredni se-stanek, na katerem so preučevali posledice državne zakonodaje, ki hoče raztegniti državno kontrolo na vse bantuške katoliške šole, zmanjšati ali celo ukiniti podpore, ki so jih doslej prejemale. Škofje so sklenili, da ne bodo odstopili, da bi imela država nad njimi kontrolo, četudi bi to zahtevalo izrednih žrtev od vernikov, redovnikov in duhovnikov.

Škofje so sestavili posebno spomencico in jo predložili ministru za domače zadeve. V njej so prosili in rotili državno oblast, naj še dalje dovoli bantuške katoliške šole in jim nakazuje podporo. Toda minister M. Verwoerd jo je zavrnil. Utemeljeval je svoje ravnanje s trditvijo, da zakon o vzgoji ne pozna nobenih izjem. Mnenje, da država ne more imeti v šolah istega vpliva kakor Cerkev, se mu ne zdi pravilno. Trdil je celo, da so imele nekatere misijonske šole v zboru svojih učiteljev agitatorje in prave komuniste. Vendar pa je priznal, da so bile katoliške šole na zelo dobrem glasu. S tem, da je vlada ukinila šolam podporo, ni storila nobene krivice, ampak je le nehala skazovati usluge. Pač pa morejo misijoni ohraniti zasebne šole, če jih hočejo sami tudi vzdrževati.

Tako bo morala Cerkev v Afriki od-slej vsako leto zbrati 400.000 funtov za vzdrževanje 790 šol s 120.000 gojenci, če bo vlada ukinila svojo podporo. Sicer uživa Cerkev velik ugled in splošno naklonjenost, vendar bo toliko vsoto denarja težko zbrati vsako leto. Škofje so v posebnem pastirskem listu to važno zadevo ljudstvu 5. decembra razložili in ga pozvali, da sodeluje in prispeva za vzdrževanje katoliških šol.

V Panami bo od 17. do 24. aprila tretji mednarodni kongres za zadeve kmečkega življenja. Otvoritveno predavanje ima naslov: „Katoliška Cerkev in njeno zanimanje za celotno oblikovanje človeka, družine in družbe“. Glavna predavanja, ki se bodo vršila, pa bodo obravnavala: 1. Pregled osnovnih do-

brin, ki jih je Bog dal temu delu sveta (Srednji Ameriki in Karibe). 2. Naravno bogastvo, njegova uporaba in kmetje tega dela sveta. 3. Katoliški nauk o socialni pravičnosti in lastnini. 4. Sovražniki krščanstva in demokracija. (Razčlenitev notranjega življenja in taktika komunizma in laicizma. To vprašanje bo obravnaval Douglas Hyde, bivši komunistični voditelj v Londonu.) 5. Kaj je treba storiti za odvrnitev preteče nevarnosti komunizma? Obenem bodo posebne komisije razpravljale o kmečki naselitvi in kolonizaciji, o ljubezni in socialnem udejstvovanju, o kmečki ženi, o socialnem delu v kmečkem okolju, o poklicih, o kmečkih poslih in t. d.

Misijonsko delo na Alaski. Mons. Gleeson, jezuit, je prišel v Rim in pripovedoval o težavah pri misijonskem delu na Alaski, ki mu je v skrb izročena. Dežela obsega približno šestino Združenih ameriških držav. Leta 1951 je bil južni del obale od teritorija Juneau do Achorage ločen od alaskaškega misijona. Zdaj tvori novo škofijo, ki ima okoli 70.000 prebivalcev. Od tedaj je sedež apostolskega vikariata v Fairbanksu. Obširni misijon ima 57.000 prebivalcev. Mnogo izmed njih se stalno seli. Med temi je 30.000 vojakov. Indijanci in Eskimi so razkropljeni ob Jukonu in obali Behringskega morja. Najvažnejše mesto je Fairbanks, ki ima 25.000 prebivalcev; drugo mesto Nome pa jih nima več ko 3000.

Izmed 57.000 prebivalcev misijona jih je 10.500 katoličanov; med njimi je 4.500 tujcev; 25.000 je protestantov, 4.500 pravoslavcev iz časov, ko je Alaska bila pod Rusijo, 500 Judov, 17.000 Indijancev in Eskimov, ki so pa še pogani. Katoliški apostolat opravlja 26 duhovnikov Jezusove družbe in 1 svetni duhovnik. Pomaga jim 8 redovnih bratov in 36 redovnic štirih kongregacij.

Največje ovire apostolata so: podnebje, razkropljenost in selitve prebivalstva zaradi rib in lova, posebno pa razdalja. Misijonar, ki deluje na skrajnem severu, ima tri ure z avionom do najbližjega misijonarja.

KLIC IZ DEŽELE TRPLJENJA

V Franciji, Nemčiji in Italiji, verjetno tudi v drugih krajih, so nekateri cerkveni dostojanstveniki prejeli večje število tiskanih okrožnic z lastnoročnimi podpisi šestih škofov in desetih duhovnikov. Izjavljajo svojo zvestobo katoliški Cerkvi in njenemu nauku. Povdarjajo, da živimo v času najodločilnejših dogodkov. Zahodna Evropa se hoče združiti v vojaški blok, obnoviti nemški militarizem in se oborožena do zob dvigniti proti narodom vzhodne Evrope. Ti načrti so velika nevarnost za vse evropske narode. Podpisani potem francoske sobrate vprašujejo: Ali morete molčati ali celo sodelovati pri oživiljanju stalnega sovražnika Francije, nemškega militarizma, da se bo spet postavil na svoje noge?

Ta okrožnica je zelo važna zato, ker nas opozarja na izredno žalosten položaj škofov, duhovnikov in katoličanov na Čehoslovaškem.

Čehoslovaško republika im 14 cerkvenih okrajev: dva nadškofijska sedeža, deset škofij in dve apostolski administraturi. Cerkveno načelstvo šteje 19 škofov; všteti so tudi pomožni škofje in dva apostolska administratorja. Danes je izmed teh samo 5 še deloma svobodnih. Vseh drugih 14 je v ječi ali pa so drugače oropani svobode.

Pet „svobodnih“ je podpisalo okrožnico. Toda kakšna je njihova svoboda? Vedno so pod policijskim nadzorstvom in pri svojem delu stalno pod kontrolo. Birmovati morejo in smejo le skrivaj. Kadar sprejemajo duhovnike, sta vedno zraven dva zastopnika ljudske oblasti. Generalne vikarje jim nastavlja Državni urad za bogočastje. Delovanje škofov in njihovih uradov nadzorujejo državni uradniki.

Duhovniki in katoličani v deželah pod komunistično oblastjo so v zelo težkem položaju. Odrtni so od ostalega katoliškega sveta in vira cerkvenega učiteljstva. Osamljeni se morajo takorekoč praznih rok boriti proti komunizmu, ki ima na razpolago vsa propagandna sredstva: šolo, tisk, radio, kino in „kulturo“. To je „svoboda“, ki jo na Češkem uživa teh pet škofov.

Kje so drugi škofje? V čehoslovaški republiki so tri dežele, Češka, Moravska in Slovaška. Slovaški škof v Spišskem Vojtassak, neustrašni branilec vere, je obsojen na 24 let ječe. Zaprt je tudi njegov pomožni škof mons. Barnas. Mons. Gojdič, škof presovske škofije vzhodnega obreda, je obsojen na dosmrtno ječo. V Ilavi je zaprt tudi pomožni škof mons. Hopko. Oba trpita zato, ker nista hotela postati razkolnika. V ječi je tudi pom. škof mons. Buzalka.

Na Moravskem sta zaprta dva škofa. Mons. Matocha, nadškof olomuški, je interniran v svojem stanovanju; mons. Skoupy, škof v Brnu, pa na neznanem kraju.

V štirih cerkvenih pokrajinah na Češkem je samo osemdesetletni škof v Kraljevem gradu prost. Pred nekaj meseci sta bila dva duhovnika te škofije obsojena na težke kazni. Prvega so tožili, da je širil vesti, da njegov škof ne more vršiti svoje službe, drugega pa, da je dvomil o veljavnosti odlokov generalnega vikarja, ki so ga nastavile komunistične oblasti.

Mons. Hlouch, škof v Budejevicah, je zaprt. Litomerski škof mons. Trochta, je obsojen na 25 let prisilnega dela. Prestal je Dachau, čudežno ušel iz krematorija, danes pa je spet jetnik, ker hoče biti katoliški škof.

Nadškof v Pragi, mons. Beran, se je zmagoslavni vrnil iz Dachaua. Ker so ga nacisti preganjali, je bil češkemu ljudstvu živ izraz zvestobe krščanski veri in ljubezni do domovine. 8. junija 1949 je za nekaj minut ušel policijskemu nadzorstvu. V samostanu v Strahovu je mogel kratko spregovoriti: „Slovesno izjavljam pred Bogom in narodom, da ne bom nikoli podpisal odločbe, ki bi bila proti pravicam Cerkve in škofov. Nobena stvar in nobena oseba me ne bosta prisilili, da bi storil kaj takega, kajti Cerkev je edina in brez škofov ne more obstojati. Če vam bo kdaj kdo rekel, da sem kaj takega storil, mu nikar ne verjemite.“ Tedaj so ga prekinili komunisti. Vrata njegovega stanovanja so se zaprla in se niso odprla do marca 1951, ko je moral zapustiti škofijo in iti v izgnanstvo.

MARIJA V DEŽELAH POD KOMUNIZMOM

Sveti oče se je v svoji okrožnici o nebeški Kraljici, s katero je vpeljal njen praznik, znova spomnil preganjanjih in trpečih za železno zaveso. Vse, ki trpé zaradi krščanske vere, je izročil mogočnemu varstvu nebeške Kraljice in Matere vseh narodov.

Ljudstvo v vseh deželah, ki so pod komunistično oblastjo, zelo zaupno in goreče časti Devico Marijo. To dokazujejo številna romanja in zelo obiskane pobožnosti. Kjer so skupne pobožnosti prepovedane, je toliko večja gorečnost posameznikov v češčenju Matere božje.

Na Poljskem je še vedno zelo živ spomin na veliko romanje v narodno Marijino svetišče Czenstohowa 1946. Tu so tedaj kardinal Hlond, vsi poljski škofje in velikanska množica poljskega vernega ljudstva pred „črno Devico“ obnovili zvestobo katoliški Cerkvi. To romanje je bilo po strašni vojski, ki je Poljsko potopila v kri in solzé, prva počastitev nebeške Zavetnice, obenem pa goreča prošnja pred temnimi oblaki, ki so se zgrinjali na obzorju.

Na Jasni Gori se sklanja Marija čenstohovska k svojemu vernemu poljkemu ljudstvu, ki jo je že tedaj, ko je sprejelo krščansko vero, proglasilo za svojo vladarico in jo kronalo za svojo kraljico.

V Vilni so v zidni dolbini neke glavne mestne ulice zelo častili znamenito Marijino milostno podobo. Ker oblast ni mogla nič več prenašati množic, ki so na ulici pred njo pobožno molile, so milostno podobo z javnega prostora prinesli v cerkev.

V Gyoru na Ogrskem je Marijino svetišče z milostno podobo „irske Device“. Ta podoba ima zelo zanimivo zgodovino. Prinesel jo je na Ogrsko irski škof Lynch, ki ga je iz škofije Tuamu pregnal Oliver Cromwell. Pobožno ustno izročilo, ki ga potrjuje tudi mnogo judovskih in protestantskih spisov, pripoduje, da so se na podobi leta 1697 prikazale solzé in kri. Tedaj je bila namreč na Irskem katoliška Cerkev prepovedana in vpeljana s silo narodna

cerkev. Katoliška Cgrska se tudi zdaj tako kot v prejšnjih časih zateka k Devici Mariji v Gyoru in jo prosi pomoči.

Romunom se smehlja Devica Marija v Csiksomyo-Sumuleu v Transilvaniji. Kronana nebeška Kraljica dviga s svojega prestola s mirno kretnjo svoje žezlo nad svojimi sinovi, tako kakor ga je dvigala prej nad rumunskimi verniki v veselih in žalostnih urah.

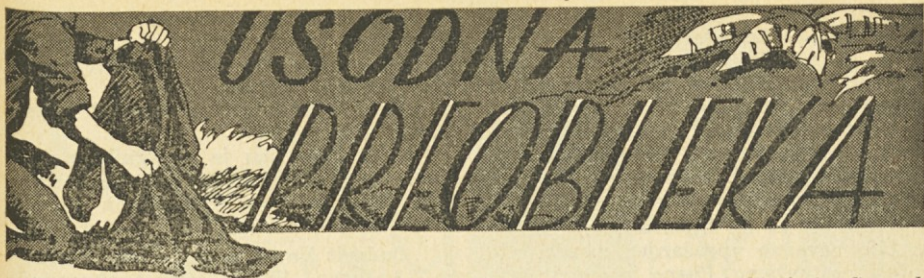
Na Češkem je zelo obiskana Marijina cerkev na Sveti gori pri Pragi, na Slovaškem pa v Levoku. Levoška Devica ima že več stoletij znamenja kraljevske časti — krono in žezlo. Sicer pa v vsaki katoliški deželi verniki najbolj časte Marijine podobe s temi znamenji.

Zelo goreče in živahno je češčenje Matere božje v Jugoslaviji. Ob vseh Marijinih praznikih, posebno na praznik njenega vnebovzeta so zelo obiskana Marijina svetišča na Višarjah, na Brezjah in na Trsatu; v Kamusini v Subotici, v Olovu, Perastu, predvsem pa Marija Bistriška v zagrebški nadškofiji. To je največje Marijino svetišče v Jugoslaviji. Na praznik Marijinega vnebovzeta je prišlo v to svetišče 25.000 romarjev, mnogo izmed njih iz daljne Bosne. Izmed njih jih je 12.000 prejelo sveto obhajilo.

V Tong Lu blizu Pekina na Kitajskem so komunisti porušili cerkev naše Gospe Kitajske. Sliko nebeške Kraljice so rešili in jo verniki zdaj skrivaj časte. Meseca maja 1953 je v baziliki Naše Gospe Zocijske blizu Šanghaja vsak dan prejelo 1500 ljudi obhajilo. Zdaj se re ve, če je v njej še božja služba.

Sveti oče je 1952 (7. julija) posvetil Rusijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu. S to posvetitvijo je navdušil in zelo podprl vernike, da vztrajajo v češčenju Matere božje. Rusi posebno časte Devico Ivironsko v stolnici Vnebovzeta in Našo Gospo Vladimilsko v stolnici Uspenski v Moskvi.

S proglasitvijo Marijinega vnebovzeta in z uvedbo praznika Marije Kraljice je sedanjí sveti oče spolnil goreče hrepenenje vernih src. Marija, božja Mati in Kraljica združuje vse narode v bratski ljubezni.

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

PAST SE ZOŽUJE

Carmody je stopil na tla misijonske postaje. Neka skrivnostna groza ga je objela. Domišljija mu je začela slikati bodočnost v najbolj temnih barvah. Že je videl zmešnjavo, ki bo nastala radi njegove preobleke. Za trenutek mu je postalo žal, da si je ostrigel brado in si nadel talar očeta O'Shea. Toda le za trenutek. Obenem, ko si je stresel dež z obleke, se je otresel tudi te misli. Le v vlogi misijonarja je smel upati, da ga bodo prebivalci misijona lepo sprejeli. Če bi zvedeli, da je ubežnik, bi se ga ustrašili, saj so tudi oni poznali moč silnega Mieh Yanga.

Bolničarka Anica Scott je pravkar pogledala skozi okno bolniške sobe, ali je dež že jenjal. Tedaj ga je zagledala. Poklicala je služabnika in ta mu je odprl vrata.

Carmody je začutil nek občut tesnobe, ko je prvič pogledal deklici v obraz. Zazdelo se mu je, da to dekle lahko povzroči silne spremembe v njegovem življenju.

„Odkod ste?“ jo je obotavljaše vprašal.

„Sem Anica Scott,“ je ona odgovorila. „Toda, vstopite že vendar! Ali ne vidite, da ste popolnoma premočeni!“

Vstopil je za njo in ji sledil. Opažil je, da je povsod tam, kamor je položil nogo, nastala majhna luža. Ko je bil še vojak, mu je bilo malo mar, kako je bilo okrog njega; v navzočnosti ameriškega dekleta s svetlimi lasmi pa je postal skoro zmeden radi tolike umazaneje.

Slekel si je plašč in dežne kaplje so se zlile na tla, kjer je začel teči pravi potoček. Anici je bil ta prizor všeč. Pristrčno se je začela smejati. Kaj mu je preostalo drugega, kot da je storil isto?

„Le kaj dela to dekle tukaj, milijon milj proč od kulturnega sveta,“ si je dejal pri sebi, ko jo je od strani pogledal. „In ameriški fantje, le kako so mogli biti toliko nespametni, da se jim je izmuznila?“

Vsedel se je v naslanjač. Bolničarka je živahno kramljala in on ji je odgovarjal, ne da bi vedel, o čem teče pogovor. Preveč je bil utrujen, da bi sledil mislim.

Tedaj je vstopil mož v belem povnšniku, ki je naredil na Carmodyja vtis, kot da so ga pravkar vrgli s postelje in da se še ni popolnoma zbudil. Bil je doktor Sigman. Stisnil mu je roko v pozdrav in spregovoril nekaj besedi. Carmody je začutil v njegovih besedah tiho sovražnost, ki se je pa še ni mogel razložiti, od kod naj bi izvirala.

Obžaloval je, da ga je doktor našel v tako utrujenem stanju. Saj bi radi svoje izčrpanosti lahko naredil napake, kj bi ga hitro razkrinkale pred prebivalci misijona. Potem zbogom svoboda!

Doktorju Sigmanu se je pridružila še njegova gospa, da ga pozdravi. Bežno jo je oplazil s pogledom. Bila je visokorasla ženska, lepih oblik in pozornost vzbujajoča. Tudi ona se je pridružila pogovoru. Vsi so ga spraševali o pravkar končanem potovanju. Carmody je na kratko odgovarjal in najrajše je govoril o strašnem vremenu, ki ga je

na poti zadelo. Bal se je samega sebe, da ne bi povedal preveč. O, kaj bi dal če bi ga pustili samega..., če bi mu pokazali spalnico in se poslovili od njega.

Doktor Sigman se je sklonil h Carmodyju. „Povejte mi, oče, kaj vas je pripeljalo k nam? Nameravate misijon držati še naprej ali morda zapreti?“

Carmody je bil hipoma prisoben. To je bilo nevarno vprašanje; morda celo nalašč postavljeno. Pazno je motril črne in preizkušajoče doktorjeve oči, da bi ugotovil, zakaj to vprašanje. Spomnil se je umirajočega misijonarja v budističnem samostanu. Človek, ki je napravil tako dolgo pot in svoje življenje postavil na kocko, ni šel od doma zato, da misijon razpusti, temveč ohrani. Carmody je olajšano zadihal. Bil je prepričan, da je zadel v pravo.

„Naravno, gospod doktor, misijon ostane!“

Doktor se je nemirno presedel na stolu, da bi zakril svoje razočaranje. „To je usodna zmota,“ je dejal skoro neprijazno.

Ni še vedel, kaj bi odgovoril, ko je bolničarka Anica Scott rešila Carmodyja nadaljnjega razpravljanja o ohranitvi oziroma razpustu misijona. Malo v zadregi je pristopila k lažnemu misijonarju in mu rekla:

„Oče, vem, da ste zelo utrujeni, toda gre za človeka, ki umira v bolniški sobi. Doslej je željno čakal na vas, kajti vedel je, da pridete. Vse je kakor en sam čudež, saj po naravnih zakonih bi moral že davno umreti.“

Carmody se je nemudoma dvignil. Vedel je, da so oči vseh navzočih vanj uprte. To je bil odločilni trenutek. Mogel bi povedati, da on ni misijonar, da je pravi misijonar na poti umrl, da se on piše Jim Carmody ali pa kot duhovnik naprej iskati možnost osvoboditve izpod oblasti Mieha Yanga. Pogled na resni doktorjev obraz mu je pomagal do odločitve. Če doktor zve, da Carmody ni pravi misijonar, bo misijonsko postajo razpustil in odšel; Carmody pa bo ostal na milost in nemilost prepuščen Miehu Yangu. Ne! To se ni smelo zgoditi!

Zato je skoro podzavestno zagrabil za torbico, ki mu jo je Anica ponudila. V njej je bilo vse, kar je potrebno za previdevanje bolnikov.

„Kje je bolnik?“ je vprašal s hripavim glasom.

Anica Scott mu je pomignila, naj ji sledi. Na vratih bolniške sobe se je ustavila. Bila je bleda v obraz in v očeh so ji blestele solze.

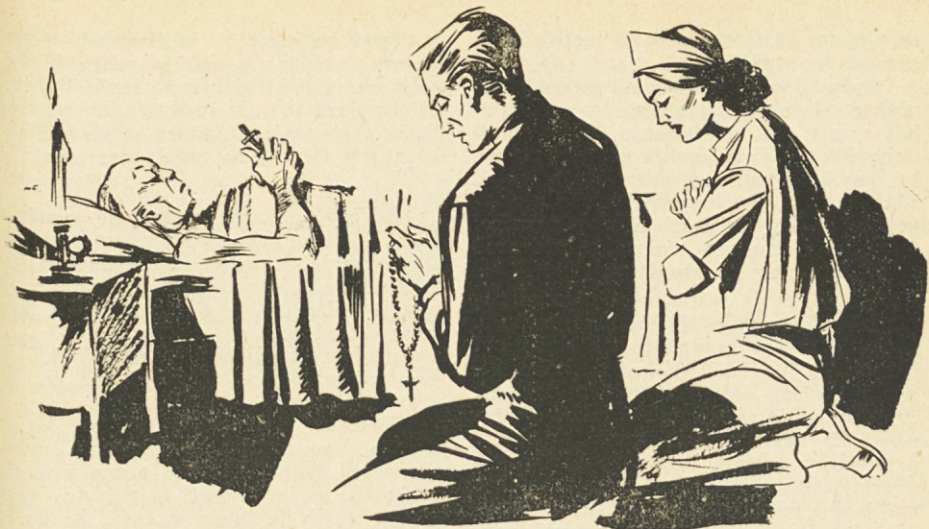
„Čudovit človek je ta bolnik. Imenuje se Li Kwan. Veliko časa pred zadnjo vojsko se je dal krstiti. Odkar je umrl oče Coleman, je bil stalno nemiren. Ni se mogel več spovedati. To pa zanj toliko pomeni...“

Carmody je za trenutek obstal na pragu sobe. Ni ga želel prekoračiti. Saj se je zavedal, da ni bil poklican k odvezovanju od grehov. Če bi bil takrat, ko si je nadel duhovniško obleko, pomislil, da ta obleka pomeni moža, ki delj tolažbo Cerkve, ki upravlja zakramente, ki opravlja daritev sv. maše, o prav gotovo bi pustil to usodno obleko na miru.

Neki glas v notranjosti mu je dejal: „Carmody, še je čas, da poveš, kdo da si!“ Neki človek je umiral in Carmody je bil duhovniško napravljen. Vsaka razlaga bi bila sedaj predolga. Ostala bi le pot nazaj k Miehu Yangu, te pa Carmody za noben denar svetá ne bi hotel več storiti. Potegnil si je roko preko oči kot da bi se pravkar vzbudil iz težkega spanja in vstopil v sobo.

Bolničarka je hitela k bolniku. Pri tem je morala iti mimo mizice, na kateri je stala luč, zastrita s širokim senčnikom. Nekaj pramenov svetilke je padlo na njen obraz, tako da jo je Carmody mogel spet jasno videti. Njeni lasje so bili svetli in negovani, koža obraza nežna in bela. Vstavila se je in ga pogledala. Carmody je le s težavo odtrgal svoje oči od njenega obraza in jih usmeril k bolniku.

Ta je ležal nepremično, oprt na močno dvignjeno vzglavje. Z zaupanjem je zrl v Carmodyja. V očeh mu je žarelo globoko spoštovanje do misijonarja. Poizkusil je napraviti z izsušeno roko znamenje sv. križa, pa ni šlo več. Roka mu je brezmočno omahnila na posteljo.

Ob mrtvem Li Kwanu je Carmody z rožnim vencem v roki skušal prepričati bolničarko Anico Scott, da je pravi duhovnik

Bolničarka je primaknila stol in se tiho odstranila. Carmody se je vsedel. Sicer tega ni hotel storiti, toda ni bilo več časa za pojasnjevanje. Bolnik je visel na življenju z zadnjimi silami svojega bitja in le vera ga je še ohranjevala pri zavesti.

Carmody se je skušal zamisliti v tiste čase, ko se je še sam spovedoval. Spomnil se je, da je nosil spovednik okrog vratu moder trak. Celo za ime je vedel, štola se imenuje. Odprl je torbico in povlekel iz nje znamenje duhovniške spovedne oblasti. Nadel si jo je z neko slovesnostjo. Bolnikove oči so zazarele od veselja. To je pomenilo, da ni naredil nobene napake. In že je Li Kwan začel govoriti:

„Oče, mnogo let oddaljen od cerkve.“ Carmody si je pokrtil z roko oči. Tudi grehov ni hotel slišati. To ni bilo njegovo področje. Že to, da je v oblačilih o. O'Shea posnemal duhovniško službo, je bila silna predrznost. Ko je videl, da je s smrtnimi grehi pri kraju, mu je dejal: „Zadosti, da ste povedali smrtne grehe!“

Li Kwanove oči so ga hvaležno po-

gledale. Saj je vedno težje dihal. „Oče, veliko je bilo tudi malih grehov!“

„Ali se kesaš vseh, velikih in malih?“

Starec je prikimal. Grehe je povedal v kitajščini, kesanje pa je zmolil v angleškem jeziku. Carmody je pri tem opazil, da ga bolnik gleda z globokim hrepenenjem po nečem, kar mu samo on, misijonar lahko dá. „Seveda, mož je čakal na odvezo,“ se je spomnil Carmody. Latinskih besed ni znal, ker pa je vedel, da je isto z Li Kwanom, se je naredil pogumnega, zamrmral nekaj latinskih besedi, ki si jih je ohranil še iz ministrantskih let in dvignil roko v odvezo.

Sredi besede pa se je Carmody ustavil. Li Kwan je pravkar izpregovoril zadnjo besedo kesanja in pri tem izdihnil. Brez vsakega napora, mirno in spokojno. Carmody je vstal in se sklonil nadenj. Pri tem je začutil grus pred samim seboj. Pa je že prihitela bolničarka. Potem ko je s pogledom ošvrknila mrliča, je vsa srečna dejala Carmodyju:

„Zapustil nas je za vedno. Veselim

se z njim, kajti vse noči je molil, da bi pravočasno prišli.“

Anico Scott je imela od ganotja oči vlažne. Carmody je občutil v duši globok nemir. On je bil zanjo „oče“ (božji duhovnik). Bila je molila za tega starca in se žrtvovala v potrpljenju zanj, zdaj pa pride on in prevara oba z obliko, do katere ni imel nikdar pravico. Gorje, če dekle kdaj zve za to prevaro! Nikdar mu ne bi odpustila.

Vse to ga je težilo, a si ni znal pomagati. V zadregi je naredil kretnjo, ki jo je Anica razumela kot blagoslov. Naprej pa ni vedel, ne kaj ne kako. Sicer bi lahko dal umrlemu zakrament sv. maziljenja, kajti mrlič je bil še topel, toda zaman se je trudil, da bi si priklical v spomin kaj več podrobnosti o tem zakramentu. Le enkrat samkat mu je bil priča: takrat ko mu je umiral oče. Pa je bil seveda preveč razburjen, da bi pazil na podrobnosti. Zato si ni upal začeti. Nekaj trenutkov je stal nepremično, kot da moli. Nato pa mu je prišla rešilna misel. Pokleknil je ob mrliču na tla in dejal bolničarki: „Molimo rožni venec za dušni pokoj rajnega Li Kwana!“ Potegnil je rožni venec iz talarja očeta O'Shea. Spet se je čutil bolj mirnega. To kar je delal sedaj ni bila več zloraba duhovniške službe. Rožni venec lahko moli vsakdo, ne da bi se mu bilo treba vmešavati v najsvetejše stvari vere.

Že je občutil rahel dotik poškrbljene uniforme bolničarke Anice ki je pokleknila poleg njega. Nato je zazvel njen čisti glas, jasen, zvočen, poln čustev in žive vere. Polagoma so se jima pridružili še drugi bolniki in končno je bila vsa soba eno samo valovanje gorečih molitev, kjer so se zdravamarije mešale z očenaši in častbodi.

Carmody je molil, toda na vsebino skrivnosti ni pazil. Preveč je bil razburjen. Toliko let že ni mislil na smrt, dasi jo je dnevno srečaval. Sedaj je moral misliti nanjo. Starec Li Kwan ga je prisilil k temu. Toda zase je bil še vedno prepričan, da po smrti ni ničesar. Vse, kar je ostalo od Li Kwana, je ležalo v postelji; truplo in ničesar več.

Toda bolj kot si je Carmody dopovedoval, da je s smrtjo vsega konec, bolj mu je neki glas v notranjosti hitel pripovedovati: „Carmody, zgubljen si! Zašel si v past, iz katere se ne boš rešil ne na tem in ne na drugem svetu!“

☆

Molitev rožnega venca je prodrla stene bolniške sobe in se pojavila v ušesih doktorja Sigmana kot mehkošno šumenje ki je enakomerno naraščalo in upadalo. Doktor je takoj razumel, kaj se je dogodilo.

„Aničin ljubljenelec je preminul,“ je dejal zehajoč svoji ženi. „Čas je, da greva počivat!“

Beryl se je dvignila. Med tem ko je bil mož ves zaspan, je bila ona sveža, še preveč skoraj za tako pozno uro. Če bi hotela možu zaupati le polovico vseh misli, ki jih je imela v času, ko se je Carmody mudil pri starem, bi imela snovi za pogovor do jutra. Pa se ni mudilo. Saj so bili dnevi in tedni na misijonski postaji dostikrat zelo dolgotrajni, in za take dneve je hotela Beryl prihraniti svoja doživetja.

Dež je le še rahlo pršil. Prekoračila sta dvorišče in prišla do vrat svojega stanovanja.

„Pasja je ta noč,“ je vzkliknil mož. „Duhovniki so vsi enaki. Pridejo, kadar hočejo, gredo, kadar se jim vzljubi; drugi pa jim moramo biti na razpolago. Ta na primer je blagovolil priti prav sredi noči...!“

„Prav gotovo lep užitek,“ je zafrkljivo usekala žena. „Pride premočen do kosti, se sreča z godrnjajočim zdravnikom, ko hoče spiti skledico toplega čaja, ga kličejo k bolniku in...“

„No, le brani ga. Kar tako naprej, pa boš tudi ti postala svetohlinka,“ jo je prekinil zdravnik, ko sta vstopila v svoje stanovanje.

Pa se je hitro pomiril. Segel je po steklenici konjaka in napolnil dve kupici, eno za ženo, drugo zase.

Žena ga je ljubeče pogledala. „Kadar bodo pisali o mojih dobrih delih, bodo zlasti to povdarili, da sem znala prenašati svojega moža, kadar je bil slabe volje.“

Mož se je nasmehnil in nato sunkoma

vsedel v mehak naslonjač. Z resnim obrazom je nadaljeval: „S tem duhovnikom bomo imeli še mnogo težav. Je eden tistih moških, ki so navajeni dati ukaze in zahtevati, da se jim sledi.“

„Saj še ne veš, kako bo!“ je ugovarjala žena.

„Kaj ne bi vedel,“ se je razhudil mož, „ko sem pa dolgo vrsto let študiral moško dušo. Novi misijonar je navajen hoditi svojo pot. Toda to vedi, kakor hitro bo hotel zmagati s svojo trmo, mu prepustim bolnišnico in vsa ostala poslopja misijonske postaje, jaz pa odidem s prvo karavano. Ti seveda z menoj.“

„Tega ti ne verjamem, David. In ti sam tudi ne!“

Zdravnik je z namršenim pogledom objel kupico in jo nato izpraznil. „Beryl, ne smemo čakati, da pridejo komunisti še enkrat semkaj.“ Nato si je znova nalil konjaka.

„David, to ni zame ravno laskava izjava. Ti meniš, da bi se morala zato, ker sem jaz ženska, oba predčasno umakniti nevarnosti. David, ti pozabljaš, da sem kot žena del tvojega bitja. Zakaj me hočeš spet ločiti od sebe in videti v meni navadno žensko?“

David Sigman se je znova zazrl v čašo. Nato so se pojavile solze v njegovih očeh. Nihče razen žene ga ni nikdar videl v takšnem razpoloženju. Tudi Beryl je bila ganjena.

„Menim,“ je dejala, „da moramo novemu misijonarju dati možnost, da pokaže svoje sposobnosti!“

„Prav! Toda brez kakih posebnih obzirov, prijateljstva in intimnosti, ki sa bile v navadi v času očeta Colemana.“

Beryl je srknila požirek žgane pijače. Nato se je zamislila. Zaskrbelo jo

je, kako se bo mož vedel do novega duhovnika. Želela si je, da bi se pokazal z najboljše strani. A vedela je tudi, da bo vse razmerje zaviselo mnogo tudi od misijonarja samega.

„Ali ni čudno, da je oče prišel prav to noč?“ je znova načela pogovor.

„Le kaj naj bo v tem čudnega?“

„Je nekaj čudnega, David! Bolni Li Kwan ga je videl, ko se je v dežju bližal misijonski postaji. Anica Scott mi je to povedala.“

„Ah, tista neumnica! Anica vidi čudeže povsod, kjer se ji zdi kaka stvar nenavadna.“

„Toda, David, glavno so dejstva. In dejstvo je, da je duhovnik zares prišel!“

„Jasno, da je prišel, če pa je bil že en teden na potu.“

„Toda zakaj je prišel ravno nekaj minut pred smrtjo Li Kwana, ki ga je željno pričakoval?“

David se je jezno dvignil. „Beryl, ves čudež Anice Scott je v tem, da je Li Kwan umrl prav tedaj, ko je misijonar prišel. Vse drugo je domišljija. Bi rad videl, če mi je kak duhovnik zmožen dati drugo razlago kot je moja. Sedaj pa spat, draga!“

Beryl se je dvignila in mu sledila. Nenadoma se je mož obrnil in jo nežno objel. „Beryl, bilo bi možno, da bi si za spremembo zaželel ženo, bolj elegantno in bolj blondinko kot si ti. A brez tebe bi ne mogel živeti. Znorel bi polagoma. Kadar pa govorim s teboj, se znova pomirim in spet postanem normalen.“

Beryl je položila svojo glavo na moževa ramena in tiho pripomnila: „Že mnogo mož, in boljših kot ti, je bilo ubitih po krivdi takih blondink.“

Nato sta tesno prižeta drug na drugega vstopila v svojo spalnico.

Mnogi kristjani hodijo k maši samo zato, ker je to stroga dolžnost. Maše ne ljubijo, ker je ne razumejo, in da je ne razumejo, je krivo to, ker ne živijo z njo. Zanje je maša zunanje versko dejanje, ki ne preide v njihovo življenje, in ki mu prisostvujejo samo po zunanje, namesto da bi živeli z mašo. Ti, ki hočeš biti dober kristjan in apostol, moraš brezpogojno ljubiti mašo; če jo hočeš ljubiti, jo moraš razumeti in jo združiti s svojim življenjem.

L'Abbé Dutil

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Pripoveduje Janez Hladnik

Tri leta je že, ko sem obljubil rojaku Šereku in drugim, ki so se namerili v Misiores, da jih obiščem, a je bilo vedno toliko ovir, da se je moja pot odgodela na kasneje.

To pot sem pa le prišel do uresničenja načrta in je bila že tudi skrajna potreba, kajti tamkaj živeči rojaki še sedaj nimajo v rokah črno na belem pravice do zemlje, na kateri delajo.

Č. g. prof. France Levstek je ljubeznivo sprejel vodstvo fare sv. Jožefa v Lanusu za čas moje odsotnosti in tako sem 11. januarja sedel v avijon in pohitel iz tukajšnjega direndaja proti samotam misijonskih gozdov.

Letalo je ubralo črto Avda. Gral. Paz tja do Urquize, nato pa čez Delto in naprej. Reka Uruguay, dotoki in mesta na obeh straneh, lepa polja, sadni vrtovi in neskončna poljana vse tja v nedogled te zanima od kraja, potem te enakomerno brnenje prične uspraviti, če te naglo ne zbistri zračni sunek in te opozori, da si navsezadnje le bolj varen na lojterem vozu brez vzmeti...

Ob pol 7 smo odleteli in pol 10 sem bil v Paso de los Libres. Morda bi kdo mislil, da je vožnja po zraku potrata, toda temu ni tako. Če bi se peljal z vlakom in v spalnem vozu, bi me stala vožnja nekaj kovačev več vstevšji hrano in bi moral požirati prah in vročino poldrugi dan.

PASO DE LOS LIBRES IN BRAZILIJA

Argentina ima z Brazilijo blizu 1000 km meje, to je od Monte Caseros v provinci Corrientes pa do Cataratas de Iguazú. Med tema najbolj pomembnima deželama Južne Amerike teče reka Uruguay, ki je silno široka, a tako zelo plitva, da jo je mogoče na mnogih me-

stih prebresti, kadar je nizka. Promet čez reko in po njej je docela nemogoč radi plitvin. Misel na most, ki naj bi obe deželi povezal, je bil pa tudi nekaj prevelikega, kajti reka ima skoraj povsod več kot 1 km širine in še geološka tvorba obrežja pomeni problem zase.

Po desetletjih študija in prizadevanja so leta 1942 začeli graditi most, ki spada med najdaljše mostove na svetu, saj meri 1500 m, ali 15 kvader po besedi, ki naj da približno predstavo veličine tega mostu.

Mesto Paso de los Libres ima kakih 20.000 prebivalcev, ki živijo največ od pomaranč. Prislulnil sem govorici, meneč, da bom slisal „guaraní“, katerega korentinci mogoče med seboj rabijo, pa sem kmalu doumel, da vlečejo na brazilsko. Na oni strani reke je mesto Uruguayana, ki ima kakih 30.000 prebivalcev in je sedež škofije.

Imel sem do noči precej časa. Le kaj naj počnem? Pa sem se kmalu znašel. Nehote sem se srečal sam s seboj v ogledalu in odkril, da sem potreben škarij. Če bi se iz misijonskih gozdov vračal, bi bila moja podoba kar na mestu... Zares že mesec sem gledal, kje bi dobil kako brivnico... Ne mislite, da jih v Lanusu ni, toda jaz ne čakam rad, zato sem odlašal in dobro sem zadel... Torej v brivnico, ki sem jo kmalu našel.

V tistih dneh so marsikje duhovnika nekam postrani gledali. Meni se kaj takega ni zgodilo ne na potu in tudi ne v brivnici. Prav nasprotno. Nadvse ljubozni so bili in dali so mi razumeti, da ne spadajo k tisti skupini „naroda“, ki „ima kaj proti farjem...“

Vroče pa kot v kotlu. Župnik me je povabil na kosilo in sva se imela marsikaj pomeniti. Na državni meji vedo marsikaj, cesar v glavni prestolici ne zvemo, a tudi iz prestolice željno pričakujejo novic.

V URUGUAYANO

Ali bi, ali ne bi...? Tamle prihaja kolektiv, ki pravi: „Puente internacional — Uruguayana“. Kar takoj sem porabil priliko. Legitimacijo imam, in več kot nazaj me ne bodo poslali.

Pa me niso. Zapisali so me na mostu in povedali, da se moram še isti dan vrniti.

Most je ozek, da se dva kamijona komaj srečata. Ima tudi železniški tir, kateri pa gotovo že nekaj mesecev ni prišel v poštev, ker je popolnoma zarjavel. Z velikim navdušenjem so se vrgli na delo pred 12 leti. S sodelovanjem vseh kontinentalnih držav so gradili most in ga leta 1948 izročili prometu. Toda kmalu potem je začela Argentina hoditi svojo lastno pot in je tako most postal za gospodarsko življenje docela brezpomemben.

Uruguayana je snažno mesto, polno palm. V glavnem parku, pred stolnico, na ves glas zmerjajo papige radovedneže in mimogredeče. Tako so glasne, da nisem mogel kar nič misli zbrati, ko sem stopil v stolnico, da priporočim Bogu in Mariji deželo ob Srebrni reki.

Počasi sem krenil nazaj proti mostu, ki je komaj 10 kvader oddaljen od središča mesta. Ogledal sem si spet karmeličansko cerkev, ki jo obnavljajo in bo nekaj veličastnega.

Skoroda brez življenja je bil most. Samo vojaška straža in carinski uradniki so zehali do šeste ure. Tedaj se je pa oglasila fanfara in oznanila dober večer. Sneli so zastavo in zadovoljni končali svoj delavni dan.

Končno je le priropotal neroden omnibus. Vsi so morali izstopiti, da pregledajo, če ni kaj kontrobanta, nato pa spet v voz. Dobil sem dobro mesto, da sem lahko ogledal most. Nizko doli se je kopalo v reki nekaj oseb. Reka je bila v svoji normali. Kadar se ji za- hoče, tedaj dvigne svojo gladino več kot 8 m in se razlije, da je strah in gorje.

Pripravil sem en peso, kot me je stala vožnja na potu tja. Šofer me gleda, odkimava... Končno le pove: „Brazilski denar!“

„Tukaj imaš en peso...“ sem vztrajal.

„Ne bo nič iz tega,“ tako mi je dopovedal. Pa sem poiskal 5 pesov.

Tako pa že, je bil zadovoljen in mi je 2.50 pesa vrnil.

Na argentinski strani sem se moral spet predstaviti, in že smo bili v 2 km oddaljenem mestu Paso de los Libres.

Z VLAKOM V APOSTOLES

Ob 9 zvečer sem sedel v vlak. Do Apostoles je kakih 300 km. Počasi smo jo rinili proti Santo Tomé in dalje. Vlak se je ustavljaj, hropel, poganjal, brzel, lezel... Gledati zvezde sem se kmalu naveličal; govorenja po nemško s sopotniki se mi je kmalu izteklo. Kdo se bo moril z iskanjem besed in še... kdo ve, če je varno povedati, kar misliš... Potnikov je bilo malo, tako da je vsakdo razpolagal z več sedeži, katere sem izmenoma rabil za zglavje in vznožje, dokler se ni pričelo svetlikati. Dan je predstavil prizor pdivsem različem od tega, kar kaže Argentina v svojih ravninah. Po lahno valovitem svetu je zelenelo drevje, belile so se hišice, pasle so se krave, bočile so se njive, šelesteli gozdovi, šumeli potočki; vlak je pa hropel kot po Razkovci nad Vrhniko, kajti pot se je stalno dvigala.

Bil je že velik dan, ko smo zavozili v postajo Apostoles, ki leži dobrih deset kilometrov zunaj mesta istega imena. Bilo je ob šestih zjutraj.

Kar hitro sem našel prevozno sredstvo. Nekaj minut kasneje sem bil že v župnišču.

Ljubeznivo me je pozdravil župnik, Poljak po rodu. Ko sem mu povedal moj primsek, se je zadovoljno nasmehnil in peklical proti cerkvi in že mi je predstavil: „Sobrat Janez Nemčik...“ Mladi duhovnik je Slovak. V Apostoles vodijo vse župnije patri Božje Besede, največ pač Nemci, potem pa vseh drugih narodov, s katerimi se Nemci srečavajo na svoji ali tuji zemlji.

Vročina ni ponoči prav nič popustila. V cerkvi je bilo kot v krušni peči. Niti najmanjši vetrič ni dahnil skozi vse križem odprta vrata in okna.

Po telefonu sem hotel poklicati osebe, katere sem v Apostoles imel obiskati. Pa je bil telefon še bolj zagrljen kot jaz, zato sem stopil kar tja.

Gregor Simkin je mož, katerega imam tam kot pooblaščenca za zadeve, ki tičejo naših stvari v Misijonih. Dobil je že moje poročilo in me preljubeznivo sprejel, čeprav se nisva poznala drugače kot po pisanju. Stopila sva tudi k rotarju, ki je bil odsoten. Šele naslednji dan je bilo mogoče, da se pogovorim z njim.

Apostoles je prav prijazen kraj. Ne vem, zakaj mi je obudil spomin na Vrhniko. Morda zato, ker sem našel v cerkvi sv. Pavla, in morda zato, ker me je ukrajinska cerkev, ki jo imajo bazilijanci, spomnila sv. Trojice... Ali pa morda zato, ker se od tam gre v Taranko nekako tako, kot iz Vrhnike na Petkovec... Vsaj moja domišljija je stvari tako nekako naslikala.

Obiskal sem tudi ukrajinske patre bazilijance. Nepopisno je bil vesel obiska mlad pater, ki je nedavno prišel iz Evrope. Do leta 1950 je bil v Bosni in je od tam prišel sem.

Proti večeru se je v meni zbudil pravi Kranjec. Ta nikoli ne obišče kraja, ne da bi šel v zvonik. Saj zato pa je da iz njega kaj vidiš. In v Apostolih moreš na ulici prav malo videti, ker je vse polno drevja in naselbina razsejana po položnih rebrih.

Zgodovina mesta sega v čas jezuitskih redukcij, ki so pred 200 leti vzorno organizirali Indijance po tistih krajih. Ko je bil jezuitski red zatrt, je šlo v propast njihovo veličastno delo, o katerem pričajo mogočne razvaline na raznih krajih v Misiones. V Apostoles so prvotno naselbino neodgovorni ljudje povsem razdrli, tako da je nemogoče rekonstruirati zgradbe, ki so bile obenem trdnjava, za obrambo proti „mamelukom“, kakor so imenovali brazilske roparje, ki so to deželo ogrožali.

PROTI MODREM VRHU

Cerro Azul se imenuje izhodna točka za Taranko, kjer vasuje s svojimi sanjami in domišljijo marsikak Slovenec.

Tja je vodila tudi moja pot. Uro

pred odhodom kolektiva se je vlil dež in zadržal vozilo. Torej en dan zgubljen. Pa naj bo en dan počitnic...

Naslednje jutro, že ob štirih, je zabrnelo in smo se pognali po cesti, ki se je za silo osušila.

Najprej je šlo več ali manj po ravnem, potem je pa začela viti cesta v vis. Toda bila je še noč. Ko se je pričelo svetlikati, smo brzeli skozi gozdno pokrajino, ki je že del Taranka na zadnji meji. Taranko meri namreč kakih 30.000 ha, kar pomeni kakih 5 slovenskih občin.

Ob šestih sem bil v Cerro Azul, kjer sem opravil najprej mašo in se z župnikom dogovoril za naslednjo nedeljo. Obiskal sem tamkaj nekatere rojake; popoldne pa kar naglo v Taranko z župnikovim kamiončkom. Župnik je Poljak, zelo uslužen in delaven duhovnik, ki ima poleg farne cerkve še 7 podružnic po 10 do 15 km oddaljene. Tudi v Taranku so postavili lastno cerkvico in imajo včasih mašo.

Na selih nad Cerro Azul se odcepi v vzhodni smeri pot za Taranko. Zasila vaska cesta je to, katero vzdržujejo ljudje sami. Ko bi mogli zapovedovati vetrovom in dežju, bi bila pot nemara kar dobra, toda tako pa... Pazi da se ne zvrneš... pa da tako voziš, da ne obtičiš sredi klanca... 15 km je poti.

Cesta jo ubira skoro naravnost, sedaj doli v grapo, pa zopet gori na strm in spet navzdol. Prideš na vrh in se ti odpre pogled na zelene gozdove, med katerimi vidiš jase z njivami in hišami kmetov, ki po malem odrivajo gozd in večajo svoj delavni svet.

„Tukaj je pa cerkev,“ je pokazal gospod. „Tamle, vidite tja čez dolino, sta pa Šerek in Kozole... Tukaj je šola, doli je policijska postaja, tamle je Fričendova gostilna, doli malo naprej je žaga... Do sem s kamijoneto; naprej jo pa ubereva peš, ker poti ne poznam dobro in ji ne zaupam; včeraj je bilo veliko dežja...“

Dvajset minut je avto potreboval, da sva prišla do skrajne točke, kamor vozilo še lahko pride. In sva prišla cela, živa in zdrava.

(Konec prihodnjč)

ARGENTINA

Letošnja družabna prireditve naše revije je kljub vsem oviram lepo uspela. Vršila naj bi se 6. februarja. Toda močan naliiv prejšnjo soboto in na sam dan prireditve je prisilil organizatorje, da so prireditve preložili na prihodnjo nedeljo 13. februarja. Pa težave s tem še niso bile pri kraju. Od naslednjega torka do petka je spet deževalo, tako da so bili izgledi za uspeh le bolj majhni. K sreči se je na petek zvečer zvedrilo. Sobota je bila lepa, nedelja zjutraj pa pet bližje dežju kot lepemu vremenu. Šele opoldne je sonce prodrlo oblake. Nato se je naredil čudovito lep popoldan, kateremu je sledil spokojen večer in prijetno hladna noč. Kljub vsem težavam pa udeležba ni bila slaba. Prišlo je okrog 700 rojakov, ki so napolnili prostorno „Pristavo“ v Moronu. Srečlov je bil obilno založen — 400 dobitkov. Glavni dobitek je bilo lepo moško kolo, ki ga je odpeljal g. Ivan Oblak v San Justo. Pri nagradnem žrebanju naročnikov, ki so do 13. februarja 1955 plačali celoletno naročnino „Duhovnega življenja“, — takih je bilo 387 —, je zadel glavni dobitek, električno stensko uro, g. Tone Krajnik, tudi iz San Justa. Zdi se, da je letos sreča izbrala ta kraj za svoj sedež, kajti tudi glavni dobitek je misijonske tombole, motorno kolo, je tja romal. Posebej moramo omeniti tri lepe dobitke, ki so bili izvirno delo dveh mladih slovenskih slikarjev. G. France Bergant je zelo popolno izdelal podobo škofa Slomška in narisal simpatično pokrajinsko sliko, g. Ivan Bukovec je pa naredil lepo podobo brezjanske Matere božje. Pri sami prireditvi so nosili vso težo odgovornosti člani slovenske KA in obeh mladinskih organizacij, to je Slovenske dekliske organizacije in Slovenske fantovske zveze. Postrežba je bila hitra in solidna, pijača hladna, hrana okusna, tako da je vladalo ves čas prijetno razpoloženje, ki se je raztegnilo pozno v noč. Tudi blagajnik „Duhovnega življenja“ je bil čez nekaj dni, ko je pregledal račune, kar zadovoljen. Tiskovni sklad revije se je s tem okrepil in nudi rezervo za morebitne tiskarske poviške med letom.

V ponedeljek 7. februarja je umrl v Buenos Airesu starosta slovenskih javnih in političnih delavcev ravnatelj Bogumil Remec v starosti 77 let. Rodil se je 14. avgusta 1878 v Trstu. Ko je bil star pet let je zgubil očeta. Skrb za njegovo vzgojo in vzdrževanje je padla na njegovo mater, ki ga je vzgojila v strogo krščanskem duhu. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, kjer je imel za sošolca pesnika Dragotina Ketteja. Ko je odšel na Dunaj, da se izobrazi za profesorja matematike in naravoslovja, je pomagal pri ustanovitvi prvega slovenskega katoliškega društva „Danica“ in bil eden prvih njenih predsednikov. Široko slovensko javnost je opozoril nase s svojim nastopom na II. katoliškem shodu v Ljubljani. Kasneje je tesno sodeloval s pokojnim dr. Janezom Ev. Krekom in pripomogel do ustanovitve Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva (SKAS). Tudi temu društvu je predsedoval dolgo vrsto let. Kot profesor je pred prvo svetovno vojsko deloval najprej v Kranju, kjer si je tudi ustanovil družino. Nato je bil premeščen v Novo mesto. Kasneje je prišel v Ljubljano. Pod Živkovićevo diktaturo je bil hudo preganjan in bil kot gimnazijski ravnatelj prestavljen v Kruševac v Srbiji. Begunska leta je preživel najprej na Koroškem, nato pa v Rimu, odkoder je 4. oktobra 1947 prišel v Buenos Aires. Dobil je zanoslitev v botaničnem vrtu. V tej službi, ki jo je opravljal z njemu lastno vestnostjo, je ostal do smrti. V Argentini je obnovil Slovensko akademsko katoliško starešinstvo in bil spet prvi predsednik tega društva. Leta 1952 je 17. avgusta vodil v Ramos Mejii pri Buenos Airesu slovenski katoliški shod v izseljenstvu. Zaključil ga je z besedami: „Sreče domovini — dušo pa Bogu.“

Pogreb pokojnega ravnatelja Bogomila Remca se je vršil naslednji dan 8. februarja na mestno pokopališče Chacarita. Kljub delovnemu dnevu ga je spremlilo nad dvesto rojakov na zadnji poti. Na grobu so govorili: preč, g. direktor Anton Orehar, g. Miloš Stare v imenu Slovenske ljudske stranke, g. Rudolf Žitnik kot zastopnik Slovenske

demokratske stranke, g. ing. Alois Mozetič v svojstvu predsednika Društva Slovencev, g. ravnatelj Ivan Prijatelj v imenu SKAS-a. Zadnji govornik je bil sinček predsednika Slovenskega planinskega društva Robert Petriček, ki je pokojnemu ravnatelju spregovoril v slovo nekaj prisrčnih besedi v imenu slovenske mladine. V slovo mu je spustil v grob šopek lepih rož. Na pokopališče se je začel že spuščati prvi mrak, ko so zadnji pogrebci vzeli slovo od velikega pokojnika. Naj v miru počiva!

Da bi naši ljudje v Mendози lažje opravljali pobožnost peterih prvih sobot, ki jo je za desetletnico odhoda od doma in ob desetletnici domobranskega pokola priporočil škof dr. Rožman, je škofijski ordinariat v Mendози dovolil tamošnjemu slovenskemu dušnemu pastirju č. g. Jožetu Hornu večerno mašo za Slovence vsako prvo soboto v mesecu. Vsekakor velika pozornost s strani argentinskih cerkvenih oblasti.

Nekaj novic iz semenišča v Adrogué. Večje število bogoslovcev in nekaj profesorjev je preživelo mesec februar v gorskem naselju Carolina blizu San Luisa, kjer so se dobro odpočili in obnovili sile za novo šolsko leto. — Iz Španije je prišel g. Janez Bitenc, sin prof. Mirka Bitenca z namenom, da v slovenskem semenišču doštudira za duhovnika. — Ker so prostori škofovega zavoda v Adrogué postali pretesni, je bilo potrebno poslopje razširiti. V ta namen so februarja in marca prišli v Adrogué zidarji, da hišo napravijo bolj prostorno. — Vrnil se je iz Evrope, kjer se je mudil nekaj mesecev, univ. prof. dr. Ignacij Lenček.

Dve imenovanji. V nedeljo 9. januarja je župnik fare sv. Jožefa v La Plati slovesno ustoličil na novo ustanovljeno faro sv. Roze v enem mestnih predmestij č. g. Milana Povše. Ljudstvo ga je navdušeno sprejelo. Č. g. Povše je že skozi tri leta kot kaplan na fari sv. Jožefa redno oskrboval novo postojanko in si pridobil med ljudmi splošne simpatije. — Samostojno mesto je dobil tudi č. g. Albin Avguštin. Zadnje tri mesece je upravljal na splošno zadovoljstvo laplaške kurije in vernikov

župnijo lujanske Matere božje v Sarandí, dokler se ni vrnil župnik iz Italije. 12. februarja pa je nastopil lepo samostojno mesto kurata v hiralnici v San Isidru. Obema gospodoma na izkaznem zaupanju iskreno čestitamo!

Tudi letos so naši fantje in dekleta za pustne dneve pohiteli v samoto duhovnih vaj, da se duhovno prenovijo in znova utrdijo za borbo med pokvarjenim svetom. Fantov je prišlo 85 in jim je govoril g. župnik Francé Novak. Deklet je bilo 140. Njihov voditelj je bil g. župnik Gregor Mali. Bogu smo hvaležni in veseli smo te mladine, ki se zna upreti mikom hrupnega sveta in najti čas za posvečenje duše.

KANADA

Slovenska cerkev Marije Pomagaj v Torontu v številkah. Do 15. decembra 1954 je bilo stanje naslednje:

Vseh darov za cerkev v dolarjih je bilo 76.328,74.

Od te vsote so darovali:

1. Slovenci v Torontu okrog 40.000;
2. Žrebanje in ostale prireditve v korist cerkvi okrog 7.000;

3. kard. McGuigan je daroval 3.000;

4. Izven Toronta se je nabralo 22 tisoč 328,74. Od te vsote odpade največ na Slovence v USA, zlasti na Slovence v Clevelandu. Samo g. Anton Grdina st. in Jakob Resnik sta nabrala okroglo 6.000. Slednji sam je nabral 1.617.

S pomočjo teh darov in raznih posojil se je izdalo za cerkev do 15. decembra 1954 96.559,87 dolarjev. Trenutno je v banki še 6.168,87. Da pa bo izplačana vsa stavba z vso opremo v cerkvi, bo potrebnih še kakih 20.000 dolarjev. Tako bodo cerkev, zemljišče in oprema stale okrog 116.000 dolarjev.

Kako je rastla slovenska župnija? Od januarja 1949, to je od časa, ko je začel v Torontu delovati slovenski dušni pastir č. g. Jakob Kolarič CM, pa do 15. decembra 1954 je bilo v slovenski župniji poročenih 162 parov, krščenih v tem času 165 otrok; birmancev je bilo 43. Umrlo je 11 odraslih oseb. Leta 1951 so v slovenski župniji našli 100 družin in 558 župljanov; leta 1952 183 družin in 770 župljanov; leta 1953

226 družin in 938 župljanov. V letu 1954 je število župljanov preseglo število tisoč.

Besedilo zgodovinske listine, ki so jo Slovenci v Torontu 19. decembra 1954 položili v vogelni kamen nove cerkve, se glasi takole:

„To cerkev, posvečeno Mariji Pomagaj, so zidali slovenski katoličani, ki so kot odločni nasprotniki brezbožnega komunizma ob koncu druge svetovne vojne leta 1945 morali zapustiti svojo domovino Slovenijo, ki je severni del Jugoslavije, kjer se je takrat polastil oblasti komunistični diktator Tito. Največ so s svojimi darovi k zidanju te cerkve pripomogli slovenski katoličani v Torontu samem, katerim je torontski nadškof, Njegova Eminenca kardinal James C. McGuigan, leta 1953 dal lastno narodno župnijo. A mnogo so jim pri gradnji cerkve pomagali slovenski katoličani po drugih krajih Kanade in Združenih držav.

Na praznik obiskovanja prebl. Device Marije, dne 2. julija 1953 je mestni gradbeni urad v Torontu dal dovoljenje, da se smejo položiti temelji za cerkev.

Na praznik Marijinega darovanja, dne 21. novembra leta 1953 je Njegova Eminenca kardinal McGuigan dal slovenskemu župniku v Torontu, Rev. Jakobu Kolariču CM, pismeno dovoljenje, da se sme začeti graditi cerkvena dvorana pod bodočo cerkvijo.

Na vigilijo Marijinega leta, dne 7. decembra 1953 so se gradbena dela pričela.

Dne 24. marca leta 1954 je Njegova Eminenca kardinal McGuigan dal dovoljenje, da se sme graditi tudi cerkev nad dvorano.

Ob sklepu Marijinega leta, dne 8. decembra leta 1954 se je v novi cerkvi prvikrat opravila daritev sv. maše, katero je daroval prevzvišeni g. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski, ki živi kot izgnanec v Clevelandu, Ohio.

Na zadnjo adventno nedeljo, dne 19. decembra leta 1954 je njegova Eminenca kardinal James C. McGuigan cerkev in vogelni kamen slovesno blagoslovil.

Ta cerkev je dar vernih Slovencev v Kanadi in Združenih državah, ki so ga poklonili Mariji za stoletnico razglasitve verske resnice o njenem brezmadežnem spočetju.“

Škofova molitev. Prevzvišeni gospod škof dr. Rožman je v spomin na otvoritev nove slovenske cerkve v Torontu sestavil kratko, a prisrčno molitev, katero slovenski rojaki od dneva posvečenja cerkve molijo ob nedeljah med obojema božjima službama, na delavnika pa po vsaki tih sv. maši. Molitev je naslednja: „Marija Pomagaj, milostno sprejmi to cerkev, ki smo Ti jo postavili v Tvojem letu in Ti jo s hvaležnimi srci poklanjamo. Obljubljamo Ti, da bomo radi prihajali v ta Tvoj dom in tu sprejemali milosti, ki nam jih Tvoj Sin, naš Gospod Jezus deli v sveti daritvi in svetih zakramentih. Vse naše molitve in prošnje po svojem brezmadežnem Srcu predloži usmiljenemu Bogu, da bomo po Tvoji priprošnji vselej uslišani v večjo čast božjo in zveličanje svojih duš. Amen.“

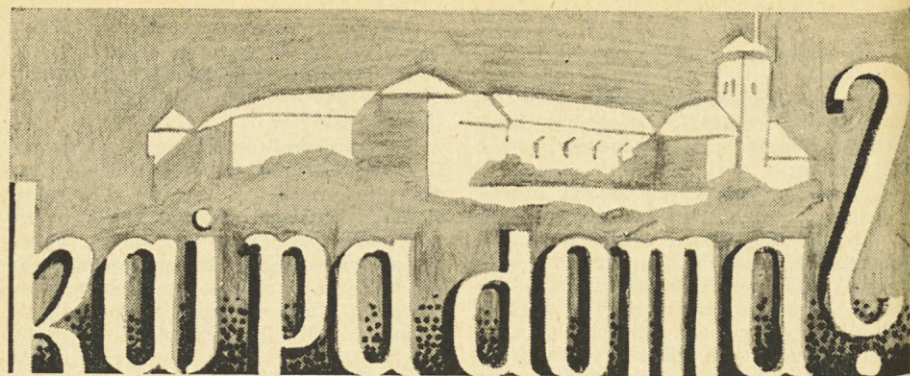
ZDRUŽENE DRŽAVE

Rev. Francé Gaber piše v pismu z dne 11. 2. 1955: „Želim listu, ki res prinaša veliko duhovnih misli, kar največ uspeha, da bi prodlr v vsako hišo. Saj, kar najbolj potrebujemo, je ravno duhovna hrana.“

Dz Krsta pri Savici

Kar, Črtomir! te na življenje veže, se mi iz tvojih prejšnjih dni odkriva, ko te vodila ni le stara vera tje na osredok Blejskega jezera. Tje na otók za valovami obdani, v današnjih dnevih božjo pot Marije; v dnu zad stoje snežnikov velikani, poljá, ki spred se sprósti, lepótije ti kaže Blejski grad na levi strani, na desni griček se za gričem skrije. Dežela kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okolščno ta podoba raja.

France Prešeren

SLOVENIJA

Iz Cerkelj na Gorenjskem nam pišejo: „Praznik Brezmadežne smo prav lepo obhajali. Zjutraj ob šestih in dopoldne ob desetih sta bili dve maši s pridigo, zvečer ob šestih pa še tretja sv. maša, združena z zaključkom Marijinega leta. Po pridigi so bile pete litanije in zahvalna pesem. Pri sv. Antonu je bila Marija prav lepo okrašena; tudi Marija v Petričevem znamenju je bila vsa razsvetljena z žarnicami. V soboto 18. decembra smo pa imeli celodnevno češčenje. Spovedovali so štirje gospodje in brale so se tri svete maše, tako da je pri nas še vedno marsikaj lepega.“

Zanimivo spoznanje. Ko je lani Tito Trst odstopil Italiji, so bili mnogi Slovenci, celo iz partijskih vrst žalostni te nizke kupčije. Eden izmed „tovarišev“ je v pogovoru na vlaku celo izjavil (tako piše nekdo v Sev. Ameriko), da jih ni večjih rodoljubov, kot so katoliški duhovniki. Kjer je ljudstvo imelo svoje duhovnike, tam se je narodno ohranilo. Če teh ni imelo, je izgini- lo. Zato pa vsak narodni sovražnik naj- prej udari po duhovnikih, pa naj je bil to Mussolini, Hitler ali krščanski so- cialci pred drugo svetovno vojno na Ko- roškem, ki so na duhovnike bolj priti- skali, kakor levičarski socialdemokrati. Če ne bi bilo dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Antona Korošca, težko da bi danes Slovenija bila svobodna.

Slovenska izseljenska matica se je spomnila slovenskih izseljencev s posebnim pozdravom, ki je izšel v listu „Borba“ št. 194. Zanimivo je, kdo je na po- dlagi tega pisanja pravi izseljenec. List pravi: „Pozdrav vsem, ki utrjujejo res- nico o stvarnosti v naši deželi.“ To je povedano prav zvito, prav po komuni- stično. Kajti za komuniste pomeni „utr- jevanje resnice o stvarnosti doma“ isto kot slepo hvaljenje režima v domovini in materialna pomoč komunističnim ustanovam. — Obstoja pa še druga stvarnost, ki jo rdeče oblasti zakrivajo, pa le pronicne od časa do časa v svet potom pisem. Tako piše veren človek iz Slovenije: „S politiko se smejo v komunističnih državah ukvarjati samo komunisti. Težko pa se je ljudem spri- jazniti s položajem in vedno še misel in pero kreneta na politično polje. Toda bolje je na to ne misliti, ker bi si s tem brez potrebe grenil življenje. Boli pa me, kar se je zgodilo s Koroško in Tr- stom. Danes žal vlada ves svet velika laž, za katero stoji Oče laži — hudič. Ko smo Boga odrinili, smo izgubili iz- pred oči glavni človeški cilj in pomen življenja. Kako prav je dejal admiral Strauss katoliškim novinarjem! „Svet more rešiti edino vrnitev k Bogu, k božji postavi, k moralnemu zakonu.“ — To je tista stvarnost, ki jo trenutno vla- dajoča klika v Sloveniji noče priznati in zaradi pomanjkanja katere je Slo- venija dežela brez smeha, dežela zapo- rov in revščine.“

PRIMORSKE VESTI

Glasbeni koncert v Placuti. V mestu in na deželji je vladalo za ta koncert veliko zanimanje, zato ni čuda, če so goriški Slovenci trikrat napolnili do zadnjega prostora Marijin dom na Placuti. Bil je to večer tako bogatih doživetij, da ga ne bomo tako zlepa pozabili. Dovršeno lepo sta nastopila mešani in moški zbor, naravnost umetniško solisti. Bil pa je to tudi večer naših umetnikov, primorskih in koroških, saj smo slišali dela naših komponistov dirigenta samega prof. Fileja, prof. Komela in prof. Devetaka in dela naših pesnikov, Ljubke Šorlijeve in Bršljanskega in pesmice lepe Koroške Milke Hartmanove. Na tem koncertu so prvič nastopili mladi mandolinisti in želi za svoja dobro podana izvajanja vihar navdušenja. Prav tako so želi navdušeno priznanje solistke in solisti. Soliste in zbor sta izmenoma spremljali dr. Iva Hrovatinova in akademičarka Lojzka Bratuževa.

Jamlje. Na praznik sv. Treh kraljev so v Jamljah blagoslovili nov orgelski harmonij. Bil je to praznik za vso vas, saj so vsi požrtvovalno sodelovali za nakup tako dragocenega in potrebnega instrumenta. Po blagoslovu je jamljski cerkveni zbor ob spremljavi akademičarke Lojzke Bratuževe izvajal koncert božičnih pesmi. Jamljski zbor je v razmerju s prebivalstvom kraja zares dober in številen in zasluži vse priznanje in pohvalo.

Slovo g. misijonarja Pavlina. Pred petimi meseci smo bili Goričani prvi, ki smo pozdravili misijonarja g. Pavlina, ki se je po 20 letih zopet vrnil v svoje rojstne kraje. Naglo so minuli meseci in že smo se znova zbrali v našem Marijinem domu na Placuti, da izrečemo g. misijonarju besede slovesa in tudi zahvale za vse, kar smo lepega doživeli v njegovi družbi. Dekleta iz Marijine družbe in otroci iz Vrta za mu pripravili pristrčno akademijo, nakar mu je članica misijonskega odseka podarila križ, ki naj bi ga spremljal v njegovo drugo domovino. G. misijonar nam je za slovo še enkrat zapel njegovo priljubljeno Ave Marijo v kitajščini. V ne-

Cerkvica sv. Marka v Vrbi, rojstnem kraju največjega slovenskega pesnika Prešerna

deljo 30. januarja je g. misijonar zapustil Evropo in je sedaj na poti v njegovo drugo domovino. Želimo mu srečno pot in obilo božjega blagoslova.

Ustanovni občni zbor Slov. kat. akademskega društva (S. K. A. D.). Dne 11. januarja se je v prostorih knjižnice SKPD v Gorici sestalo večje število slovenskih visokošolcev in starešin z namenom, da bi ustanovili prepotrebno katoliško akademsko društvo. Do tega je privedla hotena načelna neopredeljenost, ki vlada v nekaterih slovenskih visokošolskih krogih. Potreba po idejnem razjasnjenju med visokošolci se je že dolgo čutila. Zato je pripravljalni odbor sklical ustanovni občni zbor. Po otvoritvi in uvodnih besedah so navzoči prešli na razgovor o pravilih, ki so jih po daljši debati soglasno sprejeli. Glavni namen novoosnovanega društva je, vzgajati svoje člane po načelih krščanske morale, gojiti narodno kulturo, gojiti v članih ideal najpopolnejše strokovne izobrazbe in izpolnjevanje akademskega poklica, oskrbeti članom sploš-

no izobrazbo ter jih usmerjati v kršćanskem smislu in jih s tem varovati pred pogubnim vplivom materializma, komunizma in vsakovrstnega sopotništva.

Goriški Slovenci imajo svoj katoliški dom. Držna in za naše razmere nemogoča se je zdelo zamisel za ustanovitev katoliškega doma v Gorici. Vendar, z izredno požrtvovalnostjo odbora za KD in velikodušne denarne pomoči vseh Slovencev, tu in po svetu, smo vendar prišli do tega, da smo kupili v drevoredu XX. septembra v Gorici hišo in zemljišče, ki popolnoma odgovarjata namenu Doma in igrišč. Sedaj čaka odbor še ena velika naloga; pri Domu je treba zgraditi dvorano. Tudi v tem oziru smo že na dobri poti do cilja, vendar kakor smo ves čas od začetka do danes zaupali v božjo pomoč in v velikodušnost naših rojakov tu in po svetu, tako zaupamo tudi pri tem zadnjem cilju, da ne bomo ostali sredi poti.

Sestanek zaupnikov Slovenske katoliške skupnosti za Goriško. V nedeljo 23. januarja se je v Gorici vršil sestanek zaupnikov Slov. kat. skupnosti za Goriško. Da je bil zelo potreben je dokazala nenavadno velika udeležba. Zastopani so bili prav vsi slovenski kraji na Goriškem. Sestanek je vodil dr. Anton Kacin, ki je po pozdravu dal besedo enemu izmed navzočih duhovnikov, ki je kratko a izčrpno razložil nujno potrebo, da se tudi katoličani aktivno udeležujemo političnega dela, kajti politika v katoliškem smislu pomeni skrb in zanimanje za javne zadeve. Sledilo je poročilo o delu kat. politične skupine v zadnjih desetih letih na Goriškem. Končno so na tem sestanku spenili, da se mora slov. kat. skupnost spet organizirati po deželi. SKS naj ostane v Slov. dem. zvezi ter naj še naprej sodeluje v njej pri vseh narodno političnih akcijah.

Andrej Gabrovšek umrl. Dne 18. januarja je nenadoma umrl v Boljuncu pri Trstu tamkajšnji župnik č. gospod Andrej Gabrovšek. Pokojni Gabrovšek je bil ena najvidnejših osebnosti med tržaškimi duhovniki. Po rodu je bil sicer iz Rovt v ljubljanski škofiji, kjer se je rodil leta 1891, toda po prvi sve-

tovni vojni je prišel v tržaško škofijo ter tu ostal do svoje smrti. Služboval je dolgo let v Rojanu, kjer ima velike zasluge zlasti pri dekleški Marijini družbi. Zadnja leta je prebil v Boljuncu. Bil je neustrašen in borben za narodne pravice. Zato je bil pod fašizmom večkrat preganjan, med zadnjo vojno je bil celo interniran. Po vrnitvi v Trst je urejeval tržaški „Teden“. Pokopali so ga v petek 21. januarja po slovesni sv. maši zadošnici ob prisotnosti mnogih gg. duhovnikov in številnih vernikov.

Misijonar Pavlin na Tržaškem. Pred svojim odhodom v daljno Kitajsko je misijonar Pavlin obiskal tudi Tržaško, kjer so ga povsod navdušeno sprejeli. Bil je v Rojanu, na Opčinah, v Dolini in v Mačkovljah in povsod je občinstvo navdušil s svojimi tako lepimi kitajskimi solospeli in zanimivimi predavanji in slikami o Kitajski. Še preko tržaškega radia je spregovoril, tako da ga zdaj vsi poznamo.

Pomemben praznik v Bazovici. Bazoviška župnija je med vsemi slovenskimi farami posebno srečna in odlikovana. Lani v oktobru so v tej fari blagoslovili moderno novo cerkev na Pesku, letos na praznik sv. Treh kraljev pa so v župni cerkvi blagoslovili lepo novo krstno kapelo. Cerkev na Pesku in bazoviška krstenica sta delo mladega slovenskega umetnika po rodu Goričana, arhitekta g. Vilka Čekuta.

Sv. Ivan. Na praznik sv. Treh kraljev je po daljšem presledku nastopila zopet svetoivarska Marijina družba s Kunčičevo božično igro „Nezadovoljni Jezušček“. Igro so dobro odigrali svetoivarski otroci pod vodstvom gđe. Žerjalove.

SLOVENSKA KOROŠKA

Na god sv. Barbare so v Št. Jakobu v Rožu pokopali šolsko sestro Hijačinto Erjavac. Pogrebne obrede je opravil ob asistenci domačih in sosednih duhovnikov č. g. dr. Janez Hornboeck, dekan v Podgorjah. Šentjakobski kaplan č. g. Dušan Česen je v nagrobnem govoru podal sliko življenja ranjke sestre. Rodila se je 15. marca 1880 v Kostrivnici. Z dvajsetimi leti je stopila v kon-

gregacija slovenskih šolskih sester v Mariboru, kjer je poučevala glasbo. Na Koroško, in sicer v št. Rupert, je prišla že pred prvo svetovno vojno in ostala tam do prihoda nacistov leta 1938. Leta 1946 se je iz Maria Hilf vrnila na sestrsko gospodinjstvo šolo v št. Jakobu. Leta 1950 je obhajala zlati jubilej, kar je bila preoblečena. Posebna poteza njene življenja je bila ljubezen do rož in petja.

Zveza absolventk gospodinjstev šol (si) je za leto 1955 izvolila nov odbor. Tudi za novo poslovno leto so članice izvolile gđc. Milko Hartman, za tajnico pa gđc. Reziko Hobel. Občnega zbora se je udeležil tudi dr. Vinko Zwitter, ki je predaval o dejavnosti katoliškega ženstva v današnjih razmerah. Pri slučajnostih je bilo ugotovljeno, da Švica, kamor je zadnja leta odšlo toliko slovenskih deklet, ta dekleta odtujaše slovenski zemlji.

V Celovec je bil prestavljen iz št. Jakoba v Rožu k slovenskemu dušnopastirskemu uradu č. g. Vinko Zaletel. Na njegovo mesto je prišel v št. Jakob za kaplana č. g. Rudolf Ropas, ki je znan kot dober pevec in mojster na orgljah.

HRVATSKA

„Osservatore Romano“ z dne 16. novembra piše, da je lani na Veliki Šmaren (15. avgusta 1954) obiskalo znano božjo pot v Hrvatskem Zagorju Marijo Bistrico več kot 25.000 ljudi. Nad polovico jih je šlo k sv. obhajilu. Mnogi romarji so prišli peš od zelo daleč, celo iz Bosne. Prav tako kot v Marijo Bistrico so verniki pridno romali tudi v druge božjepotne kraje, kot so Almoš, Brezje, Perast, Subotica in Trsat nad Sušakom. Cerkev je pač duhovna sila, ki ji tudi komunisti z vsem svojim aparatom in nasiljem niso kos. Sicer jo napadajo, kjer se jim le nudi prilika. Toda s tem dosegajo le nasprotno učinke. Milodari dobrih vernikov naraščajo in duhovniških poklicev ne zmanjka. Pravijo, da je na raznih fakultetah precej študentov, ki se poleg rednega študija pripravljajo še na duhovniški poklic.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik
Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. France Gnidovec in Jože Jurak).

Naslov uredništva in uprave: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina

Celoletna naročnina znaša za Argentino 60 pesov, za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov, drugod v protivrednosti dolarja. Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

Braziliija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Turk Francé, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spital a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Waverley, N. S. W.

CORREO
ARGENTINO
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

VSEBINA APRILSKE ŠTEVILKE

Jože Jurak: Najbolj čudovito znamenje	177
Dr. Tihamer Tóth: El mensaje de Jesucristo Resucitado	178
Pierre L'Ermite — Vinko Lovšin: Veliki dan krščanske povezanosti	179
Velikonočno voščilo	180
Jože Vovk: Hvalimo in prosimo	181
Gregor Mali: Kristus je vstal	183
Velikonočni žegen	184
Dr. Mirko Gogala: Jezus in Janez Krstnik	186
R. L.: Devetindvajset srebrnikov ..	193
Ljubka šorli: Velika noč	195
B. M.: Nova vera 20. stoletja ...	196
Vladimir Kos: Sladko srečanje ..	197
Dekle, ki hočeš biti učena	198
Milka Hartmanova: Na krstnico ..	200
P. Bernard Ambrožič OFM.: Za katoliško vzgojo otrok v Ameriki ..	202
Joe Juck: Osa v cvetu skrita	204
Gregor Hribar: Po Beljaku	208
Ignotus: Marija na ulici	211
Vesti iz Vatikana	212
Po svetu	214
E. William: Usodna preobleka	219
Med izseljenci	224
Janez Hladnik: Po Argentini sem in tja	224
Fr. Prešeren: Iz Krsta pri Savici ..	229
Kaj pa doma?	230
Misli	192, 201, 223

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

